

Staffan Beckman

Palestina och USA-imperialismen

Originalutgåva i Tema-serien 1969

Denna nätversion är publicerad med författarens tillstånd

Kära palestinska vapenbröder,

Jag vill utnyttja detta tillfälle att ge er mina mest vänskapliga hälsningar och också åter uttrycka vårt fulla stöd för er rättvisa kamp mot de israeliska angriparna, ledda av de amerikanska och engelska imperialisterna, för era legitima nationella rättigheter. Vårt folk i Sydvietnam är övertygat om att er kamp kommer att utvecklas allt starkare genom vårt folks erfarenheter. Vi vet att er kamp kommer att stöta på många svårigheter och att ni kommer att få uthärda många försakelser, men genom vår beslutssamhet och enhet kommer vi att triumfera över den krigiske och obstinate fiendens alla manövrer. Till slut önskar jag av allt mitt hjärta att de palestinska bröderna ska vinna allt större segrar för varje dag. Mina vänliga önskningar till er och er kamp

Nguyen Thi Binh

Stockholm 18 maj 1969

Innehåll

Inledning I. Sionismen och imperialismen.....	1
Inledning II. Folkfrontens och Demokratiska frontens politiska manifest.....	4
Lärdomar av nederlaget 1967.....	5
Vägen till nationell befrielse	7
Del I: USA-imperialismen i Västasien.....	9
Oljeintressena	9
Erövringen av oljan	14
Oljebolagens politik i produktionsländerna	16
USA:s strategiska intressen i Västasien	20
Del II: USA och Israel.....	27
Inledningen till samarbetet mellan USA-imperialismen och sionismen.....	27
Ekonomi i Palestina före 1948	33
Israels ekonomiska beroende	36
Ekonomiskt exempel I: Krisen 1966-67.....	41
Ekonomiskt exempel II: Jerusalem	43
Ekonomiskt exempel III: Den sionistiska apparaten.....	45
Ekonomiskt exempel IV: Jordanvattnet	48
Ekonomiskt exempel V: Attacken mot Tapline	51
Israels roll.....	53
Del III: Arabstaterna och palestinierna	63
De arabiska ledarnas svek	63
Den palestinska kampen.....	69
Appendix I.....	86
Appendix II	87
Appendix III	89

Inledning I. Sionismen och imperialismen

Israel fungerar i Västasien som en försvarare av imperialismens, och framför allt den amerikanska imperialismens intressen. Judarna i Israel har tvingats in i denna roll på grund av den sionistiska rörelsens koloniala och rasistiska karaktär och det därav följande samarbetet med stormakter med imperialistiska intressen. Som kolonial stat, dvs. som en stat upprättad av invandrare i ett område där det levde en annan befolkning, och som rasistisk stat, dvs. som en stat i vilken människor av ett visst slag sätts högre än människor av andra slag, kunde Israel inte skapas och kan inte vidmakthållas utan stöd av utomstående krafter.

I 'Palestina och Israel' var min huvudsakliga avsikt att bryta ner de överspända och farliga myter som omgivit Israel sedan staten utropades 1948. På grund av dessa myters dominerande ställning var det nödvändigt att i den boken koncentrera attacken till sionismen och Israel – trots att Israel bara är en del av den maktapparat som bekämpar frigörelse och utveckling i Västasien. Nu ser jag det som en av mina huvuduppgifter att avslöja USA-imperialismens roll i Västasien, och att belysa samarbetet mellan USA, andra stater med imperialistiska eller neokoloniala intressen, Israel, och arabiska regimer av varierande karaktär.

De två främsta förutsättningarna för att Israel skulle få det väldiga ekonomiska och militära stöd som det hittills har fått är:

1. Att imperialismen har betydelsefulla intressen i Västasien.
2. Att Israel som stat har en sådan karaktär att det tjänar till att skydda dessa intressen.

De s.k. västmakterna skaffar sig för närvarande *årligen* en nettovinst på ca 3 miljarder dollar genom oljeexploateringen i Västasien. Oljan har inte bara ekonomisk utan också strategisk betydelse. Dessutom har Västasien ett politiskt och geografiskt läge som gör det militärstrategiskt betydelsefullt.

På grund av sin koloniala och rasistiska karaktär kan Israel inte integreras i området, står självklart i konflikt med omgivningen, och är därför intresserat av att motarbeta all utveckling som skulle göra de arabiska folken enade och starka. Israel bekämpar därför t. ex. varje form av socialistisk eller 'progressiv' utveckling i arabvärlden, varje grupp eller rörelse som syftar till att göra folket starkt eller förena folken i olika stater. Genom denna israeliska politik kan stormakterna och deras oljebolag behålla kontrollen över flertalet arabiska stater.

Det är dessa gemensamma intressen som gör att den amerikanska regeringen varje år ger stora ekonomiska bidrag till Israel (1949-1966 omfattade den amerikanska statshjälpen i form av bistånd och lån cirka 2 miljarder dollar – vilket är en mycket stor summa sett som understöd, men en liten summa jämförd med oljevinsterna). Man låter privata gåvor till Israel vara skattefria (under åren 1949-1966 hade den amerikanska staten på detta sätt avstått från cirka 450 miljoner dollar i skatter på gåvor omfattande cirka 1,2 miljarder dollar. Och man låter Israel som enda utomstående nation sälja statsobligationer i USA (där hade fram till 14 januari 1966 sålts israeliska obligationer för 840 miljoner dollar). Under 60-talet har man bl. a. sålt Hawk-robotar, Patton-stridsvagnar och Skyhawk-bombare till Israel ('sålt' blir ett egendomligt ord i sammanhanget eftersom man säljer samtidigt som man skänker pengar).

Utan de gemensamma intressena skulle Israel inte få denna hjälp. Eftersom Israel får gemensamma intressen med USA-imperialismen på grund av statens koloniala och rasistiska karaktär skulle Israel inte få denna hjälp om det inte hade just denna karaktär.

Av detta följer att den koloniala och rasistiska karaktären är förutsättningen för den sionistiska statens fortbestånd.

Detta är den grundläggande förutsättningen för den roll Israel spelar i den imperialistiska maktstrukturen. Det finns många viktiga sekundära förutsättningar (som jag ska diskutera längre fram). T. ex. de stora privata utländska bidragens tendens att bibehålla och förstärka det förkonstlade i Israels ekonomiska struktur, vilket på sitt sätt bidrar till att bibehålla beroendet av det utländska kapitalet och till att förstärka de koloniala och rasistiska dragen.

En annan av de sekundära förutsättningarna är vissa arabiska förtryckarregimers intresse av att samarbeta med imperialismen – ända sedan första världskriget har arabiska regimer genom sitt dubbelspel bäddat för att sionismen och imperialismen skulle kunna upprätta det 'västerländska brohuvud' som Israel utgör.

USA-administrationen var intresserad av att Israel skulle anfälla Syrien våren 1967 (se 'Histoire Secrète de la Guerre d'Israel', Paris 1968, av den israeliska regeringens ghostwriter Michael Bar-Zohar) och det var Israels avsikt att anfälla (se artikel av den israeliske parlamentsledamoten Uri Avneri i Der Spiegel nr 6 1969) – för USA skulle det i alla avseenden varit politiskt olämpligt att självt försöka störta 'vänster-regimen' i Damaskus. Israel fanns, och hade sina egna motiv för att vilja attackera Syrien.

Men Israels imperialistiska roll är inte bara begränsad till Västasien. Också i andra sammanhang där USA inte har kunnat eller ansett det taktiskt riktigt att självt befördra sina egna intressen har Israel utnyttjats och låtit sig utnyttjas. Efter revolutionens seger i Kina hjälpte israelerna Burma att bygga kibbutz-liknande settlements vid gränsen till Kina och tränade burmesisk militär i Israel (detta var i början på 50-talet, då Israel hade stora ekonomiska och praktiska svårigheter med att installera hundratusentals immigranter). I dag hjälper Israel till med vissa jordbruksprojekt i Thailand – i de 'kommunist-infilttrade' områdena i söder och nordöst (se New Outlook, Tel Aviv, maj 1969). Israels Afro-asiatiska institut får bidrag av den CIA-kontrollerade amerikanska landsorganisationen AFL-CIO för biståndsprojekt och stipendier, och enligt fil lic Carl Wahren i Dagens Nyheter den 22 augusti 1962 är israelerna angelägna om att framhålla att 'det primära skälet för skyndsamma biståndsinsatser i utlänterna är att söka motverka den kinesiska infiltrationen'.

Israel skulle naturligtvis inte 'hjälpa' USA med detta om det inte var något som också ligger i Israels intresse; man kan se det som en förlängning av det israeliska intresset att hindra en socialistisk eller 'progressiv' utveckling i arabvärlden.

Liksom Israel används för amerikanska syften i Asien och Afrika (där Israel utöver politiskt-ideologiska intressen också har ekonomiska och good-will-syften) har andra regimer använts som mellanhänder mellan USA och Israel. Under långa perioder har USA av taktiska skäl undvikit att ge Israel öppet militärt stöd därför att oljeintressena och de vidare militär-strategiska intressena har krävt olika former av omvårdnad – då har man uppmanat sina allierade att sälja vapen till Israel. Ett av de mest påtagliga exemplen på detta är uppmaningen till Västtyskland 1960 (se sid. 46) att sälja amerikanska stridsvagnar till den israeliska armén. Den 14 februari 1965 avslöjade Der Spiegel att Israel dittills hade erhållit 60 flygplan, 60 stridsvagnar, anti-stridsvagnsartilleri och antistridsvagnsrobotar, 1 000 fallskärmar m.m. från Västtyskland, och att de fortsatta leveransplanerna bl. a. omfattade två ubåtar. Israeliska officerare har gått på kurser i Västtyskland.

I Afrika – t. ex. i kejsarens Etiopien – har Israel och Västtyskland gemensamma utvecklingsprojekt. (I Etiopien utbildar också israeliska militära experter armén för krigföring mot gerillan i Eritrea, amerikanska flyget har en av sina största utlandsbaser i Asmara och amerikansk militär bygger 'strategiska byar' i Eritrea.)

Israel ingår alltså som en aktiv faktor i den imperialistiska maktstrukturen, tjänar imperialismens intressen och sina egna med samma medel. De judiska invandrarna i Västasien är

bundna till denna roll så länge det existerar ett Israel som har skapats *med koloniala metoder*, mot arabernas och speciellt palestiniernas vilja.

De hebreisk-talande människor som idag lever i Israel kan tänkas leva i Västasien utan att ingå i en kolonial stat som spelar en imperialistisk roll. Varför har de då hamnat i den nuvarande situationen?

En grupp människors invandring till ett område behöver i sig inte förvandla dessa människor till det slags kolonistörer som tar sin rätt på andras bekostnad. Det är syftet med kolonisationen och sättet på vilket den bedrivs som är det avgörande.

En stor del av dem som har invandrat till Israel reste dit utan annan avsikt än att vara 'goda' kolonistörer. Men i det ögonblick de bestämde sig för att bege sig till Palestina eller Israel underställdes de på grund av historiska omständigheter två intressegrupper: sionismen och imperialismen. Det var och är dessa två grupper som kontrollerar den judiska kolonin.

Sionismen som politisk rörelse är en produkt av det kapitalistiska samhället, den är en borgerligt-kapitalistisk reaktion på det kapitalistiska samhällets utnyttjande av minoriteter och förtryck av minoriteter – utan insikt om att detta utnyttjande och detta förtryck är konsekvenser av det kapitalistiska systemets konkurrens mellan individer, mellan grupper och mellan nationer.

Eftersom den var en borgerligt-kapitalistisk reaktion mot antisemitismen i det kapitalistiska samhället ville sionismen bygga upp ännu ett kapitalistiskt samhälle där 'judiska kapitalister kommer att vara glada att få investera sitt kapital' som Theodor Herzl skriver i 'The Jewish State' (London 1967 s. 75 – första upplagan utkom i Wien 1896). Och för att kunna upprätta sin stat gick de så långt att de erbjöd sina tjänster åt det samhälle som förtryckte dem – de försökte med såväl England som Tyskland. Herzl skriver: 'Vi ska där utgöra en del av Europas bålverk mot Asien, en civilisationens utpost mot barbariet' (Herzl s. 30) – och motsvarande yttranden har gjorts av ledande sionister sedan dess: 'Israels värde för Väst i denna del av världen kommer som jag ser det att vara utan proportion till dess storlek' sa Levi Eshkol i Newsweek 17 februari 1969.

(Här krävs en parentes: uttrycket 'judiska kapitalister' får av historiska skäl många människor att stegra sig mot den som använder det. Men det är självklart att det i ett kapitalistiskt samhälle där det finns människor med judisk religion finns kapitalister med judisk religion – liksom det är självklart att det i ett kapitalistiskt samhälle där det finns katoliker finns kapitalister som är katoliker. Här har jag nu talat om att sionismen var en borgerligt-kapitalistisk reaktion på det kapitalistiska samhället – den var t. ex. inte en proletär socialistisk rörelse startad i Warszawas ghetto.)

Visst finns det många uttryck för 'idealism' i sionistiska skrifter och uttalanden, men de i detta sammanhang avgörande idéerna var på grund av rörelsens sociala och politiska bakgrund rasistiskt förvända. De palestinska araberna betraktades som något ont, ett hinder för de sionistiska planerna. Judarna skulle enligt sionismen 'befrias genom arbete' – men det ledde till att anställning av arabisk arbetskraft betraktades som 'en värkande spetälska' (Uri Avneri: 'Israel without Zionists', London 1968 s. 86). Och Max Nordau, en av de ledande ideologerna, hade redan 1905 uttalat sig för att den sionistiska kolonin skulle göras till 'en bastion för den turkiska regeringen mot landets invånare' (Avneri s. 51). Fastän det hos många sionister finns tydliga exempel på påverkan från Marx och andra socialister är det helt klart att det var det europeiska kapitalistiska samhället de dominerande sionisterna ville införa i Palestina – ett rasistiskt-kapitalistiskt samhälle, där somliga människor inte har samma ställning som andra.

Detta är den ena intressegruppen som invandraren omedelbart måste underställa sig. Den andra är som sagt imperialismen.

Palestina och området däromkring har haft handelspolitisk och strategisk betydelse sedan långt före vår tideräkning. Betydelsen ökade genom Suezkanalen som öppnades för trafik 1869 – och i början av 1900-talet inleddes jakten på olja (1908 påträffades den första oljan i området, i södra Iran).

1907 diskuterade företrädare för kolonialmakterna England, Frankrike, Holland, Portugal, Italien och Spanien bl. a. upprättandet av en främmande enklav som skulle skilja 'Främre Orientens' afrikanska del från dess asiatiska – ett motdrag mot framväxande arabisk nationalism. (Redan 1880 klistrade nationalisterna upp revolutionära plakat på husväggarna i Beirut där det krävdes oavhängighet för Syrien – Palestina inbegripet.) 1917 beslöt den engelska regeringen att utnyttja den sionistiska rörelsen som då sedan länge erbjudit sig att samarbeta, och detta tog sig uttryck i den s.k. Balfour-deklarationen. Härigenom tvingades de övriga stormakterna att acceptera att England fick mandat över Palestina, som sedan förblev en av engelsmännens främsta baser i området fram till efter andra världskriget – trots de allt svårare konflikter som uppstod i förhållandet till den sionistiska kolonialrörelsen vars syften var alltför omfattande för att mandatmakten skulle kunna acceptera dem (vissa jämförelser kan göras med konflikten Rhodesia-England).

Den amerikanska regeringen och industrin hade börjat intressera sig för Västasiens olja redan vid första världskrigets slut; under andra världskriget blev det helt klart hur stort områdets ekonomiska och strategiska värde verkligen var, och man inriktade sig på att ta över 'beskyddarrollen' för den judiska kolonin – vilket bl. a. innebar att man gjorde allt för att försvåra förhållandet mellan engelsmännen och sionisterna. FN-resolutionen om Palestinas delning (29 nov. 1947) var i huvudsak amerikanernas verk.

Englands och USA:s utnyttjande av den judiska kolonin är bara en förstörad upplaga av de inom det kapitalistiska systemet härskande klassernas utnyttjande av minoriteter. Det blir ännu mera accentuerat i USA:s fall än i Englands, eftersom det i USA finns en mycket stor judisk minoritet. Denna minoritet omfattar dubbelt så många människor som Israels befolkning och har kunnat utnyttjas som ett sorts 'moderland' för den judiska kolonin i Västasien – varigenom naturligtvis den amerikanska regeringen i viss utsträckning kan fungera som 'moderlandets' regering.

Den judiska minoriteten utnyttjas – men, som Uri Avneri skriver apropå Balfourdeklarationen, 'Om England utnyttjade sionismen för sina koloniala intressen blev det självt lika klart utnyttjat av sionisterna för deras egna syften' (Avneri s. 58). Det gäller USA i lika hög grad som England.

De härskande grupperna inom den sionistiska rörelsen, imperialisterna – och i botten på detta Västasiens ekonomiska och politiskt-strategiska betydelse – är det som har gjort det omöjligt för de judiska invandrarna att bli 'goda' kolonisatörer och integreras i Västasien.

Inledning II. Folkfrontens och Demokratiska frontens politiska manifest

I form av flygblad har Folkfronten för Palestinas befrielse (PFLP) publicerat ett sammandrag av det politiska manifest som antogs vid en kongress i augusti 1968. Fronten splittrades i februari 1969 och programmet gäller nu för både Folkfronten och Demokratiska fronten. Följande text är en översättning av detta flygblad.

‘Palestinafrågan är intimt knuten såväl till situationen i de arabiska grannstaterna som till det internationella läget. Detta dialektiska förhållande kan iakttas genom hela Palestinas historia. Då t. ex. den ottomanska regimen i Istanbul, ‘den sjuke mannen’, lät det europeiska industrikapitalet kasta sig över denna regims kvarlåtenskap, föll en del av denna kvarlåtenskap, Palestina, i händerna på det judiska kapital som gick i spetsen för sionismen.

I själva verket slukades de arabiska staterna av de västerländska imperierna som ett resultat av första världskriget. Storbritannien som hade behov av en väpnad organisation för att motbalansera den gryende arabiska befrielseörelsen åtog sig att skapa ett judiskt nationalhem (Balfour-deklarationen 1917). Dåtidens feodala arabregimer delade kolonialmaktens intressen och gjorde gemensam sak med denna mot den palestinska och arabiska frihetsrörelsen. Som tack för denna hjälp beskyddar kolonialmakten dessa härskande klasser mot deras folk. I förhållande till det brittiska projektet att överlämna Palestina åt sionismen kunde dessa arabregimer bara be sin ‘allierade’ att ‘förstå’ det palestinska folkets rättigheter.

Det är då alltså naturligt att dessa regimer har varit oförmögna att motsätta sig det brittiska projektet genom ett väpnat folkligt motstånd, eftersom dessa regimers klassprivilegier skulle hotas om massorna beväpnades och organiserades.

Ända från början var striden i Palestina en klasskamp mellan de krafter som representerade de egendomslösa massorna på ena sidan, och imperialismen, de med denna sammanlänkade arabregimerna och sionismen på den andra.

Nederlaget 1936, som orsakades av den religiösa feodalismen (Hajj Amin El Husseini), det högre borgerskapet (Istiqlal-partiet/Istiqlal självständighet) och av den tidens reaktionära regimer, är ett exempel på det dialektiska förhållandet mellan situationen i Palestina och den arabiska och internationella situationen.

Det höjs idag reaktionära röster mot en inblandning i arabstaternas affärer, något som medvetet eller omedvetet resulterar i ett krav på icke-inblandning i de palestinska angelägenheterna. Men när den palestinska högern kör fram denna tes försöker den bortse från att ansvaret för de upprepade nederlagen 1936, 1948 och 1967 vilar på samma arabregimer som genom att godkänna Säkerhetsrådets resolution av den 22 november 1967 har accepterat att likvidera den palestinska frågan. Den palestinska nationella befrielseörelsen står alltså inför ett klart val, att antingen acceptera Palestinafrågans likvidering eller ansluta sig till ett program för ett folkligt befrielsekrig. Ett sådant program kan inte antas utan att man tar ställning mot de arabiska regimer som förkastar det. Goda avsikter och sentimentala och demagogiska slogans är verkningslösa gentemot dessa realiteter.

Lärdomar av nederlaget 1967

Nederlaget i juni 1967 var inte bara militärt; det har också klarlagt en klass-struktur och den nationella palestinska och arabiska rörelsens – såväl den officiella som den folkliga – fiasko; på det ekonomiska, militära och det ideologiska planet. De feodala och borgerliga regimerna av 1948 var oförmögna att mobilisera moderna arméer och lösgöra sig från kolonialismen och dömde sig själva genom sina nederlag. President Nasser hade rätt då han till sina kringrända kamrater vid Faludja yttrade att ‘det första steget mot Palestinas befrielse är Egyptens befrielse från Farouks regim’.

På den tiden var den palestinska och arabiska nationella befrielseörelsens huvuduppgift att göra sig av med de feodala och borgerliga regimer som var ansvariga för nederlaget 1948. Genom att undanröja dessa regimer skulle man kunna bygga upp en modern nationalekonomi genom industrialisering och jordreformer. En sådan ekonomi, vars utveckling måste vara oberoende av världskapitalismen och imperialisternas påtryckningar och utpressningsmetoder,

skulle ha tillåtit att man skapade folkliga och reguljära arméer. Dessa arméer skulle ha varit i stånd att ta upp den långdragna kampen mot de reaktionära krafterna, som i arabvärlden representeras av Israel och de arabiska reaktionära regimerna.

En sådan utveckling började verkligen avveckla sig, och man har fått vara med om framväxten av en medelklass som omgavs av arbetare, fattiga jordbrukare och soldater. Denna allians satte under medelklassens ledning igång kampen mot det högre borgerskapet och feodalismen.

Detta avspeglar sig i de program och i de sociala, ekonomiska och politiska förändringar som har kommit fram i Egypten, Syrien, Algeriet och i viss mån i Irak. Målet för dessa förändringar var att förstöra den feodala ekonomin och ersätta den med en ekonomi som huvudsakligen grundades på lätt industri. Dessutom var avsikten att lösa jordbruksproblemen till fördel för fattiga eller egendomslösa jordbrukare, att ge landet elektricitet, etc. Dessa åtgärder skulle leda till uppbyggnaden av en oavhängig ekonomi och en politisk och social grund för kampen mot imperialismen och sionismen. De skulle också göra att man kunde bygga upp moderna arméer som skulle kunna försvara landet och befria Palestina. Svaret lät inte vänta på sig: aggressionen 1956 hade som mål att undanröja den progressiva regimen i Egypten. Denna regim hotade imperialismens intressen i arabvärlden och i det ockuperade Palestina.

Det har dessutom förekommit försök att inifrån störta dessa regimer, i synnerhet från USA:s sida. Detta har också strandat. Vad det nu gäller att veta är varför dessa progressiva regimer och den nationella befrielseörelsen besegrades i juni 1967.

Teoretikerna och småborgarnas anhängare har gett två tolkningar av nederlaget. Enligt den ena skulle det bero på den sionistiska statens tekniska och vetenskapliga överlägsenhet, enligt den andra skulle det ha orsakats av taktiska misstag (tillintetgörandet av det arabiska flyget). De drar slutsatsen att man måste ge prioritet åt teknisk utveckling för att hinna ikapp Israel, och åt åtgärder för att förstärka det konventionella försvaret. Dessa teoretiker tycks inte känna till den moderna historien: om det är den tekniska och vetenskapliga överlägsenheten som leder till seger, hur kan man då förklara det vietnamesiska folkets segerrika motståndskamp? Om ett litet underutvecklat land inte kan hålla USA stängen, hur ska man då förklara fallet Kuba? Om vi skulle lyssna till dessa teoretiker skulle vi kanske vara tvungna att vänta ett århundrade för att hinna ikapp Israel på det tekniska och vetenskapliga planet. Den moderna historiens realiteter förklarar varför segern tillhör Vietnam och Kuba, små och underutvecklade länder – och varför arabvärlden besegrades.

Vietnam och Kuba leds av nationella revolutionära regimer, baserade på proletariatet och de fattiga bönderna. Dessa regimer mobiliserar landets moraliska och materiella resurser för att lösa den nationella befrielse- och den demokratiska revolutionens problem – genom att undanröja borgarnas klassprivilegier och genom att bygga upp en materiell grund för ekonomiskt och politiskt oberoende.

Ett sådant ekonomiskt och politiskt program kan mobilisera och beväpna alla klasser som har ett objektivt intresse för den nationella befrielsen och för striden mot imperialismen. Det är i en sådan situation som lösenordet 'folkkrig' får en konkret vetenskaplig betydelse; när majoriteten av folkets massor organiserar sig såväl i milis som i den reguljära armén för att trotsa imperialismen och dess förbundna.

I våra länder är problemet annorlunda. Den palestinska och arabiska befrielseörelsen leddes av småborgarna. Det är alltså denna klass' ideologi, program och insatser som har besegrats. Eftersom denna klass är lika rädd för att alliera sig med kapitalisterna som med folkets massor har den på det ekonomiska planet bara åstadkommit halvmesyurer. På grund av samma rädsla har den på det militära planet bara byggt upp reguljära arméer och undvikit att beväpna

folkets massor. Det är i denna situation som småborgarna hamnade i krig, som de besegrades och skyndade sig att begära eld-upphör. De glömde sina egna paroller: 'Folkkrig', 'Kamp för varje tumsbredd mark' ..

De alternativ som sedan framstod var de följande: antingen slå in på den vietnamesiska och kubanska vägen varvid man kan möta den israeliska tekniska och vetenskapliga överlägsenheten genom mobilisering av folkets massor, eller hålla fast vid det program som ledde till nederlaget i juni 1967 och som måste leda till ständiga bakslag i förhållande till Israel och neo-kolonialismen. Det är i själva verket det senare som håller på att hända. Och det är ingen tillfällighet: ska man slå in på den vietnamesiska och kubanska vägen kräver det att småborgarna avstår från sina privilegier. Och historien visar inget exempel på en klass som frivilligt avstått från sina fördelar.

Den palestinska motståndsrörelsen har dragit följande slutsatser:

1. Motståndsrörelsen har varit offer för högerideologier och effektivt bidragit till att dölja de politiska och sociala motsägelser som ledde de palestinska och arabiska folken till nederlaget. De arabiska regimerna har på så vis berövat de revolutionära klasserna allt ansvar och hänvisat dem till åskådarpåls – före och efter den 5 juni 1967.

I stället för att genomföra en analys av orsakerna till de upprepade nederlagen, något som kunde leda till upprättandet av en front mot Israel, imperialismen och dess arabiska allierade, har den palestinska motståndsrörelsen låtit berusa sig av demagogiska paroller ('Icke-intervention i arabstaternas affärer', 'Palestinsk nationell enhet', 'Varken höger eller vänster under den nationella befrielsekampen') som ytterst endast tjänar defaitistiska krafter och system i området.

I praktiken har alltså motståndsrörelsen totalt misslyckats med att analysera de orsaker till nederlaget som gör att de arabstater som är allierade med imperialismen har framträtt ur krisen som segrare, på bekostnad av de krafter som syftar mot en palestinsk och arabisk frigörelse.

2. På så vis har den palestinska motståndsrörelsen förvandlats till en bricka som används i de härskande arabiska klassernas taktiska spel för att hålla de arabiska massorna kvar på åskådarpåls i stället för att organisera dem och förbereda dem ideologiskt och politiskt. Motståndsrörelsen används också som handelsvara i strävandena mot en politisk lösning som skulle likvidera Palestinafrågan.

3. Motståndsrörelsen har inte beväpnat de palestinska och arabiska massorna ideologiskt och politiskt så att de kan försvara sig och bekämpa den politiska uppgörelsen. Dessutom har motståndsrörelsen inte tagit itu med att värdera och analysera händelserna 1948 och 1967. Detta som en följd av klass-strukturen inom betydande delar av motståndsrörelsen.

Vägen till nationell befrielse

Den palestinska motståndsrörelsen som är en del av den arabiska befrielsekampen befinner sig i kris på grund av den småborgerliga sammansättningen inom den klass som styr den.

Den nationella befrielsekampen i Afrika, Asien och Latinamerika kan inte ledas av småborgarna.

1. Det är nödvändigt att beväpna sig med en vetenskaplig och revolutionär ideologi som tillhör proletariatet och stöder sig på de klasser som har intet att förlora men allt att vinna på den yttersta striden.

2. Det är nödvändigt för den revolutionära rörelsen att väcka massornas politiska medvetande. Detta påbörjas genom att man avslöjar orsakerna till nederlaget i revolutionen 1936, liksom

till 1948 och 1967 års nederlag. Bland dessa orsaker bör de palestinska och arabiska reaktionärernas roll framhävas.

3. Det är ett absolut krav att man tillbakavisar Säkerhetsrådets resolution och antar ett program för Folkets befrielse och beväpnar massorna och organiserar dem i en bred front mot Israel, imperialismen och de arabiska reaktionärerna. Mot det israelisk-imperialistiska kriget som bygger på teknisk överlägsenhet och blixtkrig måste vi ställa ett folkets krig på lång sikt, baserat på proletariatets ideologi.

4. Det är naturligt att diskussionen kommer att klarna så att man kan skapa ett avant-garde, beväpnat med proletariatets ideologi, som kan föra de organiserade massorna framåt i ett krig utan att lita till andra än sig självt. Annars kommer motståndsrörelsen att förbli en bricka i spelet mellan de nuvarande arabiska ledarna.

Vägen till seger är att förneka allt som finns nu och antaga en ny linje som förvandlar den palestinska motståndsrörelsen till en massrörelse som organiseras och beväpnas ideologiskt, politiskt och materiellt. Denna förvandling kan endast ske under ledning av avant-gardet som har proletariatets ideologi, i opposition mot Israel, imperialismen och dess allierade i arabvärlden.'

Del I: USA-imperialismen i Västasien

(USA är den dominerande imperialistmakten i Västasien. England, Frankrike och flera andra europeiska stater (bl. a. Västtyskland och Italien) har också imperialistiska intressen i området men deras politik är i många avseenden underordnad USA:s. Sovjetunionens intressen står i konflikt med de s.k. västmakternas, men i vissa delar låter sig den ryska politiken ibland samordnas med västpolitiken. Genom att använda den av det kinesiska kommunistpartiet införda termen 'socialimperialism' (som uttyds: socialistisk i ord, imperialistisk i handling) markerar man att det finns viktiga skillnader mellan den amerikanskstyrda och den sovjetiska politiken. Den ryska politiken i Västasien skiljer sig från den amerikanska bl. a. därigenom att de regimer, de grupper och de klasser som Sovjetunionen stöder sig på och stöder i de flesta fall har en helt annan karaktär än de regimer, grupper och klasser som samarbetar med USA och dess förbundna. Det viktigaste exemplet på samarbete mellan imperialismen och socialimperialismen är deras gemensamma attacker mot och försök att undertrycka den palestinska befrielseströrelsen.

Drivkrafterna bakom USA:s imperialistiska verksamhet i Västasien är ekonomiska och militärstrategiska. Eftersom båda dessa intressen är viktiga kan de ibland skapa motsägelser i den amerikanska politiken, men i allmänhet gynnas båda av samma politik på grund av det intima sambandet mellan dem: olja har militärstrategisk betydelse, och en av de militärstrategiska avsikterna är att skydda oljan.

Ideologiska och politiska intressen följer av de ekonomiska och militärstrategiska – samtidigt som dessa sekundära intressen kan påverka de primära: t. ex påverkas oljepolitiken av ideologiska intressen eftersom det kapitalistiska systemet är en förutsättning för att de ekonomiska imperialistiska intressena ska kunna utnyttjas.)

Oljeintressena

1965 hade Västasien¹ enligt oljebolagens publicerade uppgifter över 60 procent av världens oljereserver (s.k. proved reserves). Man känner varken till hur mycket olja där egentligen finns eller hur mycket olja bolagen egentligen har träffat på.

Men 60 procent av världens reserver är mycket nog. Den brittiske oljeexperten S. H. Longrigg skriver i 'Oil in the Middle East': 'Det verkar därför som om det oundvikligen blir Mellanösterns oljefält som kommer att få till uppgift att under nästa århundrade vara världens huvudsakliga leverantör av energi, dvs. bränsle. Det är en uppgift som de är helt kapabla till, förutsatt att det inte uppstår svårartade politiska kriser ...'

Oljeproduktionen i Västasien – inräknat Iran och den relativt sett obetydliga produktionen i Egypten, Turkiet och Israel – var 1965 strax under en tredjedel av världsproduktionen, 3,076 miljoner barrels (= fat) av 10,978 miljoner.

De arabiska och iranska oljefälten i Västasien ger de 'västerländska' oljebolagen tre miljarder dollar i vinst *årligen* – mellan 60 och 115 procent av de sammanlagda investeringsinsatserna, jämfört med 20 procent i Venezuela och 7,2 procent i Västeuropa. Västasien är den huvudsakliga källan (60-65 procent) för Västeuropas olja (New Outlook, Tel Aviv, sept. 1968).

Såväl på kort som på lång sikt har imperialismen därmed intressen i Västasien. 'Survey of Current Business' uppgav i oktober 1968 att produktionen och försäljningen av västasiatisk olja ger USA mer än 22 procent av de vinster som förs hem från utlandet av amerikansk industri. Oljereserverna i USA var 1965 bara en sjättedel så stora som de i Västasien.

¹ Fr.o.m. Egypten t.o.m. Iran, fr.o.m. Sydjemen t.o.m. Turkiet.

Några jämförelsesiffror för oljeproduktionen 1965, i miljoner barrels:

Världsproduktionen	10,978
Västasien	3,076
Iran	0,696
Arabländerna i Västasien	2,368
Kuwait	0,791
Saudiarabien	0,739
Irak	0,479
Abu Dhabi	0,102
Qatar	0,084
Egypten	0,044
Bahrain	0,020
Nordafrika	0,648
Libyen	0,445

‘Middle East Economic Survey’ uppger 2 maj 1969 att produktionen i Saudiarabien 1967 låg över den i Kuwait: 1,024 miljoner barrels mot 0,912 miljoner. Den årliga procentuella produktionsökningen i Västasien har under 60-talet legat på cirka 9,5 procent – i USA ligger den på ungefär 2,5 procent, i områdena kring Karibiska havet på 4 och i Sovjetunionen på 10,5 (Longrigg, ‘Oil in the Middle East’). (Färska produktionssiffror i Appendix III)

Den ökande exploateringstakten framgår av att oljeproduktionen i Västasien 1945 var 203 miljoner barrels, 1952 – 762, 1961 – 2,146 och 1965 – 3,076 miljoner barrels. De saudiarabiska oljefälten hade 1965 producerat sammanlagt sju miljarder barrels sedan produktionen kom igång 1939 – av dessa sju miljarder hade tre producerats mellan 1960 och 1965.

De olika staternas och områdenas andel av produktionen växlar allteftersom nya oljefält upptäcks. Saudiarabiens reserver uppgavs 1965 vara 60 miljarder barrels och 1967 83,7 miljarder. Kuwait var 1965 62,5 och 1967 76,7 miljarder barrels – Saudiarabien hade under de åren berövat Kuwait ställningen som världens största samlade oljereservoir. (Sommaren 1969 uppgavs det att de nyupptäckta oljefälten under Alaskas is kanske skulle kunna vara lika omfattande som Västasiens.)

‘Middle East Economic Survey’ 2 maj 1969 och ‘The Economist Intelligence Unit’ har uppgivit oljeinkomsterna 1967 för följande stater i Västasien och Nordafrika (i miljoner dollar):

Saudiarabien	909,1
Kuwait	710
Irak	339,6
Bahrain	25
Qatar	102
Abu Dhabi	116
Muscat & Oman	16
Libyen	625

Vid slutet av andra världskriget skötte engelska oljebolag cirka tre fjärdedelar av oljeproduktionen i Västasien och amerikanska cirka en femtedel. USA som sedan före sekelskiftet hade exporterat stora delar av sin olja blev 1948 ‘netto-importör’ av olja, dvs. man importerade mer än man exporterade (Lutfi, ‘Opec Oil’). – Redan 1952 producerade de stora amerikanska bolagen dubbelt så mycket olja i Västasien som de engelska; tillsammans utgjorde den amerikansk-engelska produktionen nittio procent av hela den västasiatiska oljeproduktionen. 1959

hade de amerikanska bolagen försett sig med kontrakt på 64 procent av de s.k. proved reserves i Västasien, de engelska och holländska täckte då 31 procent.

Den arabiska oljan i Västasien producerades 1965 till nära 60 procent av amerikanska bolag och till 25 procent av engelska. Den franska andelen var omkring 6 och den holländska omkring 4 procent.

Av de 3,076 miljoner barrels som producerades i Västasien 1965 producerades 1,539 av de stora samarbetande amerikanska bolagen (Gulf, Mobil, Standard Oil of California, Standard Oil of New Jersey och Texaco), 934 miljoner av de engelska (utöver British Petroleum, BP, har jag räknat in 40 procent av Shells produktion – Shell ägs till 40 procent av engelska intressen och till 60 procent av holländska), och 180 miljoner barrels av s.k. independents, av vilka flertalet är amerikanska (bl. a. Phillips Petroleum, Signal Oil, Getty Oil och Continental Oil). I Libyen producerar de stora amerikanska bolagen drygt hälften av oljan; återstoden är i huvudsak fördelad mellan 'independents', Shell och BP i samarbete.

American Enterprise Institute publicerade i oktober 1968 en översikt över amerikanska intressen i Västasien och Nordafrika. Jag citerar:

'Förenade staternas handel och investeringar i Mellanöstern och Nordafrika resulterade i ett nettoinflöde av 1,66 miljarder dollar till USA 1966. Denna siffra är inte exakt därför att viss information inte kan erhållas uppspaltad på olika länder, och därför att en del data inte är sammanställda på inkomster och utgifter. Men de större posterna är i alla fall identifierbara och storleksordningen är tämligen exakt. De större posterna i detta överskott är följande (i miljoner dollar):

Inkomster

Privata investeringsinkomster, Mellanöstern	863
Privata investeringsinkomster, Nordafrika (enbart Libyen)	266
Handelsöverskott, Mellanöstern	881
Handelsöverskott, Nordafrika	159
Kapitalöverföringar, Libyen	42
X	Summa 2,211

Utgifter

Investeringsutgifter, Mellanöstern (netto)	121
Investeringsutgifter, Nordafrika (netto)	
Bistånd, Mellanöstern	321
Bistånd, Nordafrika	107
	Summa 549

Nettoinflöde 1,662

Huvuddelen av denna inkomst kommer på ett eller annat sätt från olja – produktion, raffinering, transport och försäljning.'

Av den ovannämnda vinsten kommer 1,3 miljarder dollar från Västasien. Den citerade rapporten uppger också att amerikanska företag från slutet av första världskriget till 1966 investerat för 2,85 miljarder dollar i Västasien – på litet mer än två år tjänar man alltså nu in vad man har lagt ut på femtio år. Den tidigare citerade 'Survey of Current Business' som uppger att oljan i Västasien ger USA mer än 22 procent av de vinster som förs hem från utlandet av amerikansk industri jämför denna siffra med att oljebolagens investeringar i Västasien ligger under 3 procent av de amerikanska utlandsinvesteringarna.

'För detta var en fantastiskt framgångsrik spekulation, när man genom en tursam investering av 50 000 dollar upptäcker olja och man sedan på den grundvalen skaffar sig en koncession i

Arabien för 500 000 dollar, och finner att man efter utgifter på 27 miljoner dollar besitter en egendom som är värd miljarder.’ (Robert Engler ‘The Politics of Oil’.)

I Västasien och Libyen exploateras oljan av följande bolag: *Saudiarabien*: Arabian American Oil Company (Aramco), som ägs av de amerikanska bolagen Standard Oil of New Jersey, Standard Oil of California, Texaco och Mobil.

Kuwait: Kuwait Oil Company, där amerikanska Gulf och engelska BP har 50 procent var.

Neutrala zonen (ett område mellan Kuwait och Saudiarabien varifrån dessa båda länder delar på inkomsterna): Japanska Arabian Oil Company, amerikanska Getty Oil och American Independent Oil Company (Aminoil) där åtta amerikanska ‘independenten’ är delägare.

Irak: Iraq Petroleum Company (IPC), som ägs med 23,75 procent var av engelska BP, engelsk-holländska Shell, franska Compagnie Francaise des Pétroles och amerikanska Near East Development Corporation (där Mobil och Standard of New Jersey har 50 procent var). De resterande fem procenten av IPC:s aktier är till större delen engelskkontrollerade.

Iran: Produktionen domineras av ett konsortium där BP har 40 procent, de fem största amerikanska bolagen (Gulf, Mobil, Standard of New Jersey, Standard of California och Texaco) tillsammans 40 procent, Shell 14 och franska Compagnie Francaise 6 procent av aktierna. (jfr. Bahman Nirumand, ‘Shahens Persien’.)

Bahrain: Texaco och Standard of California delar på koncessionen.

Qatar: Iraq Petroleum Company-gruppen har landkoncessionen och Shell koncession utanför kusten.

Abu Dhabi: IPC-gruppen har landkoncessionen och BP utanför kusten.

Oman: Shell har 85 procent av aktierna i Petroleum Development (Oman) Ltd.

Libyen: Mobil, Standard of California, Standard of New Jersey och Texaco svarar tillsammans för ca 52 procent av produktionen. Resten produceras till större delen av amerikanska ‘independents’ i samarbete med BP och Shell.

I Algeriet och i Egypten (där man 1969 gjort nya oljefyndigheter som betecknas som stora) försöker regeringarna utöva kontroll över produktionen genom delägarskap och aktiv medverkan.

Min avsikt med alla dessa uppgifter om produktion, vinster och ägandeförhållanden är att ge en grund för bedömningen av USA-imperialismens verksamhet i Västasien. Följande lista över de tjugo största företagen i USA 1968 (från tidskriften ‘Fortune’) visar hur stora de största oljebolagen är – och vilken makt de därmed har; makten blir desto större som de intimt samarbetar med varandra. Siffrorna efter företagen står för årsomsättningen 1968 i miljoner dollar.

1. General Motors 22,755
2. Standard Oil of New Jersey (Esso) 14,091
3. Ford Motor 14,075
4. General Electric 8,381
5. Chrysler 7,445
6. International Business Machines 6,888
7. Mobil Oil 6,220
8. Texaco 5,459
9. Gulf Oil 4,558
10. US Steel 4,536
11. International Tel. & Tel. 4,066

12. Western Electric 4,031
13. Standard Oil of California 3,634
14. McDonnell Douglas 3,609
15. Du Pont (E. I.) de Nemours 3,481
16. Shell Oil (det engelsk-holländska bolaget) 3,317
17. Westinghouse Electric 3,296
18. Boeing 3,273
19. Standard Oil of Indiana 3,213
20. Radio Corporation of America 3,106

Sju oljebolag ingår alltså bland de tjugo största amerikanska industriföretagen – deras omsättning var 1968 tillsammans 40 miljarder dollar av de tjugo företagens sammanlagda 129 miljarder. (Jämför att det amerikanska programmet för en landstigning på månen hade kostat 30 miljarder dollar då de första astronauterna landsteg där i juli 1969.) På listan över de femtio största företagen i USA kommer ytterligare fyra oljebolag med, Continental Oil, Phillips Petroleum, Sun Oil och Occidental Petroleum. Dessa fyra hade 1968 tillsammans nära åtta miljarder i omsättning.

Ett femtontal oljebolag har sina bankaffärer med Rockefeller-banken Chase Manhattan, bland dem Standard of California, Standard of Indiana, Mobil, Sun och Continental. (O'Connor 'The Empire of Oil' sid. 38.)

Samma sju oljebolag som dominerar oljeproduktionen i Västasien, dominerar den internationella oljemarknaden – de kontrollerar över två tredjedelar av alla oljereserver i världen, de har hand om större delen av all produktion, raffinering och försäljning. Utöver de fem största amerikanska företagen – New Jersey, Mobil, Gulf, Texaco och California – är det Shell och BP. Shell är världens största icke-amerikanska privata industriföretag. Det engelska jätteföretaget British Petroleum ägs till större delen av engelska amiralitetet, sedan 1913.

De sju företagens ekonomiska och därmed politiska styrka mångdubblas genom deras samarbete. De har tillsammans tusentals dotterföretag, och i hundratals av dessa delar de på ägandeskapet.

I 'The politics of Oil' skriver Robert Engler:

'Monopolkoncessioner från feodala härskare delas och individuella operationer har förvandlats till gemensamma affärer ... sådana avtal föredras för att undvika att något företag får alltför stort försteg ifråga om reserver och för att de tjänar till att upprätthålla en gemensam front utan konkurrens, i förhållande till såväl de regeringar det gäller som till "utomstående" oljeintressen. Ett vittomfattande samägande genom dotterbolag möjliggör också plattformar på vilka man kan diskutera samordnade aktioner.'

Det sätt på vilket de sju stora samarbetar för att exploatera den västasiatiska oljan demonstrerar deras gemensamma front: fyra av dem äger Aramco i Saudiarabien, två av dem äger Kuwait Oil Co., fyra av dem är delägare i IPC i Irak, alla sju är med i konsortiet i Iran. Exempel på andra uttryck för samarbetet är att Shell är Gulfs största kund när det gäller Kuwaits olja, och att det av Mobil och Jersey bildade Near East Development Corporation inte bara är delägare i IPC utan också har omfattande installationer i Europa, Afrika och på andra håll i Asien.

I New Outlook nr 6 1966 står det om de oljeproducerande arabländerna bland annat:

'Arabstaterna har reducerats till säten för oljekompanierna och ser sig själva alltmer dras in i det utrikeshandelssystem som hör samman med dessa bolags ursprungsländer och förvandlade till blott och bart förlängningar av deras marknader.'

Erövringen av oljan

Vid slutet av första världskriget började den amerikanska oljeindustrin med stöd av regeringen i Washington att intressera sig för att söka olja utanför USA:s gränser. Kriget hade klargjort oljans stora militära betydelse, och man hade också då insett att de amerikanska oljereserverna inte skulle klara av den ständigt ökande civila och militära efterfrågan. Sedan dess har amerikanska bolag träffat på mer än hälften av de oljereserver som har upptäckts utanför USA.

Men de amerikanska bolagen har inte kommit över sina koncessioner enbart genom borrhningar. Deras första insteg i Västasien kom 1922, då regeringen i London (som då var starkt skuldsatt till USA p.g.a. amerikanska lån och investeringar under världskriget) efter flera års påtryckningar från Washington överlät 23,75 procent av de irakiska aktierna till en amerikansk grupp. 1930 fick Standard Oil of California koncession i Bahrein och 1933 fick Gulf köpa hälften av aktierna i Kuwait efter liknande diplomatiska påtryckningar och amerikanska anklagelser mot engelsmännen för 'national exclusiveness'. – England var då än så länge den dominerande stormakten i Västasien och hade avtal av olika slag med samtliga kungar och shejker utom kung ibn Saud av Saudiarabien. F.ö. hade engelska geologer då förklarat att det inte kunde finnas någon olja på den arabiska halvön eller i Persiska viken (i Bahrein påträffades olja 1932 och i Kuwait 1936).

På grund av de engelska geologernas misstrogenhet, och ibn Sauds misstänksamhet mot engelsmännen som stödde hans rivaler av det hashemitiska kungahuset i Jordanien och Irak, fick Standard Oil of California koncession i Saudiarabien 1933 – den första oljan hittades där 1935. Därmed var grunden lagd för den senare amerikanska dominansen i området.

Vid de amerikanska valen 1942 och 1944 stöddes demokraterna under Roosevelt av stora oljeintressen. 1943 förklarade Roosevelt efter påtryckningar från oljebolagen: 'Jag finner härmed att Saudiarabiens försvar är vitalt för Förenta Staternas försvar', varefter ibn Saud under en följd av år fick pengar ur den amerikanska statskassan. (Engler 'The politics of Oil'.) Dessförinnan hade bolagen stimulerat Roosevelt att tillsätta en expertkommission, vars publicerade memorandum började: 'Framtiden för oljan ligger inte på den amerikanska kontinenten. Oljeproduktionens tyngdpunkt har förskjutits från Mexikanska golfen och Karibiska havet till trakterna kring Persiska viken ...' Rördam, 'Finansmakt och storpolitik'.)

På hemväg från Jalta-konferensen 1945 träffade Roosevelt ibn Saud på ett amerikanskt fartyg i Röda havet och träffade avtal om bl. a. en stor pipeline från Persiska viken till Medelhavet och om den stora Dhahran-flygbasen som började byggas strax därefter. (Churchill träffade ibn Saud dagen efter Roosevelt, men då hade ibn Saud redan lovat bort allt.)

Standard Oil of New Jersey och Socony Mobil trädde in som delägare (tillsammans med California och Texaco) i den saudiarabiska oljan 'just som "Trumandoktrinen" lades fram och förklarade Grekland och Turkiet som amerikanska intresseområden' (Engler). Det var i mars 1947. (Jag återkommer till Truman, oljebolagen och Palestinas delning – sid 63.)

Vid de amerikanska valen 1952 och 1956 då Eisenhower båda gångerna vann presidentvalet som republikanska partiets kandidat hade oljebolagen investerat miljontals dollar i republikanernas kampanj. Av de siffror som är kända gav oljebolagen 97 procent av sina bidrag till republikanerna 1952 och 96 procent 1956. Richard Nixons politiska karriär tycktes hotad 1952 då det avslöjades att han som vicepresidentkandidat hade tagit emot oljepengar genom en hemlig fond (Engler).

Det republikanska partiets partiprogram vid valen 1956 innehöll bl. a. följande passage:

‘Mellersta Östern har förstärkts genom försvarssamarbetet mellan de fyra nordfrontsländerna – Turkiet, Irak, Iran och Pakistan – som håller portarna till de vidsträckta oljetillgångar på vilka den fria världens industri och militära styrka beror. Detta möjliggjordes genom att Iran befriades från det kommunistiska Tudeh-partiets grepp. Iran har återigen ställt sina oljereserver till världens förfogande enligt en rättvis överenskommelse som Förenta Staterna har fått till stånd.’

1951 hade det engelska oljebolaget i Iran förstatligats av det iranska parlamentet under ledning av den mycket långt ifrån kommunistiske nationalisten Mossadeq. 1953 hade CIA störtat Mossadeq. (Joesten ‘Öl regiert die Welt’ och Engler ‘The Politics of Oil’.) Den amerikanska regeringen hade också sett till så att det tidigare engelska monopolet nu hade ersatts med ett konsortium, där de fem största amerikanska bolagen fick 40 procent av aktierna. Iran har 12 procent av världens oljereserver och ligger trea, efter Saudiarabien och Kuwait.

Efter Eisenhowers omval kom kung Saud (ibn Sauds son) till Washington i januari 1957 och fick krediter, militär hjälp och 200 miljoner dollar i kontanter. I den amerikanska regeringen ingick då utrikesministern John Foster Dulles som hade nära kontakter med Standard Oil of New Jersey; och finansminister var oljemagnaten Robert B. Anderson.

Hösten 1957 försökte kung Saud införliva sultanatet Muscat & Oman med Saudiarabien genom att stödja ett uppror där – Aramco levererade vapen och pengar till såväl Saud som upprorsmännen. (Rördam ‘Finansmakt och storpolitik’.)

Då kungamakten störtades i Irak 1958 landsteg amerikanska sjätte flottan i Libanon, och Israel lät engelskt flyg ta sig via israeliskt territorium till Jordanien. Den 18 juli 1958 meddelade New York Times:

‘Washington och London har tillsammans beslutat att tills vidare inte utsträcka sin intervention i Libanon och Jordanien till Irak, så länge den revolutionära regeringen respekterar västmakternas oljeintressen.’ När President Kassem av Irak i början av 60-talet sedan ställde allt hårdare krav på en införlivning av Kuwait hjälpte CIA till att arrangera en statskupp i Bagdad den 8 februari 1963. Kuppen följdes av mord på flera tusen kommunister och ‘progressiva’. (Jeune Afrique 18 mars 1963.)

I den ‘historieskrivning’ som jag har ägnat de senaste sidorna åt har jag velat renodla oljans roll och därför bara tagit med sådana skeenden där oljan har varit den tydligt avgörande faktorn i händelserna. Men lika klart som att det finns andra faktorer som har spelat in i de återgivna sammanhangen har oljan en grundläggande politisk betydelse för praktiskt taget allt som sker i Västasien – Palestinas delning, Bagdad-pakten, Suezattacken, Eisenhower-doktrinen, de israeliska storräderna mot grannländerna, kriget i Jemen och kriget 1967. Exempel:

Statskuppen i Jemen 1962 hotade de amerikanska och de andra ‘västerländska’ oljeintressena genom att ‘progressiva’ element för första gången kom till makten på den arabiska halvön. Detta innebär på lång sikt ett hot mot de sittande regimerna i Saudiarabien, Kuwait, Bahrein etc. – och därför har USA stött den reaktionära imamen i det jemenitiska inbördeskriget.

‘Progressiva’ rörelser i Jordanien hotar inte bara kung Hussein och Israel utan också de reaktionära regimerna på den arabiska halvön – därför är USA intresserat av att Israel genom räder in på jordanskt territorium ger kung Hussein och hans beduinarmé anledning att ingripa mot sådana rörelser.

Före kriget 1967 hade Syrien under många månader hindrat den irakiska oljan att rinna genom oljeledningarna till Medelhavet, försökt tvinga Irak att nationalisera sin olja, och stött

befrielse rörelsen i Saudiarabien. Det var huvudskälet till att den amerikanska regeringen stödde Israels planer på att anfälla Syrien (se sid. 9).

Det går åt sju barrels eller nära ett ton bränsle enbart för att få en B-47-bombare upp i luften. I brist på liknande uppgifter om Vietnamkriget kan nämnas att mer än 60 procent av USA:s transporter till Korea under Koreakriget utgjordes av olja och oljeprodukter (Engler 'The Politics of Oil').

Än så länge utgör västasiatisk olja bara några få procent av den amerikanska förbrukningen – som 1965 var fyra miljarder barrels eller 36 procent av världsproduktionen. Huvuddelen av den amerikanska konsumtionen kommer från Nord- och Sydamerika – men där är de nu kända reserverna så små att de inte skulle kunna försörja USA i mer än tjugo år, räknat med den nuvarande konsumtionen (vilket naturligtvis är orealistiskt eftersom konsumtionen steg från 3 till 4 miljarder åren 1955-65).

I Västeuropa med dess många militärt USA-allierade stater är man redan nu helt beroende av Västasiens olja. 1965 konsumerade Västeuropa 2,8 miljarder barrels, 25 procent av världsproduktionen, och av denna olja kom 60-65 procent från Västasien.

En summering:

1. Västasien producerar cirka en tredjedel av världens olja och har två tredjedelar av världens oljereserver.
2. Den västasiatiska oljan kontrolleras av den amerikanska oljeindustrin och dess engelsk-holländska partners som tillsammans utgör ett av världens största finansimperier.
3. Krigsmaskinerna och industrin i USA och Västeuropa har väldiga och ständigt ökande behov av olja som inte kan tillfredsställas annat än med Västasiens oljetillgångar.

Därför är huvudsyftet med den amerikanska politiken att till varje pris behålla kontrollen över oljan. För detta utnyttjar man varje tänkbar möjlighet – vapenleveranser och politiskt stöd till Israel, vapenleveranser och uppbyggande av baser i Saudiarabien, stimulans till muselmanska reaktionära rörelser. Om man genom sitt stöd åt den reaktionära pan-islamismen stimulerar antisemitism i såväl Afrika, Asien som USA är man beredd att betala också det priset.

Mot detta block av intressen kämpar den palestinska befrielse rörelsen, andra arabiska anti-imperialistiska rörelser, och anti-imperialisterna i Israeli Socialist Organization, Matzpen.

Oljebolagens politik i produktionsländerna

Imperialismens strategi för att behålla greppet om oljan i Västasien är enkel och tydlig i sina huvuddrag. Med politiska och militära medel stödjer man existerande reaktionära regimer, försöker hålla arabvärlden splittrad i de av kolonialmakterna upprättade nationerna, försöker hindra framväxten av anti-kapitalistiska och anti-imperialistiska rörelser och hindra inflytande från den konkurrerande socialimperialismen. I detta har USA, England, Frankrike, oljebolagen, Israel och de reaktionära arabiska regimerna gemensamma intressen.

Då denna maktkonstellation står inför ett akut hot används vanligen olika former av militärt våld – som t. ex. vid kriget i juni 1967 – eller politiska manipulationer med olika intressegrupper – som vid de CIA-arrangerade kupperna i Iran 1953 och Irak 1963. Men det existerar också olika former av kontinuerlig verksamhet för att bibehålla en fördelaktig situation som den är. Ett av oljebolagens främsta bidrag till denna konserverande strategi är deras ekonomiska politik.

På grund av den totala obalansen i makt mellan de stora oljekoncernerna (med deras starka politiska stöd hemifrån) och de underutvecklade, kolonialt uppdelade arabiska oljestaterna

med deras oftast feodalistiska och teokratiska samhällssystem har bolagen kunnat skaffa sig en kontroll som inte bara gäller oljan.

För relativa struntsummor har de skaffat sig 'koncessioner', dvs. ensamrätt på oljeproduktionen i respektive stat, och ofta gäller dessa kontrakt till långt in på 2000-talet – i Kuwait har BP och Gulf koncession till år 2022 (Lutfi 'Opec Oil'). De har sett till att kontrakten omfattar privilegier, som skattebefrielser, tullåtnader m.m. Den enda funktion som regimerna har i förhållande till sina naturresurser är att ta emot en del av vinsten, som vanligen omfattar 50 eller drygt 50 procent av bolagens nettovinster. Oljebolagen sköter fritt planering av produktion, raffinering och försäljning. Allt detta innebär i själva verket direkta inskränkningar i de olika staternas suveränitet; oljekoncernerna har lagt beslag på en stor del av den makt som i andra stater utövas av regeringar och parlament. Bolagen är bara i nödfall intresserade av att samordna sin planering med produktionsländernas, och en stor del av den ekonomiska planeringen i dessa stater styrs därmed från USA eller England.

Oljebolagen är givetvis intresserade av största möjliga vinst under längsta möjliga tid. En stor lokal oljekonsumtion i arabländerna skulle minska vinsterna. Också därför är oljeindustrin emot teknisk och industriell utveckling i produktionsländerna – Västasien har lägsta tänkbara konsumtion, och 85 procent av produktionen är tillgänglig för export.

En utbyggnad av den inhemska oljeindustrin – med raffinaderier, petrokemisk industri – skulle ge ökade arbetstillfällen, ökade tillfällen till utbildning, ökad levnadsstandard i arabländerna – och för oljeindustrin skulle det innebära minskade vinster av raffinering etc., ökad inhemsk konsumtion och minskad export, och utbildning av fler människor skulle innebära ökade politiska risker.

Bl. a. därför förlägger oljebolagen sina raffinaderier utanför området. I Västasien var kapaciteten för raffinering av olja 53,4 procent av produktionen 1950. Samtidigt som de amerikanska bolagen har ökat sin andel av produktionen har raffineringsprocenten sjunkit: 1965 var den 22,7 procent och 1966 var den 18 (Lutfi 'Opec Oil' och New Outlook nr 6 1966). De investeringsfonder som skapas genom export av råolja från Västasien läggs alltså ner på andra ställen, och dessa raffinaderier m.m. kan sedan användas för att bearbeta råolja från andra områden på Västasiens bekostnad. Detta system har för oljebolagen också den politiska fördelen att de när som helst kan bestämma sig för att öka produktionen från andra områden om någon eller några stater i Västasien skulle uppträda hotfullt. 1964 investerade de amerikanska bolagen för 219,8 miljoner dollar i Västasien samtidigt som de la ner 1 318,8 miljoner dollar på investeringar i Västeuropa (Lutfi 'Opec Oil'). USA och Västeuropa hade 1968 ungefär 27 procent var av världens raffineringskapacitet (Dagens Nyheter 5 augusti 1969).

Samtidigt som oljebolagens politik hindrar en uppbyggnad av de oljeproducerande ländernas nationella ekonomi på grundval av naturtillgångarna skapar den alltså politiska hållhakar på regimerna.

De flesta av de raffinaderier som finns i Västasien är dessutom inte integrerade i områdets ekonomiska liv, det är raffinaderier som ägs av oljebolagen och vars huvuduppgifter är att tjäna strategiska behov i respektive land, att tillgodose de utländska baser som finns i Västasien, och att förse utländska fartyg med bränsle. Den funktionen har Ras Tanoura-raffinaderierna i Saudiarabien – som bl. a. framställer jet-bränsle för amerikanska transportplan som passerar på väg till Vietnam – Mina-Abdullah-raffinaderiet i Kuwait och Sitra-anläggningarna i Bahrein. Bara ett litet antal raffinaderier är byggda av statliga bolag för lokal konsumtion i Irak, Egypten, Syrien, ett i västra Saudiarabien och ett par i Iran.

Följden av oljebolagens politik är att de västasiatiska arabstaternas väldiga oljeproduktion, som för närvarande ger oljebolagen och arabregimerna ifråga cirka 6 miljarder dollar i rena vinster, inte sysselsätter mer än mellan 4.0 och 50 000 araber.

I stället finns t. ex. i Sverige raffinaderier som ägs av de stora oljebolagen eller deras dotterföretag – dit förs råolja från Västasien, där skapar sig amerikanska och svenska kapitalister vinster som produktionsländerna inte får del av, där får svenska arbetare jobb på bekostnad av arabiska arbetare, där skapas förutsättningar för andra industrier i Europa eller USA etc. Produktionsländerna får nettovinster på oljan, men nästan ingenting av alla de vinster som själva framställningen av oljeprodukterna ger.

Oljebolagen stöder förtryckarregimer och hindrar utveckling, och sedan resonerar de på följande vis (enligt Longrigg i 'Oil in the Middle East'):

'Utöver allmänna ekonomiska skäl, som gör raffinering i konsumtionsländerna fördelaktigare, inger knappast den förhärskande, om också inte helt dominerande Mellersta-Östern-attityden till utländska anläggningar inte förtroende för en framtid av problemfri oljehantering; många bolag skulle föredra att minska snarare än öka det kapital som deras operationer tvingar dem att investera i dessa stater med otålig och känsloladdad nationalism.'

Otålig och känsloladdad blir t. ex. nationalismen genom att den saudiarabiska regimen och oljebolagen samarbetar med att förtrycka landets folk. Aramcos anställda har varken organisations- eller mötesfrihet, har inte rätt att diskutera politik eller läsa politisk litteratur. – Därför blev det en chock såväl för kungen som för Aramco när 13 000 av Aramcos 15 000 arabiska arbetare (alla som inte innehade förmansposition eller mer) gick i strejk 1953, bara några få år efter det att oljeexploateringen kommit igång på allvar. Strejken slogs ner med våld, undantagstillstånd proklamerades och hundratals arbetare fängslades. Strejken gällde organisationsrätt och höjda löner.

Sedan är det en annan sak att oljebolagen gör allt för att tillmötesgå självhärskarnas uttalade önskemål – en brunn där, en väg där, en raketbas där, etc.

På grund av regimernas karaktär i de oljeproducerande staterna läggs stora delar av oljevinsterna på hög eller används för icke-produktiva utgifter. Shejken av Kuwait har t. ex. tillgångar i Bank of England på över 300 miljoner pund (= 715 miljoner dollar), han är denna banks största privata kund, och ändå är dessa 300 miljoner pund bara en tredjedel av shejkfamiljens pundplaceringar. (New Outlook 6 – 1966.) Den huvudsakliga effekten av tillväxten av de offentliga och privata inkomsterna är därför en ökning av importen (vilket passar de imperialistiska staternas exportindustri – jfr. citat s. 30).

Detta kan påstås vara shejkernas fel, och till en del är det förstas det. Men den största skulden faller återigen på oljebolagen och regeringarna bakom dem, därför att de stöder dessa enväldshärskare, därför att de stöder kvasi-nationalism i områden som inte var stater förrän imperialisterna ritade linjer i sanden omkring dem. Flertalet av Västasiens oljestater har inget annat existensberättigande som stater än att tjäna som juridiskt skydd åt oljebolagen. Oljerikedomarna blir därmed splittrande i stället för enande faktorer i arabvärlden, skapar parasitekonomier i stället för att stimulera allmän utveckling. I shejkdömena finns det ekonomiska rikedomar men knappast någon befolkning, i större delen av arabvärlden finns det mycket folk och inga pengar.

Arabiska oljetekniker diskuterar sedan många år olika planer för en nationalisering av oljeindustrin, jag har bl. a. intervjuat företrädare för de nationella oljebolagen i Baghdad och Riyad om deras syn på nationalisering. Ett av de grundläggande argumenten i dessa diskussioner är att alla de västasiatiska oljeländerna måste nationalisera på en gång och för det saknas det förutsättningar för närvarande. Mot enstaka nationaliseringar kan de internationella

oljebolagen i kraft av sin kontroll över transport, produktions- och distributionsmedlen sätta in en effektiv bojkott, som bara skulle leda till stora förluster för det nationaliserande landet medan oljebolagen snabbt kan öka sin produktion i ett annat land – detta var vad som skedde i Iran i början på 50-talet, då Kuwaits oljeproduktion på allvar sattes igång samtidigt som Iran inte kunde sälja mer än några få procent av sin tidigare produktionsvolym. (Se Nirumand ‘Shahens Persien’.)

Med de nuvarande regimerna i de oljeproducerande västasiatiska länderna är det i själva verket otänkbart att någon form av nationaliseringssamarbete ska ske. Självhärskarna vet mycket väl att ett sådant samarbete skulle leda till ett akut hot mot deras positioner. De vet att deras makt, deras personliga inkomster, utrustningen och utbildningen av deras privatarméer, själva gränserna för deras territorier bygger på de stora oljebolagens makt och vilja att stötta upp dem. Utan de stora bolagen bakom ryggen skulle shejkerna och deras farbröder, söner och kusiner sakna skydd mot den egna befolkningen – och därför föredrar de att leva på nettovinster (som de i och för sig då försöker att öka hela tiden) och låta utlänningarna exploatera naturtillgångarna efter behag (shejkerna vill förstås att exploateringen ska ske så snabbt som möjligt så att nettovinsterna ökar också den vägen). De krav på delägarskap som har framlagts av kung Feisal och andra självhärskare skulle knappast förändra situationen om de realiserades.

Men det är inte bara oljebolagen, inte bara shejkerna och oljebolagen som hindrar de arabiska folken att komma i åtnjutande av vinsterna från de egna naturrikedomarna, det är hela det komplex som den imperialistiska maktstrukturen utgör.

Jag återvänder till ett uttalande av David Hacoen, ordförande i det israeliska parlamentets försvars- och utrikesutskott, som jag citerat också i ‘Palestina och Israel’:

‘Det kan förefalla paradoxalt, men det är inte desto mindre sant att de politiska regimerna i Jordanien, Libanon och kanske också Saudiarabien beskyddas av den israeliska försvarsmakten.’ Detta sa han i Knesset, parlamentet, den 18 maj i 1966.

Harvey O’Connor skriver i ‘The Empire of Oil’: ‘Om Aramcos vistelse i Mellersta Östern kanske blir kortvarig mätt med de flesta historiska mått är det desto större anledning att förse sig så rikligt som möjligt medan man kan.’ – På samma sätt resonerar de arabiska kungarna och shejkerna.

Om tidsperioden 1960-66 i Saudiarabien skriver Stephen Longrigg i ‘Oil in the Middle East’ bl. a. att ‘landets stam- och bystruktur förblev nästan oförändrad, bortsett från en långsam tillvänjning till närvaron – med alla dess stora kontraster – av ett stort och tekniskt avancerat västerländskt industrikomplex ...’

Folkfronten för Palestinas befrielse, PFLP, är en gren av ett marxist-leninistiskt parti som har förgreningar i Saudiarabien och i de flesta av staterna i Persiska viken. I en rapport i maj 1969 meddelade den saudiarabiska grenen av befrielseörelsen att kung Feisal med Aramcos hjälp bygger raketbaser och andra militära installationer vid Riyad (huvudstaden), Taif (i bergen intill Mecka), Tabouk (strax söder om transjordanska gränsen), Jizan (vid Röda havet, strax norr om Jemen), Khamiz Mashed, Zahran och Najran (alla i bergen norr om Jemen), Dhahran (flygbasen vid Persiska viken), El Jabil (norr om Dhahran) och vid Al Qasuma (vid Aramcos oljeledning, ‘Tapline’, nära gränsen till Irak).

Mot vem?

1966 började USA och England leverera vapen till Saudiarabien enligt ett avtal omfattande 4-500 miljoner dollar. (New Outlook febr. 1966.)

En meningsfull attack mot oljebolagen kan inte utföras annat än av en folklig anti-imperialistisk politisk rörelse som är beredd att kämpa mot alla imperialismens tentakler på en gång.

USA:s strategiska intressen i Västasien

USA-imperialismens strategiska intressen i Västasien är huvudsakligen av tre slag:

A. Intresset av att 'skydda' Västasiens naturtillgångar (som i sig är militärstrategiskt viktiga) och marknader, och förhindra att de faller i händerna på någon konkurrerande makt.

B. Intresset av att militärstrategiskt utnyttja Västasien för 'skydd' av andra områden och intressen och för ett eventuellt anfall mot Sovjetunionen, USA-imperialismens för närvarande ekonomiskt, strategiskt och politiskt främsta konkurrent. Västasien är ett gränsområde till Sovjetunionen, gränsar dessutom i norr till Kaukasus där Sovjetunionen har några av sina största oljefält, och Turkiet kontrollerar därutöver också båda stränderna vid Bosporen, den strategiskt viktiga vattenförbindelsen mellan Medelhavet och Svarta havet. Den farled som utgörs av Suezkanalen, Röda havet och Bab el Mandebundet är också strategiskt viktig för Sovjetunionen.

C. Intresset av att 'skydda' de militära och kommersiella kommunikationerna till, från och genom Västasien – på grund av Västasiens läge mellan Europa och Asien och mellan Afrika och Asien samt mellan Medelhavet och Indiska Oceanen är området viktigt för flyg-, sjö-, tele- och även landkommunikationer. I mitten av juli 1969 invigdes i Bahrein en markstation för telekommunikationer med satelliter. Den stora oljeledningen från Saudiarabien till Medelhavet. Trans Arabian Pipeline = 'Tapline', och de irakiska oljeledningarna genom Syrien till Medelhavet är av vitalt strategiskt intresse för USA-imperialismen och dess europeiska allierade.

Med utgångspunkt från dessa intressen, alla sammanhängande med USA-imperialismens strävan efter världsherravälde och monopolistisk ekonomisk dominans, använder USA en militär och politisk strategi som går ut på att

- stödja Israel och reaktionära arabiska regimer
- motarbeta en sådan utveckling av det arabiska folkets villkor att det uppstår en anti-imperialistisk klass
- motarbeta alla folkliga politiska rörelser eller progressiva regimer (med 'progressiv' avses en regim som utan att vara socialistisk intar en anti-imperialistisk linje och vidtar åtgärder för att förbättra folkets villkor).
- skapa splittring mellan folkliga rörelser och progressiva regimer
- stödja samarbete mellan reaktionära regimer för att förstärka deras ställning.

Och detta syftar alltså till att åstadkomma absolut amerikansk kontroll över Västasien.

Grundelementen i strategin utgörs av:

1. Den i Medelhavet baserade Sjätte flottan, utrustad med atomvapen, målstyrda robotar, jetbombare, jet-jaktplan, etc. Den består av '50 eller 60 fartyg grupperade omkring två stora hangarfartyg' (New York Times 15 april 1968). Sjätte flottan har bl. a. använts för att stödja kung Hussein av Jordanien vid hans statskupp 1957, för att hindra revolution i Libanon 1958 och för att garantera Israels säkerhet i juni 1967.

2. Militära baser. Omedelbart efter andra världskriget sände USA grupper av militära experter till Turkiet och Iran, och båda dessa länder än nu fast knutna till USA-dominerade militär-

allianser (Nato, Cento) och upplåter baser åt USA. Under slutet av 40-talet byggdes den stora flygbasen Dhahran vid Persiska viken, i Saudiarabien. Wheelus-basen i Libyen, en av de största amerikanska flygbaserna utanför USA, ifrågasätts av den nya regim som tog över 1 sept. 69. Den amerikanska basen i Asmara, i Eritrea, har också betydelse för USA:s strategiska intressen i Västasien. England har två baser på Cypern, mindre flyg- och truppenheter i Libyen, och i Persiska viken en stor flygbas i Bahrein. Sedan den engelska reträtten från Aden 1967 har engelska baser upprättats i shejkdömet Sharjah i Persiska viken och vid Dhofar i sultanatet Muscat & Oman (dessa engelska installationer berörs inte av den engelska nedrustningen 'öster om Suez').

3, Vidmakthållandet av Israels militära överlägsenhet i förhållande till omgivande stater och därmed dess förmåga att ingripa i situationer där amerikanska och israeliska intressen hotas. Fram till 1962 försökte USA i allmänhet dölja samarbetet med Israel för att inte störa försöken att knyta ihop så många arabländer som möjligt i amerikansk-dirigerade militära pakter. 1947-48 köpte i alla fall israeliska representanter militär utrustning i USA för 'många miljoner' dollar (B. Litvinoff, 'Ben Gurion of Israel'). Enligt Jon Kimche, 'The Seven Fallen Pillars' (New York 1953) 'smugglades' flygande fästningar ut ur USA och anlände till Israel i maj 48. Den 23 juli 1952 (samma dag officerarna tog makten i Egypten – vilket de gjorde på morgonen) beslöt USA att leverera sådan militär utrustning till Israel som det inte kunde få från andra håll (Keesings Archiv der Gegenwart 1952 s. 3604 uppger att leveranserna skulle gå genom amerikanska Mutual Security Agency) – observera att burmesisk militär vid denna tid utbildades i Israel, se sid. 9. Enligt New York Times den 4 september 1958 hade State Department dagen innan meddelat att USA hade sålt vapen till Israel under den senaste tiden – vilket man bör sätta i samband med statskuppen i Irak i juli samma år och den följande amerikansk-engelska invasionen i Libanon och Jordanien. I boken 'Arab nationalism and British imperialism' skriver John Marlowe att 'Den israeliska arméns existens gjorde det obehövligt för amerikanerna och engelsmännen att stanna under längre tid i Libanon och Jordanien 1958'.

Men fram till 1962 begagnade sig den amerikanska regeringen huvudsakligen av knepet att stödja vapenleveranser till Israel från sina allierade. I april 1956 deklarerade John Foster Dulles att USA inte tänkte sälja vapen till Israel för tillfället, men att man inte motsatte sig att andra stater levererade vapen dit – något som i allmänhet tolkades som en uppmaning till England och Frankrike att träda in (New York Times 3 april 1956). Då hade New York Times tre dagar tidigare (31 mars) avslöjat att 'Frankrike har börjat leverera tolv Mystère-jetplan till Israel med USA:s tysta samtycke'. Denna leverans av Mystère-plan (som egentligen var beställda av Nato) markerade inledningen till Frankrikes omfattande vapenleveranser till Israel, avbrutna en period efter kriget 1967 som ett led i de Gaulles allmänna (av ekonomiska skäl bestämda) anti-amerikanska politik.

1960 började Västtyskland leverera amerikanska vapen till Israel (se sid. 10) på uppmaning från USA, och den 20 februari 1965 rapporterade New York Times att 'en högt uppsatt amerikansk tjänsteman förra sommaren riktade en direkt vädjan till kansler Ludwig Erhard att leverera vapen till Israel'.

I och med att USA i början på 60-talet gav upp planerna på militära pakter med arabstaterna ansåg man det inte längre nödvändigt med detta dubbelspel. 26 september 1962 meddelade Kennedy-administrationen att man tänkte sälja luftvärnsrobotar av typ Hawk till Israel, och den 28 juni 1963 slöts ett avtal om försäljning av sådana överljudsrobotar till ett värde av 25 miljoner dollar (New York Times 29 juni 1963). 6 februari 1966 avslöjade New York Times att USA sålt M-48 Patton-stridsvagnar till Israel. 19 maj 1966 meddelades det (se bl. a. Neue Zürcher Zeitung 28 maj 1966) att USA beslutat att sälja 'taktiskt flyg' till Israel – New York Times kommenterade den 20 maj att detta var första gången USA har levererat 'ett direkt

anfallsvapen' (strictly offensive weapon) till Israel, och uppgav 21 maj att försäljningen omfattade plan av typ A-4 Skyhawk, 'en mindre jet-bombare, främst avsedd som attackbombare baserad på hangarfartyg'. Priset för Skyhawkplanen var 'mycket fördelaktigt' enligt Maxime Rodinson ('Israel and the Arab' s. 180)

Efter kriget i juni 1967 införde USA stopp för amerikanska vapenleveranser till Mellanöstern, men redan i oktober 67 meddelades det att 48 A-4F Skyhawk skulle levereras till Israel tillsammans med annan militär utrustning (New York Times 25 oktober 67) – till skillnad från 1956–57 har USA efter 1967 inte ens försökt låtsas opartiskhet. De nya Skyhawk-planen användes f. g. under striderna vid Suezkanalen i juli 69. The Guardian rapporterade den 27 december 1968 att USA och Israel träffat avtal om försäljning till Israel av 50 Phantom F-4-plan för drygt 200 miljoner dollar. Den 9 augusti 69 meddelades det att Israel begärt ytterligare 100 plan. Jerusalem Post Weekly meddelade den 4 augusti 1969 att den första gruppen israeliska Phantomflygare utexaminerats vid George Air Force Base i Kalifornien. Den 6 september 69 uppgavs det att ett antal Phantomplan anlät till Israel (DN 7 sept.).

I detta sammanhang bör också nämnas att USA sedan 1955 hjälpt Israel med att utveckla en israelisk atomreaktor för avsaltning av vatten – en sådan anläggning ska bli klar 1972. I maj 1969 uppgav Der Spiegel att Israel framställt sin första atombomb.

USA-administrationen har under hela Israels existens sagt att man strävar efter en 'balans' mellan Israel och arabstaterna. Under första hälften av 50-talet hade USA och dess allierade monopol på vapenleveranserna till Västasien i kraft av för länge sedan ingångna avtal. Detta ledde bland annat till att Egypten i början av 1955 hade sex användbara flygplan och 'tillräckligt med stridsvagnsammunicion för en timmes strid' (Maxime Rodinson, 'Israel and the Arabs'). USA använde en omfattande israelisk attack mot Gaza den 28 februari 1955 för att försöka få Egypten att gå in i Baghdad-pakten – och därmed skulle egyptierna få vapen – men då föredrog president Nasser att be ryssarna om hjälp; vilket gavs utan villkor. Vad USA betraktar som 'balans' kan man också utläsa från vapenhjälpen till kung Hussein av Jordanien, som backas upp av USA och England: våren 1969 förfogade det jordanska flyget över 20 jaktplan, mindre än femtondelen av Israels flygstyrka (jfr. Newsweek 17 februari 1969). Libanon och Saudiarabien, två andra USA-kontrollerade arabländer, hade våren 1969 30 respektive 40 jaktplan.

4. Leverans av vapen till reaktionära västasiatiska regimer för att de ska kunna skydda sig mot sitt eget folk. Stater som Saudiarabien (jfr. s. 41), Kuwait, Bahrein, Jordanien, Libanon och Iran förses med vapen för markstrider men i mycket liten utsträckning med jakt- eller bombflyg. I såväl Saudiarabien som Jordanien existerar speciella trupperheter avsedda att försvara kungarna och deras familjer, och gemensamt i båda fallen är att dessa trupperheter har bättre utbildning, bättre utrustning och bättre löner än övriga militära enheter.

5. Militära pakter. Med utgångspunkt från att Islam är en religion och att den som sådan borde vara mer fientlig mot kommunism än mot någonting annat försökte USA under 50-talet knyta så många västasiatiska stater som möjligt till 'försvaret mot den internationella kommunismen'. Det första steget var bildandet av ett 'Allierat Mellersta Östern-kommando' den 13 oktober 1951, bildat som 'försvar' mot två enligt USA-imperialismen farliga 'kommunistiska' hot: det ena var att den egyptiska regeringen hade avbrutit förhandlingarna med England om ett eventuellt förnyande av försvarsavtalet från 1936, och det andra var att Iran hade nationaliserat oljan (USA betraktade det senare som ett kommunistiskt hot trots att amerikanerna hade stött 'de krafter i Persien som av missbelåtenhet med oljefördraget opponerade sig mot Englands inflytande i Persien' – Bahman Nirumand, 'Shahens Persien'). 'Kommandot' inriktade sig på att få Egypten som medlem och göra den engelska basen vid Suezkanalen till ett 'allierat' fäste. Egypten ville inte och USA fick börja om. Turkiet gjordes till medlem av

Nato 1952. Sedan Mossadeq störtats i Iran i augusti 53 levererade USA stora mängder vapen till Shahen. I april 54 ordnade amerikanerna ett försvarsavtal mellan Turkiet och Pakistan och lovade skicka vapen till Pakistan. Samtidigt började amerikanska vapenleveranser till kungadömet Irak, där de styrande liksom Shahen behövde vapen för att försvara sig mot sitt folk. Våren 1955 upprättades den s.k. Baghdadpakten mellan Irak, Turkiet, Pakistan, Iran och England. (Observera att den på sid. 47 omnämnda israeliska attacken mot Gaza inträffade fyra dagar efter det att Irak och Turkiet som de första av de fem länderna hade skrivit på paktavtalet den 24 februari 1955). Egypten vägrade alltså trots påtryckningar att gå med, men den 14 februari 1958 kom Jordanien indirekt med genom att det upprättades en 'Arab Union' mellan Jordanien och Irak. USA hade hållit sig utanför pakten under de första åren, men den 23 mars 1957 trädde amerikanska officerare fram ur det fördolda och gick in i paktens militära råd.

Efter Baghdad-paktens upprättande 1955 begärde båda de neutralistiska staterna Egypten och Syrien att få köpa vapen från Sovjet, och fick det. I augusti 1957 utvisades tre amerikanska diplomater från Damaskus efter att ha försökt arrangera en statskupp, och i februari 1958 gick Syrien och Egypten samman i Förenade Arabrepubliken. – Israel låtsades protestera då Jordanien och Irak bildade union fjorton dagar senare – men avslöjade sig då engelskt flyg och amerikanska militära transportplan fick tillstånd att flyga via Israel till Jordanien då unionen sprack genom statskuppen i Irak i juli 1958. (Jämför sid. 45). I och med den kuppen var Baghdad-pakten också kaputt. Sedan 1959 är Turkiet, Iran och Pakistan medlemmar av CENTO, Central Treaty Organization.

Den s.k. Eisenhowerdoktrinen, 5 januari 1957, var ett annat amerikanskt försök att binda de västasiatiska staterna till USA. Enligt den fick presidenten använda USA:s väpnade styrkor för att 'säkra och skydda den territoriella integriteten och det politiska oberoendet hos sådana nationer som begär sådan hjälp mot öppen väpnad aggression från någon stat som kontrolleras av den internationella kommunismen'. Eisenhower sände en personlig representant till Västasien för att få så många stater som möjligt att skriva på, och denne kom tillbaka med positivt besked från Irak, Libanon, Libyen, Saudiarabien, Jemen och Israel. – I Jordanien kunde kung Hussein inte acceptera doktrinen för att valet året innan hade gett honom en ministär som strävade åt Syriens och Egyptens neutralistiska, anti-imperialistiska politik; efter demonstrationer av de palestinska invånarna valde han i stället att avskeda ministären, varefter Sjätte flottan fördes i närheten av Palestinas kust för att förhindra att palestinerna skulle störta Hussein – där visade alltså USA-regeringen att de kunde tillämpa Eisenhowerdoktrinen även för stater som inte undertecknat den. Det gjorde den också efter det misslyckade amerikanska försöket att störta regimen i Syrien, i augusti 1957 (se sid. 49). Eisenhower svarade med att köra ut den syriska ambassadören i USA och skickade en representant till Libanon, Jordanien och Irak, som alla uttryckte djup oro över 'det kommunistiska hotet' i Syrien. Sjätte flottan sändes att göra manövrer utanför den syriska kusten, Eisenhower uppmanade den syriska befolkningen att göra revolt – och turkiska trupper sändes till den syriska gränsen. Men Syriens folk gjorde inte revolt.

Doktrinen användes direkt som förevändning för den tidigare omnämnda invasionen i Libanon och Jordanien 1958 (sid. 45 och 49), varefter den föll i glömska – dess värde som förevändning visade sig inte vara särskilt stort. Imam Badr av Jemen, vars far hörde till en av undertecknarna, har fått amerikanskt stöd sedan han avsattes 1962, men inte är det på grund av Eisenhowerdoktrinen. Och det behövs ingen doktrin för att USA ska skydda regimerna i Libanon, Saudiarabien och Israel.

En typ av pakt som USA inte har velat ha är en pakt där USA och Israel ingår utan att några arabstater är med. Det skulle skada USA:s ställning i resten av området alltför mycket. 1951 försökte Israel sluta försvarsavtal med USA, men fick nej (M. Rodinson 'Israel and the Arabs')

och Leila S. Kadi 'A Survey of American-Israeli Relations'), 1955 erbjöd Israel USA baser i Israel och 1957 var Golda Meir i Washington för att försöka åstadkomma ett samarbete med Nato (Rodinson). USA föredrog sin indirekta vapenhjälp, ett tyst samarbete, och det enda som uttalades högt var säkerhetsgarantier som 'Förenata Staternas utrikespolitik innefattar bevarandet av staten Israel' (Dulles 6 februari 1956).

6. Politiska manipulationer genom utnyttjande av USA-vänliga grupper inom respektive land. De aktioner som hör samman med denna punkt har redan blivit omnämnda; avsikten med att ta upp dem här igen är bara att markera metoden – ett grundelement i USA-imperialismens politiska strategi: CIA-kuppen i Iran 1953 (se sid. 33), kuppöversöket i Syrien 1957 (se sid. 49 och 50) och CIA-kuppen i Irak 1963 (se sid. 33).

7. Utmanövreringen av allierade imperialistmakter. Eftersom USA-imperialismen strävar efter monopol ägnade amerikanska regeringar stora insatser åt att efter andra världskriget krossa det engelska inflytandet i Västasien. Ännu under det kriget var England den dominerande stormakten i området. 1957 var huvuddelen av det engelska inflytandet bortsopat. De avgörande insatserna i detta syfte gjordes 1945, då Roosevelt såg till att USA fick kontrollen över Saudiarabien (se sid. 32); 1947, då Truman genom sitt stöd åt sionismen drev ut engelsmännen ur Palestina (se längre fram, sid. 64); åren innan oljan nationaliserades i Iran, 1951, då USA stödde antibrittiska iranska nationalister; åren närmast före och närmast efter statskuppen i Egypten 1952, då man på samma sätt stödde de anti-brittiska egyptiska nationalisterna; och 1956, då amerikanerna fördömde den israelisk-engelsk-franska attacken mot Egypten som till en del drivits fram av USA:s politik. Efter detta var engelsmännen diskrediterade i hela arabvärlden, och genom Abdel Karim Kassems statskupp i Irak 1958 förvisades de slutligen till vissa stödjepunkter (Aden, till 1967, och Bahrein, Sharjah, Dhofar där de tillåts spela rollen av underordnad militärpostering.

Frankrike hade USA inget bekymmer med – fransmännen hade utmanövrerats från sina positioner i Syrien och Libanon av engelsmännen under andra världskriget. Engelsmännen gav då sitt stöd åt antifranska nationalister ...

8. De misslyckade försöken att få kontroll över Egypten. På grund av sitt geografiskt-politiska läge, sin storlek och sin folkmängd måste Egypten spela en huvudroll i Västasien och arabvärlden oavsett vilken regim som sitter i Kairo, och därför har det ett stort strategiskt värde för varje makt som vill behärska området. Kort tid efter Israels upprättande började amerikanerna satsa på högerbetonade egyptiska nationalister som krävde att England skulle lämna Suezbasen och ge Egypten fullt oberoende. 1951, då Egypten fortfarande var ett kungadöme med ett genomkorrumpat parlamentariskt system, försökte USA locka dessa nationalister genom att 'Den brittiska basen vid Suez formellt skulle återlämnas till Egypten, införstått att den samtidigt skulle bli en allierad bas inom det Allierade Mellersta Östernkommandot med fullständig egyptisk delaktighet i upprätthållandet av basen i såväl krig som fred' (Kadi, 'A Survey etc.', som citerar ur Department of State Bulletin, V. 25, 22 oktober 1951 sid. 647-648). Då som vid senare tillfällen ansågs det att om Egypten accepterade skulle det bli avgörande för andra arabstaters ställningstaganden. Efter två dagar avvisade den egyptiska regeringen förslaget och vidhöll sin ståndpunkt att avtalen med England skulle sägas upp.

USA insåg inte att det långvariga utländska inflytandet i Egypten nu hade gjort alla egyptiska nationalister, oavsett deras övriga ideologi, misstänksamma eller negativt inställda till varje form av militärt samarbete med stormakter. USA felbedömde dessutom Israels roll i arabvärlden – man insåg fiendskapen, men inte vilket slag av fiendskap det gällde. Efter statskuppen 23 juli 1952 missförstod USA därför också karaktären hos det relativt goda förhållande som man lyckades upprätta med 'de fria officerarna', och försökte dra in Egypten

i det som senare blev Bagdad-pakten. När detta misslyckades försökte USA i stället med våld och hot. Israel var intresserat av västmaktskontroll över Egypten och israeliska säkerhetstjänsten arrangerade attentat mot engelska institutioner i Kairo hösten 1954 för att få engelsmännen att behålla sina trupper vid Suez. Den israeliska attacken mot Gaza 28 februari 1955 fick den avsedda effekten att egyptiska regeringen vände sig till USA och England i ett försök att få vapen. Det villkor som uppställdes var att Egypten skulle ansluta sig till Bagdadpakten – och detta ledde till att Egypten gick till Sovjetunionen och fick tjeckiska vapen, vilket meddelades av Nasser 27 september 1955.

Under 1955 hade den egyptiska regeringen sett sig om efter lån för att finansiera Assuan-dammen. Regeringen i Washington hade bedömt projektet som 'sunt' och hade gett besked att man skulle ställa pengar till förfogande via

Världsbanken. I juli 1956 meddelade Dulles att man inte längre var beredd att ge Egypten lån, därför att 'Egyptens förmåga att sätta in lämpliga resurser för att klara av projektet har blivit mer osäker än vid den tidpunkt då erbjudandet gjordes'. Egypten hade inte velat acceptera villkoret för lånet: en anpassning till den amerikanska politiken. En vecka senare, den 26 juli, nationaliserade Nasser Suezkanal-bolaget – vilket den expansionistiska israeliska regeringen och de avdankade kolonialmakterna England och Frankrike såg som en anledning att attackera. USA (som inte hade några aktier i kanalbolaget och som använde kanalen bara tiondelen så mycket som England) försökte hindra alliansen från att anfälla – därför att amerikanerna ännu inte hade gett upp hoppet om inflytande i Egypten och ansåg att Sovjetunionen skulle kunna utnyttja en attack för sina syften.

(Observera att det ibland finns motsägelser i vad jag skriver under de olika punkterna om USA-imperialismens strategi – imperialismen trampar ständigt sig själv på tårna.)

Det är intressant att iakta hur snabbt USA lyckades tvinga England och Frankrike att uppges ockupationen vid Suez (med hjälp av oljesanktioner bl. a.) och hur långsamt det gick att få bort Israel trots detta lands ekonomiska beroende av USA. Amerikanerna gick så långt att de stödde det israeliska kravet på att få en vinst av aggressionen: fri passage genom Akabaviken; och de testade också passagen åt israelerna genom att låta tankern Kern Hills gå igenom Tiransundet.

Efter Suezattacken tilldelades Israel en allt större roll i den amerikanska strategin och USA:s behov av allianser minskade liksom behovet av att direkt kontrollera Egypten. Eftersom man däremot fortsatte att vägra att leverera vapen utan politiska villkor var Egypten i det avseendet hänvisat till sovjetiska, polska, tjeckiska och bulgariska leveranser. Men den egyptiska regimens vacklan mellan en nationalistisk pan-arabisk politik och en anti-imperialistisk, antireaktionär politik, liksom dess strävan att undvika ett alltför stort beroende av Sovjetunionen ledde till att det existerade vissa möjligheter för USA att utöva inflytande. Gång på gång utnyttjade USA under första hälften av 60-talet överskottsleveranser av vete till direkt utpressning – Egyptens stöd åt Stanleyville-regeringen i Kongo och USA:s (och Israels) stöd åt Moïse Tshombe ledde till att det amerikanska biblioteket i Kairo brändes, varefter en vete-transport stoppades i sex månader. I januari 1967 försökte USA ställa politiska villkor för veteleveranser vilket ledde till en kris som var en del av förspelet till kriget i juni. Ett av de klara syftena med kriget 67 var att försöka störta president Nasser, vilket misslyckades på grund av det totala förtroende som det egyptiska folket visade honom efter nederlaget.

9. Det politiskt-ideologiska elementet i strategin. För att motivera och förstärka sin imperialistiska verksamhet begagnar sig det amerikanska kapitalet och det politiska ledarskapet av en ideologi, en teoretisk överbyggnad på de ekonomiska och strategiska intressena, som till sin grundkaraktär är reaktionär. Man förklarar den del av världen som man behärskar för fri och de människor som lever i denna del av världen för fria. Med

utgångspunkt från detta påstående förklarar man det vara USA:s uppgift att se till att de åsyftade staterna och människorna förblir fria – och de områden man ännu inte behärskar men strävar efter att komma åt vill man befria. – Eftersom större delen av alla de människor som bor i de av USA kontrollerade delarna av världen är utsatta för förtryck, exploatering, fysisk och intellektuell svält blir (den avsedda) effekten av USA-imperialismens ideologi att det är USA:s uppgift att se till att de med USA-imperialismen samarbetande regimerna och klasserna får fortsätta att exploatera och förtrycka.

På grundval av detta blir 'anti-kommunism' hörnstenen i den amerikanska ideologin. 'Kommunism' är allt som vill störta regimer och klasser som samarbetar med USA. Existensen av två stora kommunistiska stater, som båda är ekonomiskt-strategiskt-politiska konkurrenter till USA, förstärker i hög grad det negativa, reaktionära elementet i den imperialistiska ideologin. USA:s ideologiska strategi har därför två separata (om också ofta sammanfallande) inriktningar: dels mot dessa båda konkurrerande stater, och dels mot 'kommunistiska' rörelser i de av USA behärskade eller eftersträvade delarna av världen.

Den amerikanska alliansen med regimerna i Turkiet och Iran motiveras ideologiskt först och främst med kampen mot det kommunistiska Sovjetunionen. Alliansen med Israel har som främsta ideologiska motiv kampen mot inre 'kommunistiska' rörelser i arabvärlden. – Det politiskt-ideologiska sambandet och samarbetet mellan USA-imperialismen och sionismen diskuterar jag i följande kapitel.

En variant av USA-imperialismens 'anti-kommunism' är betonandet av kommunismens fientliga inställning till religionen. Amerikanerna har framträtt som religionens försvarare och stimulerat samarbete mellan reaktionära västasiatiska regimer grundat på Islam. Efter amerikanskt initiativ har religiöst-politiskt samarbete upptagits mellan bl. a. Saudiarabien, Jordanien, Tunisien, Turkiet, Iran, m. fl.

Del II: USA och Israel

Inledningen till samarbetet mellan USA-imperialismen och sionismen

USA är det dominerande kapitalistiska och imperialistiska samhället i världen. Där regerar oljemonopolen, ståltrusterna, de enorma bilindustrierna, bankerna. Där diskrimineras afro-amerikaner, indianer, puertoricaner, mexikaner. Där är en människas förutsättningar att ha ekonomisk framgång störst om hon föds som 'wasp', dvs. som 'vit protestant'. Där är ständigt miljoner människor arbetslösa (3,2 miljoner registrerade i juli 1969).

Sionismen är en politisk rörelse som förklarar att alla judar tillhör samma nationalitet; att Israel är hemlandet för denna folkgrupp (det ska vara 'en judisk stat' till skillnad från 'en stat där det finns judar'); att det är varje judes nationella plikt att bege sig till Israel; att Israel alltid ska stå öppet för invandring av alla judar som vill komma dit; att det är sionismens plikt att verka för att judarna ska bege sig till Israel; att Israel ska lösa den judiska frågan.

Detta är det grundläggande gemensamma för alla sionister. Inom sionismen finns det sedan olika grupperingar som skiljer sig i uppfattningen om samhällssystemet i den upprättade staten, vilka denna stats egentliga gränser ska anses vara, etc.

Den som tänker igenom de nyss nämnda sionistiska teserna en stund kommer snart underfund med att ett visst slag av samhällsordning 'är tänkt för den nya staten, en samhällsordning i vilken det inte skulle vara trevligt att vara i minoritet. Annars skulle det ju inte spela någon roll om det var 'en judisk stat' eller 'en stat där det finns judar'.

Den enda konsekvens sionismen drog av judeförföljelserna i Europa var att man ville upprätta ett samhälle där man var i majoritet. Om det skulle finnas en eller flera minoriteter skulle dessa få finna sig i att staten var 'judisk' och att judisk immigration skulle vara en av statens grundläggande principer.

Rasism var därmed inbyggd i det sionistiska systemet, och skulle bara ha kunnat undvikas om den judiska staten hade upprättats i ett absolut folktomt område.

'I själva verket är den sionistiska ideologin liksom varje annan ideologi bara den vanställda spegelbilden av intressena hos en viss klass. Det är de judiska småborgarnas ideologi, de som kvävs mellan den sönderfallande feodalismen och den dekadenta kapitalismen', skriver Abraham Léon i 'La Conception Matérialiste de la Question Juive' (Léon var polack, tillbringade en period i Palestina i mitten på tjugotalet, mördades sedan i Auschwitz).

'I Israel finner sig den internationella judendomen engagerad i försvar av ett samhälle där blandäktenskap inte kan legaliseras, där icke-judar har sämre status än judar och där idealet är rasistiskt och främlingsfientligt. Judar måste på andra håll kämpa för sin blotta säkerhet och existens – mot principer och sedvänjor som de finner sig försvara i Israel' (I. F. Stone, citat från Ord & Bild nr 7 1967).

'I Israel är den verkliga makten ett privilegium för mycket begränsade grupper, vars "etniska" sammansättning är klart identifierbar. Den politiska eliten och den ekonomiska eliten är ännu till stor del sammansatt av judar av ryskt eller polskt ursprung; den militära eliten är för sin del dominerad av sabras (=israeler födda i Israel eller Palestina). Endast den vetenskapliga eliten omfattar på en gång sabras och judar från alla Europas länder liksom från USA. Vad det gäller judarna från Afrika eller Asien är de praktiskt taget inte representerade i någon av dessa grupper.' (Saul Friedländer, *Réflexions sur l'avenir d'Israël* Paris 1969)

(Här är det plats för en av alla dessa parenteser som ömtåligheten i 'den judiska frågan' gör nödvändiga: Sionist och jude är inte samma sak. En stor del av de 12-13 miljoner människor som sionisterna kallar för judar – sionisterna räknar som jude en person född av judisk mor, oavsett om han är religiös – accepterar inte sionismen. Många av dessa betraktar inte sig själva som judar, upplever inget samband med Israel utan ser på händelserna i Västasien i enlighet med sin allmänna ideologi. Av dem som betraktar sig själva som judar finns det alla variationer: sådana som inte upplever något samband med Israel utan ser på händelserna i Västasien i enlighet med sin allmänna ideologi; sådana som accepterar staten Israel, har ett känslomässigt samband med landet, men som inte accepterar ideologin, den judiska nationaliteten och invandringen; sådana som har ett religiöst samband med landet utan att acceptera vare sig staten eller ideologin; sådana som helt accepterar sionismen – och sådana som betraktar Israel som en kolonial stat och bekämpar sionismen. – Det finns naturligtvis fler nyanser att dra fram, men min avsikt här är bara att understryka att sionist och jude inte är samma sak.)

Men i Israel dominerar samma klasser som i det amerikanska samhället. Den 8 november 1968 hade den stora israeliska dagstidningen Haaretz ett referat från ett möte där regeringsrepresentanter informerade ledande ekonomer om den statliga hjälpen för investeringar i de sedan 1967 ockuperade områdena. Jag citerar:

'Direktorn för handels- och industridepartementet mr Golan sa att de som investerar inte bara kommer att få fördelen av lägre räntor på lånen (% på lånets första hälft) och statliga säkerhetsgarantier, utan också av skattelättnader, enligt den lag som avgör om uppmuntran av investeringar. Stödet kommer enbart att ges till investerare som inte är bosatta i de ockuperade områdena, så att om det sker samarbete med människor bosatta där kommer stödet bara att ges till den israeliska eller utländska parten och inte till den bofasta parten.'

Genom att erövra Västra Jordanstranden, Sinai och Golanplatån löste sionisterna en akut ekonomisk kris med bl. a. 12 procent arbetslösa, varav majoriteten var araber och praktiskt taget alla de övriga s.k. orientaliska judar. – Kolonisation av nya områden som försök att rädda ett kapitalistiskt samhälle i kris – metoden känns igen. Léon skriver: '... judarnas situation beror ingalunda på om det finns en stat i Palestina utan är en funktion av den allmänna ekonomiska, sociala och politiska situationen'. Och vidare:

'Det imperialistiska kriget och hitlerismens triumf i Europa utgör för judendomen en katastrof utan motsvarighet. Judenheten står inför hotet om total utrotning. Vad kan sionismen åstadkomma vid en sådan katastrof? Är det inte uppenbart att den judiska frågan i mycket liten utsträckning är beroende av Tel Avivs framtida öde, men i stället i hög grad av den regim som i morgon kommer att upprättas i Europa och världen?'

Abraham Léon avslutade sin bok i december 1942. Då var USA-imperialismen just i färd med att lägga grunden till sitt herravälde. Efter världskriget stod USA:s maktställning klar. 1947 drev president Truman igenom FN-delningen av Palestina, bl. a. med hjälp av politiskt-ekonomiska påtryckningar på Haiti, Filippinerna, Liberia, Thailand och Kina. USA-imperialismen hade tagit itu med den judiska frågan genom att stödja sionismen – en politisk rörelse vars system och ideal till stora delar stod i överensstämmelse med den imperialistiska ideologin.

Det är i och för sig riktigt som många historieskrivare säger, att den sionistiska rörelsen under andra världskriget flyttade över sitt högkvarter från England till USA. Det är riktigt att president Truman utsattes för de mest intensiva påtryckningar från den sionistiska lobbyen i Vita huset 1947. Det är också riktigt att det förekom sionistiska påtryckningar mot amerikanska regeringen månaderna innan John Foster Dulles meddelade USA:s beslut att vägra ge Egypten lån till Assuandammen, och att det förekommer en mer eller mindre kontinuerlig lobbyverksamhet i State Department från sionisternas sida.

Allt detta är i och för sig riktigt och viktigt, men det är bara en del av sanningen. Skulle dessa sionistiska påtryckningar någonsin ha gett resultat om deras syfte inte passat in i den övriga amerikanska politiken?

Var det av idealism som president Truman satsade på den judiska staten? Var det för att han som f.d. baptistpredikant kände djupt för Gamla testamentets folk?

Varför fick inte nazisternas judemassakrer och de 227 000 överlevande judiska flyktingarna i Europa Churchill och Attlee att stödja sionisternas planer? Hade de inte lika goda hjärtan som Truman? Tyckte de kanske inte om judar? Churchill?

I själva verket har påtryckningar och goda hjärtan en mycket underordnad betydelse i imperialistisk politik. När de tycks ge resultat kan man bakom dem alltid hitta hårda ekonomiska, strategiska eller politiska intressen vars syften sammanfallit med påtryckningarnas och de vackra känslornas.

Många bedömare har hakat upp sig på att Truman stödde sionismen 'trots oljebolagens protester'. Bortsett från att de då underskattar de motsägelser som kan uppstå mellan en imperialistisk stats direkta strategiska intressen och vissa ekonomiska trusters intressen har dessa bedömare uppenbarligen inte tillräckligt noggrant studerat vad som hände åren före 1947.

Oljebolagen blev inte överraskade av Trumans insatser i FN. Det blev inte heller ibn Saud av Saudiarabien, vars propaganda mot den judiska invandringen i Palestina på 40-talet hörde till de hätskaste.

Oljebolagen stödde Roosevelt i presidentvalet 1944 trots att det stod i hans valprogram att 'Vi förordar att Palestina skall öppnas för obegränsad judisk invandring och kolonisering, och att en sådan politik ska resultera i upprättandet av ett fritt och demokratiskt judiskt samhälle'.

Ibn Saud träffade avtal med Roosevelt om oljekoncessioner, om den stora pipelinen till Medelhavet och om den militära flygbasen i Dhahran i februari 1945 – trots att Roosevelt bara några månader tidigare alltså uttalat sitt stöd åt en judisk stat.

Oljebolagen måste ha lagt märke till Roosevelts valprogram liksom till Trumans deklaration den 16 augusti 1945 att 'Den amerikanska inställningen är att vi vill släppa in så många judar i Palestina som det är möjligt att ta in i det landet'. De måste ha uppfattat att Truman såväl den 31 augusti 1945 som den 4 oktober 1946 uppmanade den engelske premiärministern Attlee att omedelbart låta hundratusen flyktingar komma in i Palestina.

Ändå trädde Standard Oil of New Jersey och Socony Mobil in som delägare i den saudiarabiska oljan i mars 1947 och inledde arbetet på den långa pipelinen till Medelhavet (som omfattade en insats på 230 miljoner dollar).

Vad var det som lugnade oljebolagen så att de fortsatte att bygga upp sitt välde i Saudiarabien? Var det Dhahranbasen som hade börjat byggas? Var det Truman-doktrinen i mars 1947 som talade om den amerikanska regeringens avsikt att hindra kommunismens spridning och förklarade bl. a. Grekland och Turkiet för amerikanska intresseområden? Var det det att de visste att ibn Saud hellre skulle ha sålt sin mor som slavinna än avstått från oljebolagens och den amerikanska regeringens pengar? Varför protesterade de då 1947? Var det för att lugna ibn Saud? Eller var det för att hjälpa ibn Saud att lugna de andra arabiska regimerna?

Härmed är det dags att undersöka vilka faktorer som ledde till det amerikanska stödet åt sionismen 1947. Ekonomiska intressen utgör alltid grunden för kapitalismens och imperialismens intressen, men dessa ekonomiska intressen tar sig ibland sådana uttryck att det kan vara svårt att se mönstret utan en grundlig analys.

A. Då USA trädde in i andra världskriget var det givetvis till stor del på grund av ekonomiskt-strategiskt-politiska intressen. Långt före det japanska angreppet på Pearl Harbour (7 december 1941) hade starka ekonomiska grupper – företrädna av bl. a. Roosevelt – strävat efter ett amerikanskt ingripande. Pearl Harbour blev förevändningen, det som kunde användas för att få folket att stödja ett deltagande i kriget. I förbund med den amerikanska regeringen men delvis i konflikt med varandra strävade olika truster och koncerner efter amerikanskt inflytande i olika delar av världen; oljemonopolen strävade mot Västasien.

Då kriget började närma sig sitt slut blev det allt tydligare att de europeiska stormakterna på många håll stod i vägen för den amerikanska imperialismen. I Västasien var det England, som hade två tredjedelar av oljeproduktionen och baser i Palestina, Egypten, Irak, Aden, Bahrein, Libyen, Iran och politisk kontroll över Kuwait och Jordanien. Baserna i Palestina och Egypten var de största och viktigaste; därifrån kontrollerade de hela området.

England måste alltså utkonkurreras. Under åren närmast före Palestinas delning har vi sett hur amerikanerna började: med Saudiarabien, militärt samarbete med Turkiet och Iran, med Trumandoktrinen. – Men detta ledde bara till en halv omringning av engelsmännen; för att bryta deras maktställning måste de strategiska baserna i Palestina och vid Suez undanröjas (jfr. sid. 51).

Det låg närmast till hands med Palestina: där hade det genom kriget starkt försvagade (och till USA svårt skuldsatta) England allvarliga problem med de sionistiska sabotageorganisationerna. Ett stöd åt dessa organisationer skulle göra Englands position ohållbar.

B. I det amerikanska samhället med dess urartade konkurrens mellan individer och grupper diskrimineras inte bara afro-amerikaner och latinamerikaner utan också judar. De ekonomiska spänningarna i samhället leder till 'negerhat' respektive 'judehat' med utgångspunkt från hatarens ekonomiska och sociala – med de hatade grupperna konkurrerande – situation.

Judarna i USA har knappast något inflytande alls över det stora kapitalet, som i så hög grad i stället domineras av 'White Protestants'. Vid en undersökning som gjorts av American Jewish Committee 1966 visade det sig att av 50 undersökta amerikanska banker fanns det ingen jude i 45 av styrelserna, i fyra banker fanns det en jude med högre befattning, och i en bank fanns det fyra judar i högt uppsatta positioner. Palestiniern Mustafa Abdul Aziz har i 'The Jewish Minority in the United States' (Beirut, Palestine Research Center, 1968) redovisat material som visar att det knappt finns några judar alls inom den dominerande delen av den amerikanska ekonomin: oljeindustrin, stålindustrin, bilindustrin, gruvindustrin, etc.

Och ändå finns det cirka fem miljoner judar i USA.

Abdul Aziz visar vidare att det existerar en direkt diskriminering av judarna vid universiteten. Fast antalet judiska studenter vid dessa universitet utgör mellan 10 och 12 procent av de studerande, fastän det finns många judiska universitetslärare, finns det nästan inga judar bland de styrande eller i den högre administrationen vid dessa universitet.

Man försöker förklara bort detta med att universiteten i USA ofta drivs av religiösa (kristna) stiftelser...

Dessa uppgifter kan leda till många olika slags slutsatser. En är, att de bland de amerikanska judarna som är sionister inte når sina mål i kraft av sin starka ställning i det amerikanska samhället (jfr. sid. i i g).

En annan slutsats kan dras om man kombinerar de nämnda uppgifterna med Arthur Morse's i 'While Six Million Died', att det 1933-1943 fanns 400 000 outnyttjade platser i den amerikanska immigrationskvoten för Tyskland och andra länder som kom under nazistiskt styre.

Vid Bermuda-konferensen i april 1943, då flyktingproblemen diskuterades, var den amerikanske representanten instruerad av State Department att inte begränsa diskussionen till judiska flyktingar, att inte försena militära transporter genom förslag om att USA-destinerade tomma transportfartyg skulle ta med sig flyktingar så länge det fanns plats för dem någonstans i Europa, att inte utlova ekonomiska bidrag eftersom detta var Kongressens och presidentens sak att avgöra, att inte ställa i utsikt några ändringar i de amerikanska immigrationslagarna, och att inte upprätta några nya organ för flyktinghjälp. (Leila Kadi, 'A Survey etc.')

Antisemitismen i USA hade naturligtvis stimulerats av den nazistiska propagandan. Men det finns en annan sak som ofta drabbar judarna lika hårt som antisemitismen: rädslan för antisemitism. Denna rädsla leder ofta till att man avvisar hjälpsökande judar – av rädsla för att deras ankomst ska öka antisemitismen. En sådan rädsla är resultatet av okunnighet om de samhällseliga orsakerna till rasism, en okunnighet som i många fall leder till att man accepterar de rasistiska idéerna inom sig fast man hela tiden protesterar mot dem. Antisemitism och rädsla för antisemitism får alltså ofta gemensamma intressen; att judar bör undvikas.

C. Nästa faktor är ideologisk, ingår i USA-imperialismens ideologi. I sina memoarer skriver Truman apropå delningen i FN:

‘Jag ansåg att ett utvecklingsprogram skulle kunna utarbetas så att ett stort industriellt system skulle kunna sättas upp under judisk ledning, och att denna regions ekonomiska potential skulle kunna användas till judarnas och arabernas ömsesidiga fördel.’

Detta citat kombineras lämpligen med den tidigare beskrivna samstämmigheten mellan den sionistiska och den imperialistiska ideologin, samt med Trumans doktrin (sid. 64) och uppbyggnaden av de amerikanska intressena i Saudiarabien. ‘Ett stort industriellt projekt’ kombineras med att samtidigt som FN behandlade Palestina-frågan i november 1947 anlände den första leveransen av rör till den saudiarabiska pipelinen – en leverans understödd av State Department och som orsakade protester från många håll eftersom det rädde en världsomfattande stålbrist. En hamn i Persiska viken var under konstruktion – liksom Dhahranbasen. (Longrigg, ‘Oil in the Middle East’)

Uttrycket ‘under judisk ledning’ är intressant dels på grund av den syn på araber och arabers rättigheter det visar, men det blir ännu mer intressant sett i följande sammanhang:

1. Sionisternas stora insamlingar av pengar till Palestina under fyrtioalet måste ha gjort det tydligt för amerikanska politiker att de fem miljoner judarna – huvudsakligen medelklass – i USA var beredda att satsa stora delar av sina tillgångar för att bygga upp den judiska kolonin i Palestina.

2. Storleken av den judiska minoriteten i USA (vid denna tidpunkt fanns det cirka åtta gånger fler judar i USA än i Palestina) och den ledande roll de amerikanska sionisterna spelade inom sionismen måste ha fått amerikanska politiker att inse att det fanns möjligheter för starka ekonomiska och politiska samband mellan USA och en judisk stat; att denna judiska stat i själva verket skulle komma att bli ekonomiskt beroende av USA. Så som sionisterna utnyttjat och låtit sig utnyttjas av stormakterna i Västasien dessförinnan är det också sannolikt att de påpekade hur starkt sambandet skulle komma att bli. (Redan Abraham Léon skisserar f.ö. möjligheten av en judisk stat ‘under total dominans av den engelska eller amerikanska imperialismen’.)

‘Under judisk ledning’ blir därmed liktydigt med ‘under amerikansk ledning’.

Först efter denna genomgång kan vi föra in de ‘idealistiska’ faktorerna i resonemanget: omtanken om det judiska folket som lidit i nazismens Europa, skuld känslorna hos dem som

skulle ha kunnat ingripa men inte gjorde det – och den f.d. baptistpredikantens religiösa förhållande till Gamla testamentets folk.

De engelska regeringarna under Churchill och Attlee var säkert fyllda av såväl omtanke som skuldkänslor – men sionismens intressen stämde inte längre med det sönderfallande brittiska imperiets. Labour-partiet kunde på våren 1945 uttala sig för obegränsad judisk invandring till Palestina – därför att partiet då var i opposition. När det kom till makten genom valet i juli 45 tog de ekonomiska och strategiska intressena överhanden och invandringen blev lika begränsad som tidigare – vilket fick Ernest Bevin att vid Labours partikongress 1946 anklaga Truman för antisemitism: ‘Amerikanarna stöder de judiska kraven att hundratusen av dem ska få komma in i Palestina därför att de, amerikanarna, har mer än de vill ha i New York’. (M. Bar-Zohar, ‘Le Prophète Armé’)

Roosevelt fick f.ö. strax före sin död idén att USA skulle kunna ta emot europeiska flyktingar oavsett religion. Det räckte med att sionisterna protesterade mot förslaget för att det inte skulle bli av (A. Lilienthal, ‘What Price Israel?’) – därför att Roosevelts omtanke inte sammanföll med några ekonomiska, politiska eller strategiska intressen på det sätt som den motsatta ‘omtanken’ om judarna gjorde.

Det amerikanska stödet åt Israel i november 1947 framträder härmed i sin nakenhet som ett exempel på den imperialistiska metoden att utnyttja minoriteter. I avsikt att skapa ett väldigt neokolonialt projekt utnyttjade Harry S. Truman de båda judiska minoriteterna i Palestina och USA. Han gav den sionistiska koloniala rörelsen den avgörande hjälpen att skapa en kolonial stat, dömd att kämpa för sitt liv tills dess koloniala struktur är avskaffad, han förvandlade den judiska minoriteten i USA till den israeliska kolonins moderland, styrd och manipulerad av den amerikanska imperialismen så att den riskerar att bli hatad av alla afroamerikaner, latin-amerikaner och ‘poor whites’ för sitt samband med establishment och det imperialistiska systemet.

Imperialismen utnyttjar och låter sig utnyttjas, sionismen utnyttjar och låter sig utnyttjas. Judar och araber är deras offer.

Om man enbart skulle fästa sig vid vad Truman skrev i sina memoarer skulle man dra slutsatsen att han i vissa avseenden gjorde en felbedömning – att han misstog sig på styrkan i den arabiska nationalismen och att han föreställde sig att sionismen skulle vara ett redskap helt i hans hand. I stället för ett stort industriellt projekt under judisk ledning blev ju större delen av Västasien ett projekt under direkt amerikansk ledning. Israelerna blev det neokoloniala projektets militära garnison i stället för dess bolagsstyrelse.

I själva verket hade Truman redan från början klart för sig Israels militära roll i den amerikanska strategin – Israel skulle ersätta, utmanövrera, de engelska trupperna i Palestina, och därefter fungera i samarbete med USA.

I sina memoarer kommenterar han Folke Bernadottes förslag i slutet av sommaren 1948 enligt vilket Negev-öknen skulle ges till araberna:

‘Jag tyckte inte om den ändringen. Planen föreföll mig som ett hastverk som gav araberna Negev-området, vilket fortfarande inte var helt bebyggt.’

En annan version träder fram i den dåvarande amerikanske ambassadören i Israel J. G. MacDonalds bok ‘My mission in Israel’ där han skriver att det skulle tjäna briterens intressen, men vara emot USA:s om Negev skulle ges till araberna.

I flera omgångar under vintern 1948-49 demonstrerade Truman sitt stöd åt ett israeliskt Negev.

Israel utnyttjade stilleståndsavtalet med Egypten den 24 februari 49 för att under pågående förhandlingar med Transjordanien erövra kustområdet vid Akabaviken, varvid den östra och den västra halvan av arabvärlden förlorade landkontakt med varandra – och den stora engelska basen vid Suez skars av från de brittiska trupperna i Jordanien, Irak och Persiska viken (se Appendix I i denna bok). Då hade redan (i januari) den amerikanska Export-Import Bank gett Israel ett lån på 100 000 000 dollar.

Efter detta uttalade den amerikanske försvarsministern Louis Johnson, utan att blanda in någon form av idealism, att 'Israel är strategiskt betydelsefullt och vi måste ge hjälp'. I Irak hade plötsligt kraven på att den engelska bastionen skulle dras bort blivit akuta.

Sovjetunionens stöd åt Israel i FN 1947 och med vapenleveranser under kriget måste huvudsakligen ses som en attack riktad mot den engelska dominansen i området, och mot den allt tydligare amerikanska infiltrationen (projektet i Saudiarabien, Truman-doktrinen, leveranser av militär utrustning till Turkiet från maj 1947, förhandlingar om militärt samarbete mellan USA och Iran som ledde till ett avtal i oktober 1947). Motvilja mot de reaktionära arabiska regimerna och deras samarbete med imperialismen, avsaknaden av klart anti-imperialistiska arabiska rörelser av någon omfattning bör också ha spelat in.

Det är också möjligt att Stalin under påverkan av europeiska etnocentriska föreställningar såg den europeiska invandringen som något som skulle kunna stimulera fram idéer och utveckling. Vidare är det tänkbart att han trots sin uppfattning om sionismen som 'ett instrument för borgerlig imperialism' föreställde sig att de judiska kommunisterna i Palestina inte var sionister och att dessa skulle kunna hindra att Israel kom under imperialistiskt inflytande (något som stödde en sådan föreställning var bl. a. att det vid denna tid existerade kontakter mellan judiska och arabiska kommunister; också i arabvärlden utanför Palestina*).

Den anti-imperialistiska avsikten i Stalins politik framstod bl. a. tydligt på våren 1948, då USA, livligt understött av England, blev tveksamt om israelernas möjligheter att klara striderna mot araberna. USA föreslog då någon form av fortsatt mandat över Palestina, men den möjligheten till direkt amerikanskt inflytande över området ville inte Stalin acceptera. Två månader senare, vid den första vapenvilan i maj 1948, landade tjeckiska flygplan med vapen till israelerna.

Stalin stödde inte Palestinas delning på grund av ekonomiska intressen, han hade inga planer på något neokolonialt projekt, men hans delaktighet i den sionistiska kolonialstatens upprättande, hans felbedömning av situationen var inte obetydlig.

Ekonomi i Palestina före 1948

Man kan inte tala om Palestinas och Israels ekonomi under 1900-talet utan att säga något om hur det stod till i området innan koloniseringsprocessen började. I 'Geografiskt lexicon', utgivet 1813 av Daniel Djurberg, Rector Scholae, ledamot av Cosmografiska Societeten i Upsala, finns en beskrivning av Palestina:

'Redan i Januarii månad finnas på slätterne och i dalarne grönt gräs och träden börja då blomma. Wid slutet af April är Kornet moget och wid slutet av Maji Wetet. Bärge äro merendels av medelmåttig högd och mästadels kala klippor, men dalarne och några slättmarker ogement fruktbara. Produkter äro Säd, Frukt, så wäl av de wanliga Europäiska slagen, som äwen sydliga Climatens Frukter, såsom Citroner, Pomerancer, Sycomorer och Dadlar. Oliverne äro bland de bästa i Österlanden. Windruwor wäxa här af ansenlig storlek, ända till 2 fots längd. Winet som däraf prässas är rödt, starkt och af skön smak. Af Druworna tilredes ock en slags Sirap som kallas Dibse, hwaraf flera hundrade Kamel laddningar utföras. Zakum af hwars Nötter prässas Olja, samt Mastix och Storaxträn wäxa här jämwäl.

Boskapsskötseln är wiktig, i synnerhet i norra delen af landet. Biskötseln är ock ansenlig. Landets inbyggare äro Araber, Turkar och Kristne, hwaraf de förste äro de talrikaste. Huwudstaden heter Jerusalem.’

Avsikten med detta citat är bara att visa att det *existerade* människor, jordbruk och en ekonomi i Palestina innan koloniseringen inleddes i slutet av 1800-talet. De koloniserare som i förväg ville ta reda på vad det var för ett land de begav sig till kunde studera uppgifter om det i ett stort antal böcker. E. Stave, författare till artikeln om Palestina i Nordisk familjebok, tjugonde bandet 1914, skriver i slutet på sin artikel: ‘Af den utomordentligt rika litteraturen över P. må här endast anföras O. Ankel: Grundzüge der Landesnatur des Westjordanlandes, 1887, Buhl: Palästina, 1890, Guérin: Description de la Palestine (7 band 1868-80), S. A. Smith, Historical geography of the Holy land (13e uppl. 1907) ...’ Ur Staves artikel kan också citeras: ‘Befolkningen (ungefär 700 000 pers.) fördelas etnografiskt i syrer, araber (bofasta och nomadiserande), turkar (fåtaliga), judar och franker (europeer) ... Af de olika religionerna räknar Islam i Syrien och Palestina ungefär 3/4 af befolkningen ...’

Som jag tidigare visat i ‘Palestina och Israel’ hade den europeiska invandringen till Palestina redan från början *kolonialt rasistiska drag*, med vissa mindre och större olikheter jämfört med den koloniala rasismen hos andra invandrare i andra områden, men med liknande effekt. ‘En judisk plantageägare som i sin apelsinodling hade araber som anställda betraktades som förrädare mot saken, som föraktlig reaktionär; man måste besätta odlingen med strejkvakter, fördriva araberna med våld – i de fall då det var nödvändigt var blodsutgjutelse rättfärdigat.’ (U. Avneri, Der Spiegel nr 8 -69) I Clarté nr 1969 citerar Göran Rosenberg en artikel av David Hacohe, ordförande i Knessets utrikes- och säkerhetsutskott, som skrev i den israeliska dagstidningen Haaretz den 15 november 1967: ‘Jag blev medlem i föreningen för socialistiska studenter, engelsmän, irländare, judar, kineser, indier och afrikaner, alla var vi under brittiskt styre. Och redan här var jag tvungen att kämpa för den judiska socialismen bland mina närmaste och intimaste vänner. Försvara det faktum att jag inte mottog araber i min fackförening, i Histadrut (Israels LO anm. GR), att vi här förmanade husmödrarna att inte handla hos araber, att vi stod vakt vid citruslundarna för att arabiska arbetare inte skulle få arbete där, att vi höllde fotogen över arabiska tomater, att vi på marknaden överföll judiska husmödrar och slog sönder de arabiska äggen i deras korgar, att vi höjde Keren Kayemet (Jewish National Fund) till skyarna samtidigt som man skickade Josua Hankin till Beirut för att köpa jord av frånvarande effendis och gav fellaherna en spark där bak, att det hos oss var tillåtet att köpa tiotal dunam av en arab – men förbjudet att, ve och fasa, sälja en judisk dunam till en arab, att jag som socialist tog kapitalismens symbol, Rotschild, och kallade honom för ‘den kände donatorn’ – det var inte lätt.’ (jfr Appendix III)

Alltså: bilden av koloniserare som kämpar efter ett samhälle för sig själva mot den inhemska befolkningen. Hälla fotogen på arabernas tomater hade naturligtvis en såväl ekonomisk som politisk avsikt.

Och dessa invandrare hade i stort sett samma fördelar i förhållande till de tidigare inbyggarna som andra koloniserare har haft i andra områden. De hade periodvis ett intimt samarbete med mandatregimen (t. ex. under arabernas revolt under 30-talet), de hade rätt att organisera sitt samhällsliv för sig själva vilket inte araberna på samma sätt hade möjlighet till, de hade bland sig experter i moderna tekniska och organisatoriska angelägenheter, de hade utbildat folk som lärare, läkare, etc., och de fick politiskt stöd och pengar utifrån – från ‘moderlandet’ som i detta fall utgjordes av de undan för undan alltmer sionistindoktrinerade judiska minoriteterna i olika länder – främst den i USA. Enligt mandatregeringens ‘Statistical Abstract of Palestine’ levererade sionistiska institutioner och nationella fonder 1917-44 cirka 150 miljoner dollar till koloniserarna i Palestina.

Medan mandatregeringens utgifter fördelade per invånare höll sig på cirka 0,8 dollar per år, åren 1936-39, fördelade de sionistiska institutionerna under samma år summor som motsvarade mellan 4,7 och 5,6 dollar per invånare och år – och dessa pengar gick enbart till invandrarna, inte till araberna. (Nathan-Gass-Creamer, 'Palestine: Problem and Promise', Washington 1946)

En av konsekvenserna av denna kapitaltillströmning till det underutvecklade Palestina var att storgodsägarna svek sitt folk och sålde jord till invandrarna. Uri Avneri skriver i 'Israel without Zionists': 'I många fall levde inte den arab som sålde jord på sin egendom utan var en rik effendi som förlösade sitt liv i Beirut eller franska Rivierans casinon. Han bekymrade sig inte mycket om de fattiga fellahin som där levde sitt fattiga liv. Dessa blev helt enkelt fördrivna när landet inköptes av den judiska nationalfonden för att där skulle byggas en kibbutz.' – Hade Palestinas jord till någon större del ägts av storgodsägare skulle sionisterna säkerligen ha lyckats köpa in mer än de 5,68 procent av landets yta som de hade i besittning 1946 – men de flesta palestinier var småjordbrukare och vägrade sälja oavsett priset. 'Då judarna ville köpa jord av min farfar i Palestina sa han att "jorden är som skinnet", som en medlem av den palestinska folkfronten beskrev det för mig.

En annan konsekvens blev att den inhemska befolkningen försattes i ekonomiskt, socialt, tekniskt och kulturellt underläge. Trots att araberna var ca tre gånger så många som judarna 1941 gick då fler judiska barn än arabiska barn i skola i Palestina. Sjukhusintagningarna 1944 var 35 701 judar mot 31 481 araber. Ifråga om medicinsk behandling utan sjukhusintagning var siffrorna 1944 1 213 244 judar mot 331 803 araber. Detta berodde först och främst på de judiska sjukhusens större resurser. (Att dessa siffror existerar, uppdelade på kolonistörer och inhemska befolkning, i mandatregeringens statistik, är i sig ett tecken på den åtskillnad som gjordes dem emellan.)

Med hjälp av detta stora ekonomiska stöd utifrån – det kom enligt 'Statistical Abstract of Palestine' till 60 procent från USA – lyckades de sionistiska organisationerna bryta ner det tidigare samhället och göra den europeiska kolonin stark. Men man lyckades alltså inte skaffa sig mycket jord. Detta måste ses som ett av skälen till kolonistörernas allt intensivare kamp för en egen stat, som skulle möjliggöra övertagandet av jorden.

Vid mina studier vid Institute for Palestine Studies i Beirut har jag bl.a. gått igenom den rapport som mandatregeringen gjorde i december 1945 och januari 1946 för den engelsk-amerikanska undersökningskommission som 1946 studerade förhållandena för judarna i Europa och Palestina. Rapporten kallas 'A Survey of Palestine' och redovisar bl. a. ägande-förhållandena inom mandatområdet.

Mandatregeringen redovisar följande siffror (i dunums = ungefär det samma som 10 ar) för odlad jord:

	Araber	Judar	
Säd	4 152 438	215 191	
Grönsaker	239 733	40 207	
Foder	23 970	119 573	
Frukt (ej citrus)	355 709	37 217	
Oliver	592 546	7 587	
Meloner	120 304	5 675	
Citrusfrukt	122 958	114 352	
SUMMA	5 607 658	539 802	

I början av 1946 ägde alltså kolonisatörerna 8,8 procent av den *odlade* jorden i Palestina. Det motstånd från de små jordbrukarna som denna siffra vittnar om gör det möjligt att förstå de palestinska flyktingarnas långvariga passiva motstånd i flyktinglägren och att de nu har inlett sitt befrielsekrig.

Kolonisatörerna hade 1946 genomfört stora delar av sina planer: de hade upprättat en judisk administration, en judisk ekonomi, och deras arbetskraft var 'hebreisk'. Men landet och jorden var fortfarande inte deras (av den palestinska nationalprodukten svarade fortfarande araberna för cirka 44 procent). Allt större delar av de insamlade medlen gick därför nu till vapen.

Och det var bidragen utifrån som gjorde våldet möjligt: 1946 kom enbart genom officiella amerikanska sionistiska institutioner 45 miljoner dollar, 1947 kom 86 miljoner, och 1948 kom 115 miljoner dollar från USA. Med dessa amerikanska pengar, och med det amerikanska politiska stödet, var det till slut möjligt för kolonisatörerna att också göra jorden 'hebreisk'.

Genom kriget 1948-49 la sionisterna beslag på drygt 70 procent av Palestinas jord och stängde ute 8-900 000 av de ca i miljon araber som hade bott inom det erövrade området. De araber som fick stanna kvar förlorade under åren närmast efter kriget 40-50 procent av sin jord genom olika slag av expropriering (M. Rodinson i 'Israël fait colonial?' i Les Temps Modernes 253 Bis 1967).

Den palestinske ekonomen Youssef Sayegh, professor i Beirut, har uppskattat att de palestinska flyktingarna genom förlusten av sina produktionsmedel i Palestina förlorade cirka åtta miljarder dollar åren 1948-62.

Kolonisatörerna tog över dessa produktionsmedel och det var klart för genomförandet av Hertzls dröm (sid. II), upprättandet av ett samhälle där 'judiska kapitalister kommer att vara glada att få investera sitt kapital'. 1950 inrättades ett investeringsinstitut 'för att bistå utländska kapitalister', som Rodinson skriver i 'Israel and the Arabs'. 'Godkända företag skulle få tillgång till speciella skatteprivilegier, avskrivning av investeringskapital, etc.'

I 'Från kolonialism till socialism' skriver Bo Gustafsson om den tredje fasen i kolonialismens utveckling, då kapitalismen övergick till imperialism i Europa och USA och världen på 1870- och 1880-talen uppdelades i kolonier och intressesfärer: 'Den drabbade framför allt Afrika, som efter Berlin-konferensen 1885 styckades upp inom loppet av några år. Afrikanernas jord exproprierades – i Sydafrika nästan 90 procent, i Sydrhodesia och Swasiland 50 procent. Afrikanerna trängdes dessutom i regel undan till sämre eller knappt odlingsbar jord.'

Den senfödda koloniala sioniströrelsen upprepade med moderlandet USA bakom ryggen sina föregångares taktik: Först exproprierades de palestinska arabernas jord genom våld och fördrivning – sedan trängdes de kvarvarande undan till sämre eller knappt odlingsbar jord.

Israels ekonomiska beroende

Som kolonial stat, dvs. som en artificiell stat, inte framvuxen först och främst som en produkt av en folklig nationell rörelse utan som produkt av intressena hos en viss klass av utländskt ursprung i kombination med imperialistiska staters egoistiska ekonomiska och strategiska intressen, har Israel en samhällsstruktur och ett ekonomiskt system som inte fungerar annat än i förening med ett 'moderland'; som satellit i förhållande till en metropol.

Sedan den koloniala staten upprättades har USA med sin stora judiska minoritet varit Israels moderland.

Ett 'moderland' har alltid sina speciella avsikter med stödet och upprätthållandet av kolonin – dessa avsikter kan i större eller mindre grad skilja sig från kolonisatörernas avsikter. Man kan

jämföra med de spänningar som för närvarande råder mellan den portugisiska statens och det portugisiska kapitalets intressen i Angola och de i Angola bosatta portugisiska kolonistörernas intressen. De senare vill att investeringar ska göras så att ekonomin i Angola blir självbärande, de förra vill förhindra en sådan utveckling – eller framför allt vill de göra sådana investeringar som ger största möjliga utdelning till Portugal.

Ett liknande förhållande existerar mellan USA och dess judiska minoritet å den ena sidan och Israel å den andra. Såväl den amerikanska regeringen (genom bl.a. the Export-Import Bank) som de sionistiska institutionerna i USA har sina egna intressen förknippade med kapitalinsatser i Israel.

Att Israel inte kan frigöra sig från detta beroende och åstadkomma en självständig ekonomi har huvudsakligen två med varandra intimt förknippade orsaker, som sammanhänger med statens artificiella karaktär. Den ena är, att Israel grundades på bekostnad av ett annat folk och en annan nation, vilket gör att det som stat inte kan integreras i området och dess ekonomi – vilket gör staten bunden till ekonomisk hjälp från någon annan del av världen. Den andra är vad sionisterna kallar Israels 'raison d'être' (motiveringen för dess existens), den avsedda kontinuerliga, genom aktiva insatser upprätthållna immigrationen – som permanentar det sionistiska systemets internationella uppbyggnad, ekonomiskt och politiskt.

I en artikel i *New Left Review* 23 juni 1967 (återgiven i 'Den ojudiske juden') skriver Isaac Deutscher:

'För den ekonomiska balansen och tillväxten har Israel varit beroende av ekonomisk hjälp från utländska sionister och speciellt från amerikanska donatorer. Dessa donationer har varit den nya statens förbannelse. De har gett regeringen möjlighet att ordna sin betalningsbalans på ett sätt som inget annat land i världen kan göra utan att inleda någon handel med sina grannar. Inflödet av utländsk valuta har förvrängt Israels ekonomiska struktur genom att uppmuntra tillväxten av en stor improduktiv sektor och en levnadsstandard som inte står i relation till landets egen produktivitet och inkomster.'

Och han skriver också:

'För många år sedan, då jag besökte Israel, gjorde en hög israelisk tjänsteman upp en lång lista åt mig på alla de fabriker som israelerna inte kunde bygga på grund av amerikanska invändningar. Bland annat var det stålverk och fabriker för produktion av jordbruksmaskiner. Å andra sidan fanns det en lista med verkligt onödiga fabriker som skulle producera en fantastisk mängd köksredskap av plast, leksaker etc.'

Deutscher ser dessa allvarliga problem, men han ser inte deras orsaker. Han hävdade in i det sista att Israel kom till genom att en man hoppade 'från översta våningen i ett brinnande hus, där många av hans familjemedlemmar redan hade gått under. Han lyckades rädda sig. Men när han föll skadade han en människa som stod nedanför och råkade bryta hans armar och ben ...' och så anser han att 'Om båda uppfört sig rationellt skulle de inte ha blivit fiender'. Han ser inte sionismens och imperialismens del i det hela och därför inte heller hur beroendet av de utländska donatorerna och USA har uppstått. Det var inte mannen som hoppade från det brinnande huset som skadade någon – när han svårt chockad hade hamnat på marken stod herr S. och herr I. där och förde honom till ett hus varifrån de, herr S. och herr I., hade drivit ut de tidigare hyresgästerna.

I sin kritik av den israeliska ekonomin uppger Deutscher att Israel under de senaste åren fått 'upp till 250 miljoner dollar årligen i bidrag och lån från väststater, som hjälp från USA och i bidrag från judar som bor utomlands. Det blir nästan 125 dollar per år och per person i den israeliska befolkningen'.

Strax efter Deutchers död hölls i augusti 1967 ett 'miljonärsmöte' i Jerusalem, inkallat av israeliska regeringen för att man skulle diskutera Israels behov efter segern i juni. Vid detta möte uppgav dåvarande finansministern Pinhas Sapir enligt 'Israel Economist' september 1967 att Israel mellan 1949 och 1966 hade mottagit sju miljarder dollar utifrån (vilket man kan jämföra med att den amerikanska Marshall-hjälpen till Europas krigshärjade stater 1948-54 omfattade tretton miljarder dollar).

Enligt Sapir var de sju miljarderna fördelade på följande sätt:

1. 1,5 miljarder från de sionistiska institutionerna.
2. 0,835 miljarder utgjordes av 'diverse' unilaterala kapitalöverföringar.
3. 0,85 miljarder i form av privata investeringar i Israel.
4. 0,315 miljarder som gåva av amerikanska regeringen.
5. 1,65 miljarder i form av lån.
6. 1,1 miljarder i tyska skadestånd till enskilda israeler. 7. 0,775 miljarder i tyska skadestånd till israeliska staten.

Svenska 'Dagens Nyheter' hade den 14 januari 1969 en artikel om Israels ekonomi, byggd på material från engelska 'Economist'. Där hette det bl. a.:

'Under de 18 åren 1950-67 mottog Israel över 48 miljarder kr (= cirka 9,2 miljarder dollar S.B.) från utlandet och betalade ut knappa tio (= cirka 1,9 miljarder dollar S.B.). Cirka 25 miljarder (= 4,8 miljarder dollar S.B.) har varit direkta unilaterala kapitalöverföringar, huvudsakligen i form av privat och offentlig hjälp från USA samt skadeståndspengar från Västtyskland. Toppen nåddes 1967, då kapitalinflödet till Israel var 3,8 miljarder kr (= 730 miljoner dollar S.B.), men man räknar nu med att inflödet skall avta.'

Sapirs och Economists uppgifter skiljer sig till såväl tidsperiod som räknesätt. För att få fram en siffra för tiden 1949-1967 lägger jag för enkelhetens skull ihop Sapirs slutsumma med Economists siffra för 1967, och får då 7,7 miljarder dollar.

(En anmärkning bör göras: Dessa 7,7 miljarder dollar omfattar enbart sådan hjälp som låter sig registreras med statistik – och enbart sådan hjälp som israeliska regeringen vill eller kan uppge att man har erhållit. Siffran omfattar t. ex. inte gratisleveranser av vapen, t. ex. den stora västtyska leveransen av amerikanska vapen under första hälften av 60-talet.)

Det är betydelsefullt att försöka visa varifrån dessa 7,7 miljarder dollar kommer – eller i varje fall att ge en någorlunda verklighetsgrundad föreställning om varifrån huvuddelen av dem kommer. I citatet från Deutscher står det 'som hjälp från USA och från judar som bor utomlands', i DN-artikeln 'huvudsakligen i form av privat och offentlig hjälp från USA samt skadeståndsinbetalningar från Västtyskland'.

I 'A Survey of American-Israeli Relations' redovisar Leila Kadi en rapport kallad 'A Detailed Review of United States Economic Assistance to Mideast and North African Countries 1945-67' enligt vilken Israel under nämnda tid skulle ha mottagit 2 177,8 miljoner dollar i ekonomisk hjälp från USA:

1. Agency for International Development (AID) och dess föregångare: 513,4 miljoner dollar.
2. Public Law No. 480 (ang. överskott av vete och andra jordbruksprodukter m.m.): 346,4 miljoner.
3. Andra amerikanska ekonomiska program inklusive bidrag genom the Export-Import Bank: 229,1 miljoner dollar.
4. Lån: 719,4 miljoner.
5. Gåvor: 369,5 miljoner dollar.

Av detta bör punkt 3 och 4 placeras i en grupp för sig eftersom de huvudsakligen omfattar olika former av bidrag med återbetalningsskyldighet – de utgör tillsammans 948,5 miljoner dollar, och 'gratishjälpen' alltså 1 229,3 miljoner.

Leila Kadis siffror gäller alltså åren 1945-67. Sami Hadawi har i 'Bitter Harvest' (New York 1967) redovisat siffror från en 'Financial Report by AID Representative in Israel', amerikanska ambassaden, Tel Aviv, 26 juli 1963, där det uppges att värdet av 'dollarprogrammen' till Israel 1949-63 var 1 002,6 miljoner dollar. För 1964 och 1965 tar han siffror från 'Near East Report' maj 1966 vilka tillsammans utgör 116,2 miljoner dollar. Sammanlagt för 1949-65 blir det därmed i 118,8 miljoner, vilket stämmer rätt väl med den ovannämnda siffran för 1949-67, 1 229,3 miljoner dollar. Man kan också jämföra med 'Statistical Abstracts of the United States 1968' (se American Library, Norrmalmstorg i, Stockholm) som i punkt 1209 uppger att 'Major Government Foreign Assistance, net, 1945-67' till Israel utgjorde 934 miljoner dollar, och i punkt 1210 att 'Aid-Development Loans 1958-67' till Israel var 195 miljoner dollar.

(Public Law No. 480 kallas vanligen 'Agricultural Trade Development and Assistance Act of 1954' och är en lag avsedd att 'öka konsumtionen av USA:s jordbruksprodukter i utlandet, att förbättra USA:s relationer till utländska stater, och för andra syften'. I lagen heter det också att avsikten är att 'på ett maximalt effektivt sätt använda överskott av jordbruksprodukter för att befördra USA:s utrikespolitik'. Mottagarlandet betalar varorna i den egna valutan som sedan används 'för att öka den internationella handeln, att köpa strategisk materiel, att betala USA:s åtaganden utomlands, att stärka den gemensamma militära styrkan' m.m. En annan formulering i lagen säger att valutan kan användas till att 'anskaffa militär utrustning, militär materiel, militära hjälpmedel och militärt underhåll för det gemensamma försvaret'. (Se 'United States Statutes at large, 1954, Volume 68, Part – American Library) – I själva verket har mottagarländernas betalning av jordbruksprodukterna oftast varit illusorisk eftersom de för samma pengar bl. a. har fått militär utrustning.)

Den av Leila Kadi citerade rapporten angav alltså 719,4 miljoner dollar som lån medan 229,1 miljoner härrörde från 'andra ekonomiska program' samt bidrag genom den statliga Export-Import Bank. Här förefaller den citerade rapportens siffror ligga i underkant, eftersom Export-Import Bank's 'Fiscal Report 1967' (American Library) uppger att banken fram till 30 juni 1967 hade beviljat Israel krediter på 237,4 miljoner dollar och därutöver garantier och annat stöd till ett värde av 36,9 miljoner dollar.

Det är f.ö. intressant att jämföra att Israel 1 juli 1966 – 30 juni 1967 fick 16,3 miljoner dollar från Export-Import Bank medan Jordanien under samma tid fick 1,6 miljoner, Irak 1,8, Saudi-arabien 8,0, Thailand 9,2 och Sydafrika 15,2 miljoner dollar.

Enligt Maxime Rodinson gjorde Ben Gurion och Adenauer upp om ett västtyskt lån på 500 miljoner dollar till symboliska räntor då de möttes i Washington 1960.

Ifråga om lånen kan man möjligen göra en direkt jämförelse med Sapirs siffror (punkt 5) och säga att drygt hälften av alla lån som Israel har fått kommer från USA, och strax under en tredjedel från Västtyskland (med Washington som bakgrund).

Man kan också försöka sig på en jämförelse mellan Sapirs uppgift att de sionistiska organisationerna skulle ha bidragit med 1,5 miljard dollar 1949-66 och uppgiften i uppslagsverket 'The Middle East and North Africa' (London 1966) att judarna i USA bidrar med omkring 70 miljoner dollar per år till United Israel Appeal. Utan att ta hänsyn till hur mycket denna siffra har växlat under olika perioder av Israels existens multiplicerar jag den med 18 (1949-1966 = 18 år) och får siffran 1,26 miljarder dollar. I förhållande till Sapirs siffra utgör dessa 1,26 miljarder 84 procent. Att denna siffra är någotsånär rimlig framgår av följande uppgifter:

Enligt sioniströrelsens siffror var antalet judar i världen cirka 12 miljoner 1967. Av dessa bodde då cirka 5 miljoner i USA, 2,3 miljoner i Israel, och cirka 3 miljoner i Sovjetunionen. De övriga i Västeuropa, Latinamerika, Sydafrika m. fl. Då det gäller insamlingar till Israel faller naturligtvis de 3 miljonerna i Sovjetunionen och de 2,3 miljonerna i Israel bort. Återstår 6,7 miljoner – och av dem bor 76 procent i USA. Även ifråga om bidragen från judar utanför Israel intar alltså USA en helt dominerande ställning.

Att 76 procent av dem som enligt sionisterna är judar bor i USA måste förstas också innebära att större delen av de privata investeringar på 850 miljoner dollar som Sapir nämner kommer därifrån.

Israel har som enda utomstående nation rätt att sälja statsobligationer i USA. Sådana hade före 1967 sålts i fyra omgångar, och enligt 'Israel Digest' (Band IX, 14 januari 1966) hade försäljningen dithills i USA nått upp till 840 miljoner dollar.

Ett osynligt bidrag från den amerikanska regeringen är de förluster man gör på att alla pengar som amerikaner ger till Israel är befriade från skatt – på siffror över miljarden borde detta innebära åtskilliga hundra miljoner dollar. Deutscher påpekar att detta är en av de hållhakar amerikanska regeringen har på Israel.

Vad sedan gäller det västtyska skadeståndet på 775 miljoner till Israel (jag talar nu enbart om bidragen till israeliska staten, inte om skadestånden till enskilda individer) är detta ett västtyskt bidrag åstadkommet genom tryck från den amerikanska regeringen 1950 – och genomdrivet sedan av det sionistiska ledarskapet trots folkliga protester i Israel. Vad man än anser om dessa skadestånd – det i det här sammanhanget viktiga är att de tillkom på ungefär samma sätt som de västtyska leveranserna av Nato-vapen till Israel och det västtyska 500-miljondollarlånet 1960: efter amerikanskt initiativ och amerikanska påtryckningar.

Härmed är det möjligt att ge en någotsånär välgrundad föreställning om den ekonomiska hjälpen till Israel från USA 1949-66.

'Gratishjälp'	1 150 milj. dollar
Lån	948,5
Sionistorgan	1 260
Privata invest.	637
Obligationsköp.	840
Summa	4 835,5

Tillsammans med de av USA inspirerade västtyska skadestånden (medan Västtyskland fick Marshall-hjälp) och lånet (775 + 500 milj. dollar) blir summan 6,11 miljarder dollar. (Vid direkta jämförelser med finansminister Sapirs siffror bör flera reservationer göras; han talar sannolikt om redan utbetalade lån medan jag syftar på beviljade lån; och Sapir skiljer troligen på bidrag som går direkt till Israel och bidrag som går till sionistorganisationernas mer eller mindre självständiga arbete utanför Israel.)

Siffrorna för Israels utrikeshandel 1961-65 ger en idé om i vilken utsträckning den utländska hjälpen behövs (i i 000 dollar):

År	Import	Export	Underskott
1961	591,986	245,280	-346,706
1962	634,534	279,197	-355,337
1963	673,605	351,494	-322,111
1964	837,533	372,350	-463,600
1965	834,625	429,842	-404,783

Två slutsatser kan dras av de här siffrorna: Israel behöver USA och USA har intresse av att stödja Israels ekonomi. Israels utvecklingsbudget har alltsedan statens upprättande till allra största delen finansierats med utländskt kapital, och den allra största delen av detta kapital har levererats av USA.

Jämför:

Västeuropeiska stater som härjats under andra världskriget och som hade en befolkning av cirka 200 miljoner fick 13 miljarder dollar i amerikansk hjälp 1948-54.

Indien med cirka en halv miljard människor fick 4,3 miljarder dollar i utländska lån och bistånd 1961-66.

De underutvecklade länderna med sammanlagt omkring två miljarder invånare fick under 50-talet cirka 3 miljarder dollar om året.

Egypten, Syrien, Libanon och Jordanien hade vid mitten av 60-talet tillsammans en nationalinkomst på 6 miljarder dollar.

Den amerikanska Export-Import Bank hade från sin start i februari 1934 fram till 30 juni 1967 gett Indien krediter och annat stöd till ett sammanlagt värde av 449,5 miljoner dollar.

Motsvarande siffra för Egypten var 62,3 miljoner, för Jordanien 5,3 miljoner och för Israel 274,3 miljoner dollar.

De palestinska flyktingarna (880 000 registrerade av FN 1952, 1 125 000 registrerade 1961) fick mellan 1949 och 1967 500 miljoner dollar i bidrag. ('Vad gäller de stater som bär bördan av att understödja flyktingarna tycks det mig att de måste begära att de enorma medel [tremendous means] som investeras i UNRWA för flyktingarna skall göras till en insats för en lösning av problemet i stället för att vidmakthålla det för evigt på ett konstlat sätt.' – Aba Eban i en intervju i New Outlook september 1966.)

Med utgångspunkt från de nämnda FN-siffrorna har de palestinska flyktingarna fått 26 dollar per person och år.

Med utgångspunkt från Sapirs siffra på 7 miljarder på 18 år och en israelisk genomsnittsbefolkning på 1,7 miljoner blir de utländska bidragen 228 dollar per israel och år. 200 av dessa 228 dollar har kommit från USA och Västtyskland.

Det är inte av omtanke om det judiska folket som USA stöder Israel, utan för att Israel ska kunna fungera som försvarare av amerikanska intressen i Västasien. Sekundärt ska Israel kunna fungera som 'modellstat', en stat vars demokratiska statsskick och snabba utveckling ska kunna användas som exempel för underutvecklade stater. Därutöver ska Israel vara ett investeringsfält och en marknad för amerikanskt kapital och amerikanska färdigvaror.

Fotnot 1 oktober 1969: Israeliska radion uppgav 29 september 69 att premiärminister Golda Meir bett president Nixon om en miljard dollar i bistånd under de närmaste fem åren. Det uppgavs inte om vädjan gällde 'direkt gåva, lån eller förmånliga krediter vid försvarsinköp i USA' (DN 30 sept. 69).

Ekonomiskt exempel I: Krisen 1966-67

Den djupgående ekonomiska kris som Israel trots alla utländska bidrag hamnade i 1966-67 ('I maj 1967 var det 115 000 arbetslösa i landet, dvs. ungefär en tiondel av den aktiva befolkningen, och man fruktade att denna siffra skulle stiga till 130 000 under sommaren', skriver Eric Rouleau i Le Monde Hebdomadaire 3-9 juli 1969) löstes genom kriget i juni 67 (industriproduktionen ökade efter kriget med 30 procent, exporten med 12,5 procent, turismen med 30 procent) och i augusti 1967 sammankallades det miljonärsmöte som jag tidigare nämnt, och som avsåg att befria ekonomin från 'den internationella välgörenheten' (Rouleau).

Sedan dess har 'tre judiska miljonärskonferenser hållits i Israel, sammansatta av personligheter från affärsvärlden och storfinanserna i ett tjugotal länder. Deras ansträngningar riktade sig åt två håll: att utveckla handelsutbytet och att intensivifiera investeringarna. De beslöt sig för att uppmuntra upprättandet av diverse avtal, i synnerhet med amerikanska och sydafrikanska företag, för en summa av 300 miljoner dollar och skapa en investeringsorganisation – Israel Finance Corporation – med ett kapital på 1 000 miljoner dollar ... redan 1968 hade de utländska investeringarna fördubblats i förhållande till föregående år' (Rouleau).

(En av de nödvändiga parenteserna igen: Isaac Deutscher citerar med förkärlek den tyske socialdemokraten August Bebel's beteckning på antisemitismen: 'de galnas socialism'. 'Bara idioter försökte förändra det sociala systemet genom att vända sig mot några medlemmar – de judiska medlemmarna – av förtryckarklassen', skriver Deutscher. Och jag vill tillägga: Bara idioter lägger tonvikten på att de israeliska kolonistörerna och deras 'modergrupper' är judar. En sådan betoning skulle kunna äventyra hela den antiimperialistiska kampen och leda till att de icke-judiska förtryckarna än en gång försökte offra judarna för att rädda sitt eget skinn. Sionismen är bara en del av den imperialistiska maktstrukturen och kan inte bekämpas utan att man samtidigt attackerar imperialismen i dess helhet.)

Den ekonomiska krisen 1966-67 fick alltså kolonistörerna att vidta två åtgärder:

1. Erövra nya områden. Härmed fick man dels en ny marknad för sina färdigvaror – enligt Haaretz 2 februari 1969 var exporten från Israel till de ockuperade områdena under 1968 värd cirka 75 miljoner dollar. Dels fick man ett nytt investeringsfält (jämför citatet från Haaretz sid. 61). Och dels fick man möjlighet att vidga arbetskraftsresurserna: 20-25 000 araber från de ockuperade områdena var i juni 1969 sysselsatta i israelisk industri, enligt Jerusalem Post Weekly 16 juni 69; med arbetstillstånd i vilket det uttryckligen slås fast att de gäller bara så länge 'israeliska medborgare inte drabbas' (New Outlook oktober 1968 sid. 54).

2. Stärka förbindelserna med kapital i 'moderländer'. Ett par citat ur en artikel om den senaste 'miljonärskonferensen', i Jerusalem Post Weekly 30 juni 1969, illustrerar hur detta går till: 72 projekt har förberetts av amerikanska investerare sedan den ekonomiska konferensen först aviserades ... De medför en investering av 66 miljoner dollar, och 35 av projekten har redan kommit igång. Av de 500 största företagen i världen, på tidskriften Fortune's lista, är 31 aktiva i Israel, och förhandlingar pågår med ytterligare i o ..."Mr M. Lubner från Sydafrika sa att Israels handel med hans land hade ökat 47 procent sedan den ekonomiska konferensen 1968 ... han hade diskuterat med Zim Lines om upprättandet av en regelbunden rutt Eilat–Sydafrika, som han ansåg skulle medföra ett stort uppsving i handeln mellan de båda länderna.' 'En fabrik för saffian-läder kommer sannolikt att förläggas till närheten av Gaza.' 'En amerikan investerar i Israel Bromine Company ...' 'En europeisk investering av 10 miljoner dollar i en magnesiumfabrik har annonserats.' 'Sydafrikaner bildar ett konsortium för investeringar (angående kläder) i Israel.'

Genom dessa båda åtgärder avslöjar sionismen hur väl dess karaktär överensstämmer med imperialismens, hur nära lierad den är med imperialismen – ekonomiskt, politiskt och ideologiskt. Den söker inte integrering i det område där Israel ligger utan vidtar i stället nya åtgärder för att behärska och exploatera, och vänder sig samtidigt till det internationella kapitalet för att befästa och förstärka sitt överläge.

Sedan är det en annan sak att de vidtagna åtgärderna i varje fall än så länge inte tycks leda till ett minskat beroende av 'internationell välgörenhet'. I juni 1969 gav den israeliske finansministern Ze'ev Sharef besked att handelsunderskottet 1969 blir cirka 850 miljoner dollar – i början av samma månad var han i Washington för att förhandla om ett nytt '31,5-miljoner-dollar-lån från the Export-Import Bank för att El Al skulle kunna köpa sin andra

Boeing 747 och sin tionde Boeing 707 samt petrokemisk utrustning' (Jerusalem Post Weekly 30 juni resp. 16 juni 1969). 1968 'var ett år som förde Israel längre bort än någonsin från oberoende av utländskt kapital', skrev Sewer Plockier i New Outlook februari 1969.

Ifråga om den i punkt i påtalade exploateringen av ockuperad arbetskraft hävdar f.ö. Plockier att tillskottet av denna arbetskraft förklarar att produktionen under 1968 utvecklades långt över förväntningarna – detta sedan han konstaterat att en av de största farorna med utvecklingen 1968 var att man nästan nådde taket för utnyttjandet av arbetskraftsresurserna (där räknar han alltså bara med israeliska medborgare).

Sionisterna exploaterar nu arabisk arbetskraft inom Israel. De lockar utländskt kapital att investera i de ockuperade områdena där det finns billig arbetskraft. – Men de ägnar sig också åt exploatering av judar – för sionismen liksom för USA-imperialismen är judarna ett material att utnyttja.

Det var ingen slump att kriget i juni kom efter några år av stark nedgång i immigrationen till Israel – den israeliska riksbanken angav i sin rapport för 1966 de starkt minskade immigrationssiffrorna som ett av huvudskälen till den dåvarande ekonomiska krisen. Det var ingen slump att det parallellt med den första miljonärskonferensen i augusti 1967 förekom ständiga uppmaningar till immigration. Inte heller var det någon slump att finansministern Sharef i sitt invigningstal vid den ekonomiska konferensen i juni 1969 betonade att man planerade för 100 000 immigranter under de närmaste tre åren.

Staten Israel, med dess koloniala grund, dess kapitalistiska struktur och dess ekonomiska förankring i utländska imperialistiska stater, behöver invandring av judar – i stället för att judarna behöver Israel.

Under de vackra myterna om den judiska staten, riktade framför allt till de skingrade judarna för att locka dem 'tillbaka' till Sion, finns den ekonomiska verkligheten, den som gjorde att sionisterna bidrog till att hindra flyktingar från att komma till USA efter andra världskriget, den som fick dem att aktivt 'samla in' arabvärldens judar i början på 50-talet, den som la grunden till kriget 1967.

I 'Les Finances d'Israël' skriver Georges G. Corm apropå den stora immigrationen under Israels första tid: '... inte nog med att absorberingen av judiska immigranter sedan 1948 inte var något mirakel (han har redogjort för den stora tillströmningen av utländskt kapital, S.B.), utan dessutom var denna immigration en förutsättning för den israeliska statens möjligheter att överleva ekonomiskt. Inget land skulle kunna överleva länge sedan det hastigt blivit av med mer än hälften av sin befolkning'.

Arabisk arbetskraft exploateras bara tillfälligt av sionisterna – så fort tillräckligt många immigranter har strömmat till får araberna sparken enligt texten i deras arbetstillstånd. '... redan har de (de arabiska arbetarna S.B.) skapat ett hot mot utbildade judiska arbetares anställningar (ty de accepterar en lägre lön).' (S. Friedländer, 'Réflexions etc.... ') Men judarna utnyttjas konstant – såväl deras arbete som deras kapital.

Ekonomiskt exempel II: Jerusalem

Den 4 juli 1969 fördömde FN:s säkerhetsråd Israels annektering av den gamla stadsdelen i Jerusalem. Den 4 och den 14 juli 1967 hade FN:s generalförsamling uppmanat Israel att inte vidta några åtgärder som syftade till att förändra gamla Jerusalems status. Säkerhetsrådet upprepade den maningen i maj 1968.

Under tiden har Israel genom ensidigt beslut av Knesset annekterat den gamla staden; genom ekonomiska och militära påtryckningar har palestinier som bott i staden tvingats lämna sina hus, och israelerna har byggt och bygger nu i delar av staden där gammal bebyggelse har

raserats med grävskopor. Enligt Le Monde Hebdomadaire 15-21 maj 1969 räknade israelerna med att kunna installera 250 familjer i månaden i den gamla staden från och med september 1969. Säkerhetsrådets fördömande den 4 juli 69 besvarades med deklamationer att den israeliska annekteringen är oåterkallelig.

Israelerna förklarar att Jerusalem måste tillhöra Israel på grund av den stora känslomässiga betydelse staden har för judendomen (Le Monde Hebd. 26 juni-2 juli 69). Dagens Nyheter uppgav den 5 juli att en opinionsundersökning i Israel skulle ha visat att 99 procent av den israeliska befolkningen 'är beredd att gå i krig för att bevara Jerusalem återförenat och lika stor procent vill säga nej till fred med araberna om priset för denna fred är att Jerusalem åter delas och den östra delen återlämnas till Jordanien'.

Men också Jerusalem har sin ekonomiska betydelse – en avsevärd betydelse när det gäller kolonisationsmöjligheter att befästa sina positioner. Så här började det tidigare citerade DN-referatet (14 januari 69) från the Economist:

'Israel blir allt mindre beroende av finansiell hjälp utifrån för att upprätthålla sin nuvarande försvarsstyrka. Den egna exporten skall ta över allt mer av bördan. Turismen väntas bidra med den snabbaste ökningen av exportinkomsterna. Man räknar med en årlig ökning av minst 25 proc., men i fjol ökade Israels turistinkomster med hela 80 proc.'

Och litet längre fram i artikeln stod det:

'Turismen är alltså den "export" man hoppas mest på. Målet för 1971 ligger strax under 600 milj. kr, och redan i fjol var man uppe i över 465 miljoner. Hotet om nya sabotage mot El Als flygplan måste bedömas som litet i förhållande till den fördel det innebär att kunna erbjuda hela Jerusalem som turistattraktion, menar Economist.'

I den också tidigare citerade artikeln av Sewer Plockier i New Outlook februari 1969 står det: 'Det var en bedrift av exporten att öka med 30 procent, men en stor del av denna uppgång kom från en oväntad källa: turister, som förde in 90 miljoner dollar förra året.'

Innan jag går vidare ska jag dels sätta ett frågetecken för Plockiers användning av ordet 'oväntad', dels påminna om att handelsunderskottet för 1969 har beräknats till 850 miljoner dollar, och dels meddela att turismen under första hälften av 1969 låg under motsvarande siffra 1968 – men det kvarstår: Jerusalem är en betydelsefull inkomstkälla för Israel. Den gamla staden har också förmågan att dra till sig utländskt investeringskapital – på grund av den känslomässigt stora roll som staden spelar. Utan att vilja ge mig in på att försöka gradera styrkan i olika motiveringar för Jerusalems annektering är det helt klart att ekonomiska skäl spelar en roll.

För de reaktionära arabregimerna har annekteringen av Jerusalem en större politisk betydelse än det palestinska folkets kamp – och dessa regimers propaganda har på grund av annekteringen fått ytterligare förstärkta inslag av religiös rasism. – Men i och för sig är ju det ett konsekvent svar på de israeliska motiveringarna för annekteringen.

Den roll USA spelade i samband med säkerhetsrådets fördömande i juli 69 är f.ö. signifikativ. Säkerhetsrådets afroasiatiska medlemmar (Algeriet, Nepal, Pakistan, Senegal och Zambia) la ursprungligen fram en resolution där annekteringen fördömdes och där man rekommenderade sanktioner mot Israel om det vägrade att upphäva de åtgärder som hade vidtagits. Den resolutionen stoppades av USA som inte ville gå med på sanktioner. Den resolution som sedan antogs sa inget om sanktioner – men USA gick ytterligare ett steg för att stödja Israel: man vägrade acceptera den av resolutionens punkter som krävde att redan införda förändringar i Jerusalems situation skulle återkallas. 'Politiskt kunde USA inte avstå från att fördöma de aktioner som strider mot internationell rätt, men den urvattnade resolutionen och

den nedlagda rösten i den nämnda delfrågan torde av Israel inte kunna tolkas på mer än ett sätt – USA kommer inte på länge än att stöda annat än verbala fördömanden av Israels annektering.’ (Dagens Nyheter 5 juli 69, i Sigfrid Leijonhufvuds rapport från New York)

Alltså: USA-imperialismens dubbelspel, där man utåt söker se ut som en stöttespelare för frihet och rättvisa – men där man i själva verket stöder ockupation, annektering och förtryck. På samma sätt har USA i FN ständigt stött de resolutioner som har krävt att de palestinska flyktingarna ska få återvända hem, men vägrat att godkänna alla krav på påtryckningar på Israel i den frågan. ‘USA är den bästa vän vi har i världen’, som Golda Meir sa i amerikansk TV i början av juni 69.

Abba Eban, Israels utrikesminister, kommenterade FN-resolutionen om Jerusalem med att säga att ‘Säkerhetsrådet lyfte inte ett finger då Israel befann sig i dödlig fara 1967’ (Dagens Nyheter 7 juli 69). – Vilket kan jämföras med att premiärministern Levi Eshkol i april 67 betonade USA:s utlovade stöd åt Israel och sjätte flottans närvaro i Medelhavet (Rodinson, ‘Israel and the Arabs’).

I ‘Facts about Israel’ 1969 står det under rubriken ‘Tourism’ bl. a.: ‘Mycket har gjorts av regeringen och privata investerare för att uppmuntra ökning av turismen, som inte bara är en betydelsefull källa till utländsk valuta utan också ett effektivt medel att knyta fastare band med judar överallt och vinna vänskap och förståelse från människor i alla delar av världen ... The Tourist Industry Development Corporation beviljar lån på hyggliga villkor till sådana som vill investera i turistföretag som hotell, restauranger och transportbolag.’

Palestinierna svarar med upprepade strejker, demonstrationer och sabotageaktioner. De spränger bomber på grönsakstorget i Jerusalem. De spränger bomber i Hebreiska universitetets kafé. De kastar granater mot nyetablerade israeliska regeringsbyggnader i den gamla staden. De spränger bomber vid brittiska konsulatet. De kastar handgranater över stadsmurarna. De spränger bomber i närheten av klagomuren. De placerar bomber på biografen. De spränger bomber i Jerusalems snabbköp. Varenda butik i gamla Jerusalem var stängd den 5 juni 1969 trots att de israeliska ockupationsmyndigheterna hade hotat med böter.

Ekonomiskt exempel III: Den sionistiska apparaten

De israeliska politiska partierna bildades ursprungligen utanför Palestina för att få folk att flytta dit. För det ändamålet byggde de upp apparater för att förflytta och installera immigranterna och de fick därmed befogenheter och funktioner som i andra samhällen är förbehållna staten. Det var genom partierna som invandrarna fick såväl bostad som arbete. (jfr. Uri Avneri ‘Israel without Zionists’)

När staten upprättades bibehölls systemet praktiskt taget helt och hållet. Och partierna liksom Histadrut, israeliska LO, äger därför banker och olika industrier och andra företag, och kibbutzerna som hör ihop med de olika partierna driver industrier med löneanställda. Histadrut är ett exempel på en genomförd korporativistisk organisation: den största arbetarorganisationen har på grund av alla de företag den äger lika stort intresse som de kapitalistiska företagen av att hålla lönerna nere.

I Der Spiegel nr 10 1969 skriver den oberoende israeliske parlamentsledamoten Uri Avneri att de politiska partierna är bundna att förbli sionistiska, ‘eftersom det är sionismen som ställer de pengar till förfogande som de behöver för sitt arbete. Här ligger det nära sambandet mellan statens sionistiska karaktär och strukturen hos ‘the establishment’. Enligt den sionistiska trosbekännelsen är det Israels uppgift att lösa den judiska frågan. Det är därför bara rätt och billigt att judarna i hela världen stöder Israel. De sanna sionisterna ser i de inkommande

pengarna inga gåvor utan en sorts lösensummor som betalas av judar som – mot sin nationella plikt – inte utvandrar till Israel därför att de hellre vill stanna i USA eller andra länder.’

Och Avneri beskriver också hur de insamlade medlen når till Israel:

‘En stor del går via Jewish Agency, som utgör en anakronism från åren före Israels grundande då den fungerade som sionistisk regering. Idag består Jewish Agency’s huvuduppgift i att fördela pengarna mellan de sionistiska partierna. Medan regering och parlament är utsatta för en sträng övervakning finns det ingen liknande kontroll av Jewish Agency, vars organ inte heller väljs enligt normalt demokratiskt förfarande. Det är en förening av partisekretariaten, helt enkelt en institution för fördelning av bytet. Den tilldelar de sionistiska partierna många miljoner dollar mot att partierna har frånträtt rätten att själva samla in pengar i USA. Genom att finansiera ungdomsorganisationer, propagandainstitut och andra organ som hör ihop med de sionistiska partierna bekostar dessutom Jewish Agency en avsevärd del av underhållet för den jätteapparat som dessa partier har byggt upp i Israel och utomlands. På så sätt kan partierna genom att förbigå demokratiskt förfarande och kontroll förfoga över enorma penningssummor. Det är därför inte att undra på att sionismen är helig för dessa partier.’

En konsekvens av systemet är att rasism blir inbyggt i partiapparaten. De medel som United Israel Appeal samlar in och som Jewish Agency distribuerar är avsedda att tjäna sionismens syften, vilka enligt den världssionistiska organisationens kongress 1968 är:

‘Det judiska folkets enhet och Israels centrala ställning i judiskt liv.

Sammanförandet av det judiska folket till dess historiska hemland, Israels Land, genom aliya från alla länder.

Stärkandet av staten Israel, som är grundad på den profetiska visionen av rättvisa och fred.

Bevarandet av det judiska folkets identitet genom befordran av judisk och hebreisk uppfostran och av judiska andliga och kulturella värden.

Beskyddandet av judiska rättigheter överallt.’ (Från Facts about Israel, 1969)

Detta är det sionistiska programmet. Två miljarder dollar distribuerades enligt Facts about Israel av Jewish Agency under åren 1948-68. Resultat: Det s.k. Israel Labour Party (Mapai) accepterar inte araber som fullvärdiga medlemmar av partiet. Det har varit omöjligt att åstadkomma en majoritet i Knesset, parlamentet, för ett avskaffande av förbudet mot buss och tågtrafik under sabbaten. Civiläktenskap har inte kunnat införas och därigenom kan inte judar i Israel gifta sig med muselmaner eller kristna. I arabiska högstadieskolor är det obligatoriskt att studera Gamla testamentet medan Islam eller Kristendomen inte studeras alls (S. Jiryis, ‘The Arabs in Israel’). Det är inte tillåtet för araber i Israel att bilda fotbollsklubbar (d:o). Medan drygt 90 procent av de judiska barnen i skolålder går i skola är motsvarande siffra för araberna bara drygt 60 procent.

Den rasistiska inställningen till araberna har naturligtvis också kommit att rikta sig mot de orientaliska judarna i Israel, som till utseendet inte kan skiljas från araberna och som kommer från praktiskt taget samma miljö och ekonomiska utvecklingsförhållanden. ‘Enkäter utförda vid Hebreiska Universitetet visar, att fördomarna mot de judar som kommit från Afrika eller Asien (och i synnerhet de från Marocko) växte starkt mellan 1950 och 1959: 1950 uttryckte bara 5 procent av de tillfrågade personerna någon fördom; 1953 hade procenten stigit till 19 procent, och 1959 till 34 procent.’ (Saul Friedländer, ‘Réflexions sur l’avenir d’Israël’ – jämför citat sid. 60) ‘Den mängd judar som hade kommit från arabländerna sedan 1948 utgjorde en relativt billig arbetskraft’ (Rodinson, ‘Israel and the Arabs’).

Avneri skriver: 'Av de elva parlamentariska grupper som valdes 1965 är med undantag av fem ledamöter (fyra kommunister och jag) alla sionister. De är eniga om alla viktiga frågor; meningsskiljaktigheterna rör enbart utförandet.'

Och Sabri Jiryis skriver om de sionistiska partierna, 'som koncentrerar sina ansträngningar på att fånga in arabernas valröster genom en blandning av remarkabla åtgärder, både legala och illegala, såsom utnyttjande av statsinstitutioner och ministerier, erbjudande av fördelar (som snarare bör beskrivas som mutor) och till och med köp av röster.' – Sabri Jiryis är advokat i Haifa och hör till de palestinier som stannade kvar då staten Israel upprättades.

'Lagen om återvändandet' och ideologin i övrigt bildar alltså tillsammans med de israeliska partierna och de utländska sionistiska institutionerna en politisk-ekonomisk maktstruktur, grundad på kolonialstatens behov av penninginsamlingar och arbetskraft.

Det är begripligt att det finns israeler som Uri Avneri som sätter in hela sin kritiska kraft mot denna struktur och förespråkar upprättandet av ett 'av-sioniserat' Israel, en hebreisk nation fristående från judarna utanför. – Men på grund av att Avneri ändå felbedömer situationen är det nödvändigt att också kritisera hans teser för att åtminstone hindra några att falla för hans förenklade resonemang.

Han kritiserar enbart det sionistiska systemet, betraktar det som något som existerar oberoende av omvärlden, och tror därför att det är möjligt att avskaffa det utan att förändra den situation i vilket det sionistiska systemet existerar och fungerar. Hans tes är att om man bara bryter ner systemet, de gamla partierna och det gamla establishment så ska Israel hips vips kunna bli en normal stat som kan integreras i Västasien.

Avneri ser överhuvudtaget inte imperialismen, ser inte att sionismen och imperialismen är oupplösligt bundna till varandra och skyddar varandra. Skälet till detta är att han felaktigt utgår ifrån att det är 'lagen om återvändandet' ensam som orsakar beroendet av utländskt kapital. Han inser inte, att intimt förknippad med denna 'lag' är bortdrivandet av det palestinska folket från det område dit 'återvändandet' sker. Indrivningen eller invandringen av judarna och utdrivningen av palestinerna är naturligtvis förutsättningar för varandra – och det är i samband med förnekandet av palestinernas nationella rättigheter som imperialismen knyts ihop med sionismen. Det är på grund av övergreppet mot palestinerna som Israel som stat inte kan accepteras av sin omgivning i Västasien – varav uppstår det ekonomiska, politiska och militära beroendet av imperialismen.

Vad som gör Avneris resonemang ännu mer ologiska är att han i alla fall tillerkänner palestinerna en form av nationell identitet, och att han förutsätter att upprättandet av en palestinsk stat är en nödvändig etapp på vägen mot integrering. – Men detta resonemang är helt fristående från argumenten om beroendet!

Följden blir att han hamnar i ett kolonialistiskt förslag att Israel skulle hjälpa palestinerna att upprätta en stat omfattande Västra Jordanstranden och Gaza ('Israel without Zionists'). Villkoret för denna israeliska insats skulle vara att det upprättades en federation mellan Israel och denna palestinska stat – deras arméer skulle koordineras genom ett avtal 'i linje med Nato eller Warszawa-pakten'! Upprättandet av en sådan palestinsk stat – som bara kan ske genom stöd av palestinska kollaboratörer ur den gamla aristokratin – skulle givetvis inte tillfredsställa det palestinska kravet på rätt till självbestämmande; det skulle inte heller leda till integrering; det sionistiska systemet, imperialismens makt, och sambandet dem emellan skulle snarast förstärkas.

Sionismen kan inte bekämpas utan en samtidig kamp mot imperialismen. Imperialismen i Västasien kan inte bekämpas utan en samtidig kamp mot sionismen.

Ekonomiskt exempel IV: Jordanvattnet

Israelerna har inte nöjt sig med att driva ut palestinierna och tillvälla sig 40-50 procent också av de kvarvarandes egendomar – de har också exploaterat vattentillgångarna i området på bekostnad av såväl palestinier som andra araber. Det absoluta israeliska kravet på Golanområdet (varav enbart en smal remsa av berg är 'strategiskt betydelsefulla' och resten odlingsbar mark) måste ses i samband med att den israeliska ockupationsmakten nu kontrollerar två av Jordanflodens viktigaste bifloder, Yarmuk och Banias.

Kolonialisternas exploatering av vattnet (som i den västeuropeiska och amerikanska pressen har betraktats med så stor uppskattning) utan hänsyn till andras behov började omedelbart efter statens upprättande. Redan före dess – 1946 – hindrade den engelsk-amerikanska undersökningskommissionen ett sionistiskt förslag om en 'Jordan Valley Authority' som helt bortsåg från att Syrien och Transjordanien också behövde vatten.

Från första början var det en politisk fråga och inte bara en fråga om behov. Större delen av de fördrivna palestinierna hamnade i Jordandalen och behövde vatten där – men kolonistörerna som tagit över deras egendomar för att ge plats åt europeiska och andra immigranter ville nu också ta vattnet från de fördrivna för att kunna odla upp nya områden åt fler immigranter.

För att föra vatten till Negevöknen började israelerna dränera Huleh-området nedanför Golanbergen. En del av detta område låg inom demilitariserat område, enligt stilleståndsavtalet med Syden 1949. Dit begav sig israelerna och dränerade, och fördrev de araber som bodde där. FN:s övervakningskommission meddelade säkerhetsrådet den 9 november 1953 att Israel natten mellan den 30 och 31 mars 1951 hade förflyttat 785 araber från den demilitariserade zonen. Då hade skottlossningen i området pågått sedan april 1951 ('Men syrierna kan inte mer stympta liv nedanför Golanhöjderna' som Barbro Alving skrev i Året Runt 2 juni 1969).

1964 i september invigdes Israels 'National Water Carrier', som avsåg att förse immigranterna i Negev med 900 000 kubikmeter vatten dagligen från Genesarets sjö. För att ge en föreställning om innebörden av denna siffra kan nämnas att en talesman för israeliska jordbruksministeriet i september 1965 meddelade att landets vattenresurser sedan 1961 hade ökat från 2 800 000 till 4 300 000 kubikmeter om dagen ('Middle East and North Africa'). De 900 000 kubikmeterna från 'National Water Carrier' motsvarade alltså 30 procent av de sammanlagda vattenresurserna 1961. – Detta vatten fördes bort från Jordandalen där det fanns transjordanska och palestinska jordbrukare som behövde det. Vattenståndet i Jordanfloden har minskat så att det syns för blotta ögat, och vattenexperter räknar med att Döda havet ska vara totalt dött om hundra år.

Israelernas från början genomförda attacker mot syriska fiskare – som jag i 'Palestina och Israel' betecknar som israelisk småaktighet – får sin ekonomiska förklaring när man vet att Israel betraktar Genesarets sjö inte bara som sitt territorialvatten utan som sin – och enbart sin – vattenreservoar. Att låta syriska fiskare som bodde femti meter från stranden fiska där skulle ha kunnat ge araberna intrycket att de hade någon som helst rätt till sjön – och därmed hade det varit inkonsekvent av israelerna att föra bort vatten därifrån utan att tänka på de transjordanska och palestinska bönderna söder om sjön.

Internationell lag fastställer – naturligtvis – att ingen stat får stoppa eller avleda vatten från en flod som rinner från dess territorium in i en annan stats territorium – om det drabbar naturförhållandena eller befolkningen i denna stat. Utöver detta är det naturligtvis självklart att befolkningen i en floddal eller vid en sjö måste få sina behov tillgodosedda innan vatten därifrån förs till avlägsna trakter.

Medan kolonistörerna byggde sina dammar och kanaler och syriska bönder och fiskare tvingades söka sig till de palestinska flyktinglägren i Syrien gjordes det utifrån många ansträngningar för att lösa konflikten. Den största insatsen gjordes av USA – genom Eisenhowers utsände Eric Johnston – och var ett av många amerikanska projekt att stärka Israels ställning utan hänsyn till Palestina-konfliktens karaktär.

Före kriget 1967 hade fyra stater kontroll över Jordanflodens vatten. I Libanon rinner den stora bifloden Hasbani upp. I Syrien rinner bifloderna Baniyas och Yarmuk upp. Transjordanien har Yarmuk som gränsflod till Syrien ett par mil i norr. De palestinska delarna av flodsystemet hade delats upp mellan kolonialstaten Israel och ockupationsmakten Jordanien: Israel hade tagit över Hasbani och Baniyas strax norr om den punkt där de flyter samman och bildar Jordan, och hade sedan kontroll över Jordan till några mil söder om Genesarets sjö. Jordanien kontrollerade därefter resten av floden ner till Döda havet. (Se karta)

En plan kallad Johnston-planen lades fram i mitten av 50-talet. Enligt den skulle Genesarets sjö göras till områdets huvudsakliga vattenreservoar och vattnet skulle fördelas så att Israel fick 33 procent och arabstaterna 67. (77 procent av vattnet i Jordans flodområde rinner upp inom arabiskt territorium och 23 procent i Israel.) Arabstaterna la fram en plan enligt vilken en reservoar skulle byggas vid Yarmuk och som gav Israel 20 procent av vattnet. Israel la fram en plan i vilken man drog in vattenmängden i den libanesiska floden Litani som inte har med Jordan att göra.

Arabstaterna ville inte utlämna sig åt Israels gottfinnande genom att Genesaret skulle vara vattenreservoar – Israel vägrade att acceptera tanken på någon form av internationell kontroll. (Charles Douglas-Home 'The Arabs and Israel')

Trots palestinska och syriska protester var det nära att Israel och Jordanien – de båda stater som delat på Palestina – hade enats om en kompromiss 1956. Den israeliska attacken mot Egypten satte punkt för alla kompromissförsök.

Det amerikanska förslaget var ett klart försök att få araberna att acceptera Israel som en stat som hade upprättats för gott och att ge Israel möjlighet att befästa sina positioner genom en uppodling av Negev som skulle tillåta Israel att ta emot stora mängder av nya invandrare. Israeliska men inte arabiska säkerhetskrav tillgodosågs genom att Genesaret skulle göras till reservoar – sjöns utlopp var redan då under israelisk kontroll. Sami Hadawi skriver: 'Det togs överhuvudtaget ingen hänsyn till vad det skulle bli av de palestinska araberna, vars land israelerna tänkte bevattna i enlighet med Johnston-förslaget.' ('Bitter Harvest')

Efter kriget 56 började Jordanien bygga en kanal från Yarmuk för bevattning i Jordandalen. Israel meddelade sin plan för the 'National Water Carrier' och bekräftade arabernas onda aningar genom att påstå att Negev genom detta projekt skulle kunna rymma ytterligare fyra miljoner invandrare (Rodinson 'Israel and the Arabs').

I ett försök att hindra israelerna att ta över så mycket vatten – de nyss nämnda 900 000 kubikmeterna/dag – beslöt arabstaterna att avleda bifloden Hasbanis vatten till den libanesiska floden Litani, och Baniyas vatten till Yarmuk – som alltså mynnar i Jordan söder om Genesaret. Så fort de började dessa byggen satte Israel in attacker mot dem.

Ett citat från israeliska New Outlook, december 1966: '... som general Dayan skrev i en serie artiklar 1965 i samband med de arabiska planerna på att avleda Jordanvattnet, skulle det vara lättare för Israel att 'övertyga araberna om att det inte var värt besväret att komma i konflikt med Israel'; att 'övertyga' genom att visa det 'verkliga' styrkeförhållandet mellan de två sidorna, eller genom att använda våld.'

Det var 1965.

Det är intressant att jämföra med en uppgift från Rodinson, som skriver att 'vattenbyggnadsingenjörer i början av 1965 påpekade att även om araberna lyckades avleda allt vatten från Jordans största bifloder skulle de ändå inte komma över så mycket som de hade tilldelats enligt Johnston-planen'. ('Israel and the Arabs')

Också 1965 sa general Rabin: 'Om avledningen skulle lyckas kommer det att ha en stark inverkan på arabernas handlingsförmåga (en förmåga som ökas genom att deras operation inte får ett svar). Detta skapar ett klimat som underbygger alltför stor frihet och gör soldater mer beredda att skjuta så snart ett mål dyker upp.' (Douglas-Home) Rabin menade alltså att om araberna fick bygga sina dammanläggningar i fred skulle de få för stor självkänsla ...

I början av 1966 var avledningsprojektet vid Banias totalt sönderbombat av israelerna. Då levererade the 'National Water Carrier' vatten till Negev sedan drygt ett år. Våren 1967 var de arabiska dammbyggena återigen lagda i ruiner efter artilleri- och bombangrepp. I juni 1967 tog kolonialstaten kontroll över Banias och Yarmuk. 23 juni 1969 försökte israelerna förstöra den s.k. Ghor-kanalen som ger vatten åt ett av de få bördiga områdena i Transjordanien – attacken upprepades 10 augusti.

I den av det israeliska turistministeriet sanktionerade publikationen 'Tour Israel' (1969-70) får israelernas intresse för Golans vatten och jord sin ideologiska överbyggnad:

'Under biblisk tid slog sig halva Menashes stam ner här. Området kallas Golan efter denna stams tillflyktsort. Dans stam beundrade området och erövrade Layish (Leshem) i den nordöstra delen och blev därigenom Menashes grannar. Geshurs och Ma'achas folk var ibland vänskapligt inställda till israeliterna (på Jephthah Domarens tid), och ibland fientliga (under kung Davids regering). Många slag utkämpades här mellan Israeliterna och Aram (Syden), och kontrollen över området växlade mellan dem. Under Alexander Yanni's regering (första århundradet f. Kr.) slog sig judar ner på Höjderna, men på grund av dispyter mellan hans söner om arvet, föll området i romarnas händer (63 f. Kr.). Dessa överlämnade Golan till Herodes, som gjorde mycket för att befolka och bebygga området. Hans son Philip fortsatte sin fars verk och många ruiner från denna tid ligger utspridda över Höjderna. 95 e. Kr., tjugofem år efter Jerusalems förstöring, dog Agrippa, den siste judiske kungen av Golan. Ruiner av synagogor och andra byggnadsverk markerar den judiska bebyggelsen, som fortsatte trots förföljelser av bysantinerna, romarnas efterträdare. Under senare tid styrdes Golan av araberna (636 e. Kr.), bysantinerna (975 e. Kr.), seljukerna, korsfararna, de muselmanska mameluckerna, de ottomanska turkarna, egyptierna, och därefter återigen de ottomanska turkarna. De oavbrutna krigen utarmade området. Efter första världskriget kom Golan, tillsammans med Syrien, under franskt inflytande. I och med att Syrien blev självständigt styrde det över Golan, och från 1948 och framåt förvandlade det området till en bas för attacker mot Israel.'

Ett par sidor senare presenteras de syriska militära anläggningarna och händelserna 1967 under rubriken 'The Golan Liberated'. Och litet senare: 'De flesta byarna övergavs under sexdagarskriget ... Nyligen har tio israeliska settlements uppförts i Golan: Ramat Banyas, Kibbutz Golan, Giv'at Yo'av, Ein Zivan, Nahal Geshur, Nahal Golan, El-Al, Ramat Hamagshimim, Mevo Hamma och Ne'ot Golan. Flera planeras under det kommande året.'

I Facts about Israel för 1969 står det under rubriken 'Bevattning och vattentillgångar' bl. a.: 'Enligt de senaste hydrologiska undersökningarna är den årliga kvantitet som kontinuerligt och riskfritt kan utnyttjas när alla kända resurser om några år är fullt utvecklade 1,6 miljarder kubikmeter.' Några rader senare står det: 'Vattentillgången i det område som administreras i enlighet med eld upphör-överenskommelserna räcker bara för att tillfredsställa lokala behov.' (Naturligtvis – dels har israelerna dragit bort stora delar av vattnet därifrån och dels finns det nu en israelisk befolkning i Golan vars behov man vill ta hänsyn till.)

Och till slut står det:

‘Den kunskap som här har vunnits om att utvinna vatten under svåra omständigheter tillämpas i asiatiska, afrikanska och latinamerikanska länder, dit israeliska experter har inbjudits för att ge råd och hjälp.’

Ekonomiskt exempel V: Attacken mot Tapline¹

Den stora oljeledningen från Saudiarabien till Medelhavet, Trans Arabian Pipeline eller Tapline, sprängdes den 30 maj 1969 i de ockuperade Golan-höjderna av sex fedayeen från Folkfronten för Palestinas Befrielse (PFLP). Innan pumpningen av oljan hade hunnit stoppas hade enligt israeliska uppgifter 8 000 ton olja runnit ut – en del av den fattade eld och en del rann ner i Jordanfloden och fördes av den ned i Genesarets sjö, Israels vattenreservoar.

Denna attack riktade sig på en gång mot kolonialstaten Israel, mot USA-imperialismen, mot de reaktionära arabiska regimerna, och mot de arabiska regimer som för att rädda sitt eget skinn är beredda att kompromissa med det arabiska folkets fiender.

Bakgrund:

1. Den sprängda oljeledningen tillhör det amerikanska oljebolaget Aramco som opererar i Saudiarabien (jämför bl. a. sid. 27, 32 och 63-64). Aramco har monopol på alla större oljefyndigheter i Saudiarabien, och samarbetar intimt – ekonomiskt, politiskt och militärt – med kung Feisals förtryckarregim. ‘Tapline’ för oljan genom Saudiarabien, Jordanien, Syrien och Libanon till den libanesiska hamnstaden Saida. Stephen Longrigg betecknar i sin bok ‘Oil in the Middle East’ denna oljeledning som ‘ett betydelsefullt element i västra halvklotets ekonomi, ett bidrag till dess strategiska potential – och en pant för rikedomar’. (1968 pumpade Aramco 480 000 barrels om dagen till Medelhavet via ‘Tapline’ – de sammanlagda oljetransporterna genom Suezkanalen före kriget 1967 omfattade sex gånger så stor daglig kvantitet. Efter detta krig hade Tapline’s kapacitet ökat med 42,2 procent genom nya pumpanläggningar. Oljeledningarna från Irak genom Syrien till Medelhavet för nu 45,8 procent mer olja till Medelhavet än före 1967.)

2. Sedan israelerna i juni 1967 ockuperade den syriska Golanplatån går en del av oljeledningens syriska sträckning genom Israelbehärskat område. Vid den arabiska Khartoum-konferensen hösten 1967 beslöt de arabiska staterna att låta oljan rinna genom Tapline trots ockupationen – detta på initiativ av Saudiarabien, med USA bakom ryggen. Övriga oljeproducerande arabstater, liksom Jordaniens kung Hussein och andra regimer som samarbetar med USA-imperialismen var de som i första hand stödde förslaget.

De regimer som får royalties av oljetransporten hade givetvis ekonomiska skäl att stödja det saudiarabiska förslaget. För detta föll också den progressiva regimen i Syrien – som utlovades oförändrade royalties trots att oljeledningens syriska sträckning nu till stor del kontrolleras av Israel. 1967 fick Jordanien 3,9 miljoner dollar, Syrien 4 miljoner och Libanon 3,9 miljoner i royalties – 1968 var siffrorna 5 resp. 5,3 och 5 miljoner.

Jordanien och Egypten hade ännu ett annat skäl att stödja förslaget: Vid samma Khartoum-konferens 1967 beslöt oljestaterna Kuwait, Saudiarabien och Libyen att kompensera dessa båda stater för den ekonomiska förlust de lider genom den fortsatta ockupationen av ‘jordanskt’ och egyptiskt territorium. Saudiarabien kunde alltså hävda att det inte skulle vara möjligt att ge denna kompensation om ‘Tapline’ inte fick fortsätta att fungera.

Alltså var alla de västasiatiska arabstaterna överens – dvs. även de progressiva. USA-imperialismen hade visat sin makt. Om den egyptiska och i synnerhet den syriska regimen

¹ Materialet i detta avsnitt har i liknande form publicerats i bulletinen 'Palestinsk Front' nr 2 1969.

inte i första hand hade tänkt på sina kortsiktiga inkomster skulle de ha kunnat göra gemensam sak och spärra alla oljeledningar till Medelhavet, vilket skulle ha gjort USA benäget att tvinga Israel tillbaka från de ockuperade områdena.

Syriens agerande i detta sammanhang blir ännu mer betänkligt eftersom regimen där accepterade Israels villkor för detta indirekta samarbete: att Syrien skulle hindra den palestinska befrielse rörelsen från att tränga in i israeliskt eller israelisk-ockuperat område. Israelerna – som enligt uppgifter i Israel också lär ha fått royalties från Aramco – hotade med att de skulle skära av oljeledningen om deras villkor inte uppfylldes. Därmed sålde Syrien den palestinska frihetskampen för en summa av 4-5 miljoner dollar om året. Palestinska fedayeen fängslades av syrisk militär då de var på väg in i Golanområdet, och många av dessa sitter fortfarande i fängelse.

3. De reaktionära arabregimerna (främst Saudiarabien) hade under våren 1969 visat sig tveka ifråga om det ekonomiska stödet till den palestinska frihetsrörelsen – kung Feisal började tala om att stödja en fascistisk islamitisk grupp under ledning av förre muftin (religiös titel) av Jerusalem – en gång Hitlers medarbetare. (Muftin var palestinsk religiös och politisk ledare från 1920-talet och fram till Israels upprättande och förrådade den palestinska staten genom att samarbeta med den palestinska aristokratin och de arabiska kungarna samtidigt som han underlät att organisera det palestinska folket.) En vecka före PFLP:s attack mot oljeledningen hade Al Fatah riktat skarpa varningar mot de reaktionära regimerna och betonat att om dessa regimer svek den palestinska kampen skulle palestinierna tvingas att gå till aktion mot förrädarna.

Det är känt att Folkfronten planerat en aktion mot oljeledningen sedan lång tid tillbaka – för att beröva Israel dess hållhake på Syrien. Att aktionen skedde i slutet av maj 69 måste ses i direkt samband med Saudiarabiens allt klarare negativa inställning till befrielse rörelsen.

4. Saudiarabiens befrielsefront (en gren av samma organisation som den palestinska Folkfronten) meddelade i maj 69 att USA då höll på att hjälpa Saudiarabien att upprätta raketbaser och andra militära installationer. (jfr. sid. 41 och 47) Dessa basers placering och karaktär visar att de snarare är avsedda att skydda den saudiarabiska regimen från det egna folket än att bekämpa imperialismen och sionismen.

5. Det vatten som förstördes genom attacken mot Tapline har en politisk betydelse utöver den ekonomiska förlusten för Israel. 1949-67 exploaterade de israeliska kolonistörerna allt större delar av det arabiska vattnet i Jordans flodsystem – man beräknar att två tredjedelar av Jordanvattnet utnyttjades av Israel före kriget. Oljeledningsattacken riktade sig såväl mot den israeliska vattenexploateringen i allmänhet som mot det faktum att Israel genom Golan-ockupationen skaffat sig kontroll över två av Jordans viktigaste bifloder. Enligt Jerusalem Post Weekly den 16 juni 69 fruktade israelerna till en början att oljan helt skulle förstöra vattnet i Genesarets sjö och därmed vattnet för the National Water Carrier (jfr. sid. 102), och en av israelerna tillkallad svensk vattenexpert uppgav i svensk radio att det skulle kunna uppstå skador för tjugo år framåt.

Aktionens syften var alltså:

1. Att öppna den syriska fronten mot Israel för den palestinska befrielse rörelsen och försvåra sionisternas militära situation.
2. Att visa de arabiska regimerna och den amerikanska imperialismen att palestinierna inte tänker finna sig i någon form av inblandning.
3. Att visa att en oljeledning inte är helig för att det rinner arabisk olja genom den, och att motståndarens nationalitet inte har någon betydelse.

4. Att åstadkomma ekonomisk förlust för Saudiarabien och Aramco och visa att palestinierna också har medel för ekonomiska sanktioner.

5. Att åstadkomma ekonomiska förluster för den sionistiska ockupationsmakten och minska utbytet av vattenexploateringen.

De uttalanden som gjordes från olika håll efter attacken är ganska betecknande:

Golda Meir uppmanade Aramco att vidta åtgärder för att stoppa gerillan (Dagens Nyheter 2 juni 69).

Syrien och Egypten meddelade att det var nödvändigt att stärka kontrollen över gerillan så att dess aktioner inte skadar de arabiska staternas intressen (L'Orient, Beirut, 22 juni 69).

Saudiarabien förklarade att aktionen visade att PFLP inte är lojalt med sina slogans om att befria Palestina utan använder dessa slogans för att dölja en utländsk kommunistisk sammanväring avsedd att försvaga Den arabiska nationen. (Jerusalem Post Weekly 9 juni 69)

Man kan jämföra Saudiarabiens krav på att alla de palestinska organisationerna måste placeras under en ledning (L'Orient, Beirut, 21 juni 69) med den egyptiska Al Ahrams krav 9 maj 69 att arabstaterna måste hålla en toppkonferens för att bl. a. diskutera 'de hasardartade förhållanden som omger den arabiska gerillarörelsen' och fastställa principer för gerillaaktionerna i förhållande till de arabiska regeringarnas överhöghet. (Dagens Nyheter 10 maj 69)

Den 9 maj meddelades det i Amman att Saudiarabien skulle sända trupper till Jordanien 'för att förstärka försvaret vid Jordaniens västgräns mot Israel'. Den 30 juni möblerade kung Hussein om sin regering 'och installerade på alla nyckelposter sådana personer som står honom nära personligen och som är kända för att inte ha några som helst sympatier för de palestinska motståndorganisationerna'. (Le Monde hebdomadaire 26 juni-2 juli 69)

I Beiruttidningen 'Daily Star' citerade man den 2 juni ett uttalande från PFLP: Sprängningen var avsedd att 'meddela USA att det måste betala ett högt pris för sitt stöd till Israel'. Tapline tillhör 'en grupp exploaterande och monopolistiska amerikanska bolag' och amerikanska regeringen är 'en del av den antiarabiska front som söker hindra det palestinska folkets kamp för att återfå sitt ockuperade hemland och som fortsätter att stödja Israel politiskt och ekonomiskt på samma sätt som det gjorde i samband med kriget i juni 1967'. 'Det enda svaret är en konfrontation med amerikanska intressen i arabvärlden, att attackera dem var de än finns. Folkfronten valde detta tillfälle att besvara den amerikanska administrationens aktioner då den just nu ägnar sig åt stämplingar genom fyrmaktsförhandlingarna.' 'Den verkliga striden för Palestina kräver direkt konfrontation med alla pro-israeliska krafter.'

Efter kritiken i Al Ahram deklarerade PFLP bl. a. att den attackerade oljeledningen är ett exempel på ett projekt där 'amerikanska imperialistiska intressen går samman med den israeliska ockupationen, reaktionära arabiska krafter och de officiella regimernas misslyckanden med att konfrontera Israel.' PFLP kritiserade Al Ahrams påstående att operationen skadade arabiska intressen och kommenterade att dessa intressen 'är i klorna på den israeliska ockupationsmakten och utlämnade åt dess godtycke. Imperialismen befinner sig i ena änden och de reaktionära i den andra, och den israeliska armén är deras förtroendeman.' (Daily Star 7 juni 69)

Israels roll

Det är inte möjligt att förstå Israels roll i den imperialistiska maktstrukturen utan att ha klart för sig följande fakta:

1. USA-imperialismens omfattande intressen i Västasien.

2. Israels karaktär av kolonial rasistisk invandrarstat som inte kan integreras i omgivningen.
3. Sionismens stora ekonomiska beroende av USA och dess judiska minoritet – såväl före som efter kolonialstatens upprättande.
4. Att sionismen och Israel är uttryck för en borgerlig samhällsklass' intressen och därmed har gemensamma ideologiska värderingar med USA.

Om man däremot av dessa fakta drar slutsatsen att sionismen och Israel är USA-imperialismens lydiga redskap har man underskattat styrkan i sionismens egna intressen – ekonomiska, strategiska och politiska – och t. ex. den starkt kvardröjande psykologiska effekten av den nazistiska terrorn mot judarna. Israel är en del av den imperialistiska maktstrukturen, men inte förslavat under USA. Israel har ibland gjort gemensam sak med andra imperialistiska stater – t. ex. 1956 då Egypten attackerades i samarbete med England och Frankrike – mot USA:s önskemål; och en sådan aktion som den israeliska attacken mot Beirut flygplats i december 1968 stod klart i strid mot de kapitalistiska stormakternas intressen. Sionismens expansionistiska intresse – som jag belyser i 'Palestina och Israel' – är inte *i sig* något som tjänar USA-imperialismen.

Men USA och Israel är alltså ekonomiskt, politiskt och ideologiskt intimt sammanbundna – och förutsättningen för båda parter ställning i Västasien är en svag och splittrad arabvärld dominerad av regionala reaktionära regimer. Detta tar sig t. ex. uttryck på följande sätt:

'Förenta Staternas regering är fast besluten att stödja det politiska oberoendet och den territoriella integriteten hos alla nationer i detta område. Detta har varit Förenta Staternas politik under fyra presidenter ...' (Lyndon Johnson, 23 maj 1967)

'Vi har en doktrin som syftar till att bibehålla oberoendet för varje stat i detta område. Precis som vi vill bevara vår egen separata autonomi vill vi inte att arabländerna ska bli indragna i Kairos kraftfält (sphere of domination). Detta är en doktrin som också överensstämmer med våra egna intressen.' (Abba Eban i New Outlook, september 1966)

1957 anslöt sig Israel, fyra arabiska kungar och det USA-styrda Libanon till Eisenhower-doktrinen, som hade en identisk innebörd med de två citerade yttrandena (jfr. sid. 49). Det var med utgångspunkt från detta gemensamma strategiska intresse som Israel 1958 lät engelskt jaktflyg och militära amerikanska transportplan använda israeliskt luftrum då det gällde att skydda kung Hussein efter statskuppen i Irak. Jag har tidigare uppgivit att USA var intresserat av en israelisk attack mot Syrien våren 1967 och att Levi Eshkol öppet förklarade att USA hade garanterat Israel stöd genom sjätte flottan. Maxime Rodinson skriver: '... det ryktades i Europa vid slutet av 1966 att det nära förhållande som hade upprättats mellan Sovjetunionen, Egypten och Syrien hade lett till ett tvärt uppvaknande i Washington. Amerikanerna ansågs förbereda en ny strategi för 'försvaret av Främre Orienten', grundad på de två pelarna Turkiet och Israel.' Man kan jämföra detta med de omfattande robot- och flygplansleveranserna till Israel under tiden närmast före kriget 67.

Om man nu granskar de misshälligheter som har förekommit blir det tydligt att de ofta härrör från motstridiga bedömningar av vilka medel som är de lämpligaste för att nå ett gemensamt mål. USA vände sig mot attacken 1956 därför att man var rädd att Egypten därigenom helt skulle stötas bort från västblocket – medan Israel just avsåg att skrämma Egypten bort från kontakterna med Sovjetunionen (såväl Israel som England och Frankrike föreställde sig att attacken skulle leda till att president Nasser störtades). USA hade å sin sida före attacken tillämpat en taktik som israelerna inte bedömde som riktig eller effektiv, den att blockera finansiell hjälp till Kairo (främst ifråga om Assuandammen som amerikanerna inte trodde att Sovjetunionen var villigt att satsa på).

Israel har protesterat intensivt mot att USA har levererat vapen till reaktionära arabiska regimer, t. ex. Jordanien mer eller mindre kontinuerligt, Irak 1954 och Saudiarabien 1966. Efter den sistnämnda leveransen sa David Hachon, den tidigare citerade ordföranden i Knessets utrikes- och säkerhetsutskott: 'Varför skickar USA vapen till Saudiarabien när amerikanerna vet att den israeliska regeringen och armén vid varje angrepp försvarar Feisal och Hussein?' (Bo Kuritzen m. fl. 'Om Förenta Staternas imperialism'). Där hade man alltså samma avsikt, strategi, men olika synpunkter på medlen, taktiken – Israel ansåg att dess militära styrka räckte för att skydda Feisal, amerikanerna ville komplettera skyddet av regimen med en bättre utrustad armé. 1954 ansåg Israel att Irak bara skulle få vapen på villkor att Israel också accepterades som medlem i Baghdadpakten – USA ansåg det återigen viktigt att skydda regimen från befolkningen och bedömde inte Israels medverkan som avgörande.

Däremot finns det och måste kunna uppstå sammanhang där de båda parternas intressen kommer i strid med varandra – där det alltså inte bara är en fråga om olikheter i bedömningen. Israels intresse för en viss del av arabiskt territorium kan hota USA:s intressen i ett visst land. Eftersom detta skulle innebära att Israel försökte träda utanför den imperialistiska maktstrukturen skulle det omedelbart bli tydligt hur starkt ekonomiskt och politiskt beroendet är av USA. Före attacken 1956, då den israeliska regeringen diskuterade hur amerikanerna skulle reagera, skulle Ben Gurion enligt Rodinson ha sagt: 'Amerikanerna kommer att tvinga oss att dra oss tillbaka. Amerika behöver inte sända några trupper för att uppnå det resultatet; man behöver bara deklarerat att man tänker bryta de diplomatiska förbindelserna, förbjuda insamlingar till judiska fonder och blockera israeliska lån.'

Även om Israel som sagt inte är förslavat under USA ligger dess styrka i de gemensamma intressena och dessa intressen utgör ramen för sionismens handlingsfrihet.

'Genom att de identifierar sin kamp med den som utkämpas av den tredje världens revolutionärer ställde sig (efter kriget 1967, S.B.) medlemmarna i Black Power solidariska med de palestinska nationalisterna; de vände sig snabbt mot 'Israels finansärer', dvs. den judiska minoriteten i USA' (Jacques Amalric i 'Le Monde Hebdomadaire' 29 maj-4 juni 1969),

USA-imperialismen utnyttjar Israel för sina ekonomiska och strategiska intressen och utnyttjar den judiska minoriteten i USA som brygga och som pant. Denna minoritet är genom sin storlek – fem miljoner – och genom sin till större delen socialt-ekonomiskt borgerliga karaktär en garanti för ett ekonomiskt, politiskt och ideologiskt samband mellan USA och Israel. Den ger den amerikanska regimen en förevändning – främst i förhållande till andra amerikanska intressegrupper – för ett oproportionerligt starkt ekonomiskt, politiskt och militärt stöd till Israel. Tack vare denna minoritet kan pengar kanaliseras till Israel under beteckningen 'för välgörande ändamål' – pengar som används på rätt sätt ur amerikansk synvinkel. Varje amerikan som investerar i Israel knyter naturligtvis banden fastare mellan de båda staterna. Minoriteten tillerkänns 'fördelar' som gör det möjligt att kanalisera överskottskapital till ett land som är en växande marknad för amerikanska färdigvaror. – På grund av USA-imperialismens och sionismens gemensamma insatser har den judiska minoriteten i USA blivit en befolkningsgrupp som kan tillfredsställas genom sådana utbetalningar som direkt gagnar USA-imperialismens (och sionismens) intressen – genom imperialistiska manipulationer lyckas man alltså förebygga socialt missnöje hos en ganska stor grupp amerikaner: man köper deras lojalitet.

Samtidigt som USA alltså fungerar som moderland åt Israel är detta utnyttjande av den religiösa judiska minoriteten i USA en variation på förtryckarregimers beprövade spel med olika befolkningsgrupper – i vissa avseenden jämförbart med engelsmännens utnyttjande av ibofolket i Nigeria under kolonialtiden. Utnyttjandet sker utan hänsyn till vilka konflikter som det skapar mellan minoriteten och resten av befolkningen. Ett annat USA kunde ha valt att

satsa på de judar som strävar efter en assimilering i det amerikanska samhället – representerade av American Council for Judaism, bildat 1943 (AC J har nu splittrats – kontakt kan tas med Elmer Berger, Jewish Alternatives to Zionism, 912, Fifth Avenue, New York, NY 10021) – men intressena hos de härskande i det nuvarande amerikanska samhället var inte sådana.

I 'Ramparts' 7 september 1968 citeras en intervju med Sirhan Sirhans bror Adel, som berättar: 'Sirhan såg en gång en rapport i TV från ett möte där Robert Kennedy talade till medlemmar tillhörande Neveh Shalom Temple i Portland, Oregon. I synagogan förklarade Kennedy, som bar en kalott på huvudet, att USA måste hjälpa Israel mot aggression varifrån den än kommer. "Till skillnad från sydvietnameserna", sa Kennedy, "har israelerna visat att de är villiga att slåss för att överleva. Israel är verkligen Vietnams motsats: den israeliska regeringen är mycket demokratisk, effektiv och fri från korrupktion. Dess folk ger enhälligt sitt stöd åt den.' Senatorn uppmanade därefter Johnson-administrationen att omedelbart genomföra försäljningen av femti Phantom-jetplan till det israeliska flygvapnet och skära av ekonomisk hjälp till arabländerna.'

I den nyss citerade artikeln av Jacques Amalric hänvisar han till en undersökning från 1968 som visade att antisemitismen är mindre bland afro-amerikanerna än bland de vita amerikanerna.

Sionisten Saul Friedländer talar på sid. 164 i 'Réflexions sur l'avenir d'Israël förhoppningsfullt om den växande antisemitismen i USA som kan ge Israel de nya immigranter som han anser behövs för att rädda den judiska staten.

Den andra sidan av det här förhållandet är alltså att sionismen likaså utnyttjar den judiska minoriteten i USA. När en regim i ett klassamhälle vill utnyttja en minoritet ställer sig ofta delar av denna minoritet positiva till samarbetet. Minoriteten intar ofta en diskriminerad position i olika avseenden och tackar för tillfället att få skaffa sig kompenserande fördelar. En härskande grupp eller klass inom minoriteten kan i själva verket ta initiativet till samarbetet – genom att söka översätta sina intressen till intressen som passar regimen. Så uppstår ett förhållande där regimen och de härskande inom minoriteten utnyttjar varandra och båda utnyttjar minoriteten. – Allt detta är konsekvenser av minoritetens ekonomiska och sociala situation i förhållande till samhällsstrukturen i dess helhet.

Sami Hadawi citerar i 'Bitter Harvest' den amerikanske Västasiexperten Harry N. Howard, som i en artikel beskrivit hur sionisterna har ansträngt sig för att ge amerikanska politiker en upplevelse av det ideologiska sambandet mellan Israel och USA:

'Under senare år har det (Israel) framställts som "en liten bastion", en "befäst demokrati" i den "fiendliga" och "feodala" arabvärlden, som sägs vara antidemokratisk, antiväst och anti-amerikansk. Upprepade vädjanden om politiskt och ekonomiskt stöd har grundats på denna rationalisering av en unik intressegemenskap och den påstådda naturliga antagonismen mellan USA och de arabiska staterna, utöver en exploatering av ett gemensamt religiöst och etniskt arv och liberala och humanitära principer.'

Jag använder detta citat för att visa sionisternas taktik och vad jag menar med att de 'översätter' sina önskemål till amerikanska. – Jag använder det inte, som Hadawi, Howard och andra borgerliga kritiker av sionismen, för att visa att sionisterna slår blå dunster i ögonen på den amerikanska regeringen. Det är som tidigare sagts först när intressen verkligen stämmer överens som lobby- och propagandaverksamhet blir effektiv.

Men sionisternas 'översättningsverksamhet' har naturligtvis en betydelse. Väl uppbyggda kontakter innebär att man kan hålla sig noggrant underrättad om vilka intressen de maktavande har och anpassa presentationen av sina egna önskemål efter dessa.

Att döma av Trumans memoarer händer det att den sionistiska propagandan slår över. Samtidigt som han satsade så intensivt på sitt neokoloniala projekt kunde han skriva: 'Thärdigheten hos några av de extrema sionistledarna som drevs på av politiska motiv och utnyttjade politiska hotelser störde och retade mig.' Men när sionisterna översatte och sa, att om araberna får Negev så tjänar engelsmännen på det, lyckades de säkerligen påminna eller förstärka Trumans intresse för detaljer som var nära att drunkna i det storpolitiska skeendet.

Samtidigt som man inte bör överdriva sionisternas förmåga att påverka de maktavande i USA – deras maktpositioner i USA är som tidigare påvisats inte särskilt påtagliga – jfr. sid 65 – bör man inte underskatta den delen av de amerikanska sionisternas verksamhet som går ut på inpiskning av den judiska minoriteten. Den är källan till en stor del av den sionistiska rörelsens inkomster, den är en för Israels förhållanden enorm potentiell källa till kvalificerad arbetskraft – och den är stor nog att tjäna som stöd för de krav som riktas till de politiska partierna och presidentkandidaterna i valtider. Och förutsättningen för allt detta är att den är välorganiserad, väldisciplinerad.

Sioniströrelsen har gått så långt att det är jämförbart med förräderi för en jude att vilja vara amerikan och enbart amerikan. I 'The Decadence of Judaism in Our Time' citerar Moshe Menuhin ett uttalande av Jewish Agency's ordförande Nahum Goldmann:

'Amerikanska judar måste ha modet att förklara öppet att de har en dubbel lojalitet – till det land där de bor, och till staten Israel. En jude får inte låta sig intalas att bara vara en god patriot i det land där han bor. Den amerikanska judenheten måste få reda på sanningen, att Israels nödsituation är permanent, åtminstone för denna generations återstående livstid och kanske för nästa ... Den amerikanska judenheten måste vänja sig vid att vara engagerad i ett nödtillstånd på lång sikt, som kräver ett oavbrutet dynamiskt arbete för att samla in fonder och andra insatser ...' (Goldmann sa f.ö. detta någon dag efter Israels attack mot Egypten 1956)

Det är klart att människor får ha så många lojaliteter de vill – eller att de har de lojaliteter som deras ekonomiska, sociala etc. förhållanden skapat inom dem – men på detta sätt drivs judarna i USA liksom på andra håll i diasporan av en viss klass' intressen att ställa sig utanför andra befolkningsgrupper. Så skapar USA-imperialismen och sionismen i samarbete spänningar som en dag kan leda till nya katastrofer för världens judar.

US Foreign Relations Committee meddelade i en rapport 1963 att de sionistiska organisationerna under fem och ett halvt år spenderat fem miljoner dollar på propaganda i USA.

På grundval av sina gemensamma intressen, sitt intima samband och sin gemensamma ideologi strävar USA-imperialismen och sionismen efter att motarbeta varje folklig revolutionär rörelse i 'den tredje världen'. Beteckningen på deras gemensamma stöd åt förtryckarregerier är 'antikommunism'.

Jag ska avsluta redogörelsen för USA-imperialismens och sionismens intressen och samarbete med ett antal frågor till läsaren. Den som vill kan skicka in svar till 'Aktionsgruppen Palestinsk Front' c/o Krantz, Fleminggatan 77, 112 32 Stockholm.

1. Vad är innebörden av den amerikanske försvarsministern Louis Johnsons yttrande 1949 att 'Israel är strategiskt betydelsefullt och vi måste ge hjälp'?
2. Varför gav Israel hjälp åt Burma i början av 50-talet. '... israelerna har hjälpt burmeserna att utveckla sin militära och ekonomiska potential – genom att sälja diverse flygplan åt dem i början av 50-talet och genom att träna burmeser i Israels militärindustrier. Burmeserna som

har en lång oskyddad gräns till Kina och väntas få stora ekonomiska svårigheter sökte också hjälp med att bebygga sina gränsområden. Det var efter modell av den israeliska kibbutzen som bosättnings- och utvecklingsprojektet i Burmas känsliga Namsang-region utformades och genomfördes.’ (New Outlook maj 1969)

3. Varför sökte israelerna åstadkomma en försvarsallians med USA och England 1951 och 1955?
4. Varför ville inte USA ingå i en sådan allians med Israel?
5. Varför attackerade Israel, England och Frankrike Egypten 1956?
6. I det amerikanska republikanska partiets (Eisenhowers) valprogram 1956 stod det dels: ‘Vi stöder en politik av opartisk vänskap med folken i de arabiska staterna och Israel för att befrämja en fredlig lösning av orsakerna till konflikten i detta område, inklusive det humanitära problem som utgörs av de palestinsk-arabiska flyktingarna’ och dels ‘Vi betraktar skyddet av Israel som en viktig grundsats i amerikansk utrikespolitik. Vi är fast beslutna att se till att dess integritet som en oberoende judisk stat skall bibehållas.’ – Är dessa båda påståenden förenliga – om inte, vari ligger då motsägelsen?
7. Vad hade Israel, Libanon, Irak, Libyen, Saudiarabien och Jemen gemensamt 1957 då de alla undertecknade den s.k. Eisenhowerdoktrinen?
8. Varför skrev inte Jordanien på denna doktrin?
9. Vad är skillnaden mellan en jude och en sionist?
10. Varför lät Israel engelskt jaktflyg och amerikanskt militärt transportflyg ta sig via Israel till Jordanien efter statskuppen i Irak 1958?
11. Vad var USA:s avsikt med Baghdad-pakten resp. Eisenhowerdoktrinen?
12. Vad betyder oljan i Västasien för USA-imperialismen?
13. Har Israel någon form av utbyte av USA-imperialismens oljeintressen i Västasien?
14. Vad kan man dra för slutsatser av följande uppgifter: En amerikansk undersökningskommission kom 1950 fram till att Aramco i Saudiarabien ‘hade en överenskommelse med den arabiska regeringen att alla som sökte arbete i Arabien skulle granskas för att man skulle utesluta personer av judisk religion’ – och i mitten av 50-talet hade USA:s flygvapen en bestämmelse att ‘personer med judisk tro eller av judisk härstamning är strängt förbjudna att resa in i eller passera genom Saudiarabien’, en regel som visserligen ströks efter kongressens ingripande 1957 men som fortfarande praktiseras. (Engler, ‘The politics of (Dir)
15. Vad är innebörden av den engelske författaren John Marlowe’s påstående, att ‘Den israeliska arméns existens gjorde de obehövt för amerikanerna och engelsmännen att stanna under längre tid i Libanon och Jordanien 1958’? (i ‘Arab Nationalism and British Imperialism’)
16. Vad har USA för glädje av att ha en flygbas i Dhahran i Saudiarabien?
17. Varför har nepalesiska soldater tränats i fallskärmshopp i Israel? (New Outlook maj 1969)
18. Varför fick Israel amerikanska vapen från Västtyskland 1960-65?
19. Hur ska man tolka det demokratiska partiets (J F. Kennedy) valprogram 1960 där det står: ‘I Mellersta Östern ska vi arbeta för garantier som ger oberoende åt alla stater. Vi ska uppmuntra direkta arabisk-israeliska fredsförhandlingar, en omplacering av arabiska flyktingar till länder där det finns plats och arbetstillfällen för dem, ett slut på bojkotter och blockader, och oinskränkt användning av Suezkanalen för alla nationer. Vi ska prioritera utlandshjälp till

sådana nationer som genom en vilja att hjälpa sig själva visar sig mest lämpade att använda den effektivt’?

20. Varför lovade USA ekonomisk hjälp till Assuandammen för att sedan plötsligt meddela att något lån inte kunde beviljas?

21. Världsbankens chef hade meddelat Egypten att Assuanlånet var klart – hur kommer det sig att alla i denna FN-bank sedan ändrade sig?

22. 1964 passerade 44 490 fartyg under engelsk flagg Suez-kanalen, 15 809 under fransk, 7 573 under amerikansk, och 6 134 under rysk flagg. Kan man från dessa siffror dra några slutsatser angående konflikterna 1956 och 1967 och deras förlopp?

23. Varför har inte USA erkänt den republikanska regimen i Jemen?

24. Varför hjälper Israel regimen i Etiopien med att utbilda soldater för anti-gerillakrig i Eritrea?

25. Har Jemen och Eritrea något gemensamt?

26. Hur ska man tolka uppgiften i Jerusalem Post Weekly den 23 december 1968 om att fem pojkar hämtats från flyktinglägren i Gaza och därefter återbördats till judendomen – som de tydligen på något sätt inte hade varit med i tidigare?

27. Hur kommer det sig att ‘Det knappast har inträffat en enda gång i FN att Israels representanter verkligen har tagit ställning för Tredje världens frihetskamp mot imperialismen’? (H. Marcuse i New Outlook, juli–augusti 1968)

28. Varför har Israel som enda utomstående nation rätt att sälja statsobligationer i USA?

29. Varför har israeliska regeringen infört lån med låga räntor och statsgarantier åt sådana som vill investera i de ockuperade områdena?

30. Varför ges inte sådana fördelar åt folk som är bosatta i de ockuperade områdena?

31. Varför bidrog CIA till att störta regimen i Irak 1963?

32. Varför sköt israelerna sönder arabiska dammanläggningar under åren närmast före kriget 1967?

33. Varför ger den CIA-kontrollerade amerikanska fackföreningsorganisationen AFL–CIO bidrag till israeliska Histadrut (=LO) Afro-asiatiska institut?

34. Varför betecknar den israeliska turistguiden ‘Tour Israel’ Sharm el Sheikh i södra Sinai som ‘Mifratz Shlomo’ (= Salomos bukt)?

35. Hur ska man tolka yttrandet, att ‘Det kan förefalla paradoxalt men det är inte desto mindre sant att de politiska regimerna i Jordanien, Libanon och kanske också Saudiarabien beskyddas av den israeliska försvarsmakten’? (ordf. i Knessets försvars- och säkerhetsutskott David Hacoen 1966)

36. Varför har inte arbetarna vid Aramcos anläggningar i Saudiarabien organisations- och mötesrätt?

37. Varför sa Levi Eshkol i Newsweek 17 februari 1969 att ‘Israels värde för Väst i denna del av världen kommer som jag ser det att vara utan proportion till dess storlek’?

38. Hur ska man tolka den amerikanske försvarsministern Robert McNamaras yttrande den 18 maj 1966, att ‘det är Förenta Staternas politik att uppmuntra och åstadkomma ett mer effektivt samarbete med de nationer som kan och bör dela ansvaret för internationell fredsbevarande verksamhet’?

39. Stämmer tolkningen av punkt 38 med att den amerikanska regeringen två dagar efter McNamaras yttrande avslöjade att USA skulle leverera Skyhawk-bombare till Israel? (Keesing's Contemporary Archives 1965-66 sid. 21440 resp. 21460)
40. Och stämmer denna tolkning med att Saudiarabien under 1966 började ta emot vapen för 4-500 miljoner dollar från USA och England? (New Outlook febr. 1966)
41. Varför krävde Al Fatah i slutet av juli 1969 att FN-observatörerna vid Suezkanalen och vid Golanbergen skulle försvinna?
42. Varför är israelerna enligt fil lic Carl Wahren i Dagens Nyheter den 22 augusti 1962 angelägna om att framhålla att 'det primära skälet för skyndsamma biståndsinsatser i u-länderna är att söka motverka den kinesiska infiltrationen'?
43. Varför tänkte israelerna anfälla Syrien våren 1967 (Uri Avneri i Der Spiegel nr 6 -69) – och varför var man i Washington intresserad av en sådan attack (M. Bar-Zohar 'Histoire Secrète de la Guerre d'Israël')?
44. Är det sannolikt att Israels intresse för en attack mot Syrien påverkades av det amerikanska intresset?
45. Hade Israel anfallit arabstaterna 1967 om en sådan attack hade varit emot USA:s intressen?
46. Kan Israels intresse för Sinai-halvön och Västra Jordanstranden tänkas vara påverkat av den olja som finns i Sinai eller de mineraler som finns i Döda havet?
47. Vilka staters intressen hotas av den palestinska befrielseörelsen?
48. Hur ska man bedöma uppgiften att 'Nio araber – fyra från Jerusalem och fem från Samarien – deporterades på måndagen för upprorisk verksamhet ... De nio anses ha varit aktiva vid anstiftandet av strejkerna den 15 maj och 5 juni'? (Jerusalem Post Weekly 16 juni 69)
49. Är det med någon speciell avsikt som den ovannämnda tidningen också konstaterar att 'De flesta av de nio identifierades av lokala arabiska kretsar som kommunister eller kommunistympatisörer'?
50. Hur ska man tolka det faktum att USA först 1962 började tala högt om vapenleveranserna till Israel?
51. Varför är israeliska experter sysselsatta med befolkningsprojekt i nordöstra Thailand nära gränsen till Laos och i södra Thailand nära gränsen till Malaysia?
52. På vilka grunder blir en person antisemit?
53. På vilka grunder blir en person anti-sionist?
54. Existerar det ett avsiktligt missbruk av termen antisionism och vilka är i så fall syftena med detta missbruk?
55. Existerar det ett avsiktligt missbruk av termen antisemitism och vilka är i så fall syftena med detta missbruk?
56. Skulle konflikten i Västasien vara löst om Israel drog tillbaka sina trupper till stilleståndslinjerna före maj 1967?
57. Är förutsättningarna för en lösning av konflikten bättre med nuvarande stilleståndslinjer än med dem före maj 1967?

58. Skulle det vara möjligt för USA att tvinga Israel tillbaka till linjerna före 67 om det var ett amerikanskt intresse?

59. I vilka avseenden kan man jämföra stilleståndslinjen längs Jordanfloden med 17e breddgraden i Vietnam? 60. Hur ska man tolka följande två uppgifter:

Den 26 mars 1969 meddelade israeliska regeringens militära talesman att israeliskt flyg samma dag hade tillintetgjort en palestinsk gerillabas i Transjordanien. Den 31 mars rapporterade Staffan Heimerson i Aftonbladet från den transjordanska staden As Salt: 'Fyra israeliska Aragon jetplan anföll en liten plats sex kilometer utanför staden där jag bor. De använde splitterbomber – helvetesvapnet från Vietnam – raketer och kulsprutor och de dödade 18 personer. 25 människor skadades, många av dem svårt. Inga av dem var militärer eller gerillakrigare. Två av offren var barn ... Jag undersökte platsen efter anfallet. De sex husen var utbombade. Utanför kaféerna hade sex civila lastbilar och en taxi varit parkerade. De var alla skadade. över hela vägen låg bilarnas last av apelsiner, gurkor, oliver och valnötter. Jag kan inte föreställa mig ett mindre militärt anfallsmål. De dödade och skadade fördes till sjukhuset i Salt. Jag såg dem alla dagen efter anfallet i sjuksalarna och bårhuset. Inget av offren hade haft militärkläder eller gerillans typiska dräkt. Läkarna arbetade med amputationer och operationer. I bårhuset såg jag de fruktansvärda resultaten av splitterbombarna. De dödas kroppar hade slitits i bitar?'

61. Hur tänkte svenska LO då man efter kriget 1967 gav 300 000 kronor i gåva till Israel och 50 000 till de palestinska flyktingarna?

62. Vad blir den politiskt-ekonomiska effekten av den pipeline på en meter i diameter som Israel har dragit mellan Eilat i Akabaviken och Ashkelon vid Medelhavet – och som enligt Le Monde Hebdomadaire 17-23 oktober 1968 skulle tas i bruk under 1969 och snabbt kunna komma upp i en kapacitet motsvarande en tredjedel av den olja som passerade genom Suezkanalen före kriget 1967?

63. Hur ska följande uppgifter tolkas: Iran hjälper – och tillåter att hjälp sänds till – de kurdiska nationalisterna i Irak (New Outlook febr. 66). 1968 slog den iranska armén ner kurdiska nationalisterna i Iran (Kommentar 5-6 1969)?

64. Vad kan det finnas för samband mellan ovanstående uppgifter om kurderna och Uri Avneris uppgift i Der Spiegel nr 10 1969 att Israel har 'en omfattande verksamhet' i Iran? Vilka oljebolag är verksamma i Iran och Irak? Kan det finnas något samband med att Iran är med i Cento? Kan det spela in att större delen av oljan i Irak finns i kurdiska områden? Vad skulle Iran ha för anledning att 'underblåsa oppositionsrörelserna i Irak och därigenom förhindra en allarabisk union' (Kommentar 5-6 1969 talar om detta som en av Irans möjliga avsikter)? (Jfr. Appendix III)

65. Hur många s.k. israeliska araber har varit medlemmar av israeliska olympialag?

66. Vad har det för politisk betydelse att man har träffat på olja utanför Eritreas kust?

67. På vilka olika sätt får en ökad antisemitism i Europa eller USA en negativ effekt för den anti-imperialistiska kampen i Västasien?

68. Vad är innebörden av följande uppgift: 'En israelisk militärdomstol fastslog på söndagen att medlemmar av arabiska gerillaorganisationer inte kommer att betraktas som krigsfångar enligt 1949 års Genève-konvention' (DN, tisd. 15 april 1969)?

69. Hur skulle en amerikansk oljemagnat reagera på följande citat ur New Outlook, januari 1967: 'Man kan knappast undgå att lägga märke till hur nedtoningen av den israelisk-arabiska konflikten och ännu mer dess slutliga eliminering genom någon fredlig uppgörelse skulle

stärka krafterna för folken i detta område i deras kamp för en fullständig kontroll av sina naturtillgångar?’

70. Hur ska man tolka följande citat från en intervju med den israeliske utrikesministern Abba Eban i International Herald Tribune 9 juni 1969, där han förklarar att hans huvuduppgift under förhandlingarna i USA före kriget i juni 1967 var 1. 'att försäkra sig om att USA inte skulle hindra ett militärt israeliskt initiativ eller eftersträva ett för tidigt (premature) tillbakadragande av trupperna så som skedde i Sinai-kriget 1956'. 2. 'att försäkra sig om att den första aktion som skulle komma att vidtas i FN:s säkerhetsråd inte skulle syfta till annat än ett eld-upphör, så att frågan om tillbakadragandet av trupperna skulle kunna diskuteras senare, som del av ett fredspaket'. Abba Eban sa också att 'Den 4 juni meddelade jag kabinettet att om vi stred ensamma och var framgångsrika skulle USA inte utsätta oss för påtryckningar för att få oss att dra oss tillbaka, och att det skulle agera för att avskräcka rysk intervention – jag skulle inte ha kunnat säga det den 24 eller 25 maj'?

Del III: Arabstaterna och palestinierna

De arabiska ledarnas svek

Det palestinsk-arabiska folkets kamp mot förtryck, terror och fördrivning har varat i mer än femtio år. Dess fiender har ständigt varit imperialismen, sionismen, den egna bourgeoisien och aristokratin, samt de klasser som härskat i de omgivande arabstaterna.

Framför allt vid tre tillfällen har kampen för ett fritt Palestina lidit svåra nederlag, 1936-39, 1948-49 och 1967.

1. 1936-39.

Den palestinska kampen inleddes redan i början av 1900-talet, då de europeiska invandrarna attackerades av fedayeen. Dessa fedayeen var arabiska arrendatorer och jordbruksarbetare som hade vränts från jord och arbete då kolonistörerna hade köpt mark från storgodsägarna. De var också tidigare arbetare i judiska apelsinodlingar som hade drivits iväg av sionisterna. (Moshe Dayan, född i Palestina 1915, är uppkallad efter en kolonistör som dödades av fedayeen på hemväg till sin kibbutz.)

Enligt Neville Barbour (i 'Nisi Dominus, a Survey of the Palestine Controversy') överlämnade engelsmännen under de första åren av mandatet stora delar av Esdraelon-slätten i norra Palestina till kolonistörerna, mark som tillhörde frånvarande godsägare. De som bodde på denna mark drevs bort – arrendatorerna uppges ha fått kompensation med fyra procent av inköpspriset, jordbruksarbetarna fick ingenting. Tjugoen arabiska byar i Esdraelon-området försvann under denna tid från kartan. Fedayeen-attacker pågick kontinuerligt. 1920-21 och 1929 inträffade blodiga demonstrationer som slogs ner av de brittiska trupperna.

Det var det palestinska folket som fick betala kolonisationen. Godsägarna sålde jord och fick pengar att slösa bort i Beirut och på andra håll. Arabiska advokater tjänade som mellanhänder (jfr. Kirk, 'A Short History of the Middle East'). – Det var samma grupper som skodde sig på kolonisationen som skulle företräda det palestinska folkets rättigheter. Det fanns fem arabiska partier i Palestina: fyra bestod av olika godsägarläkter och deras anhängare, det femte, Istiqlal (= självständighet) utgjordes av borgerliga intellektuella i städerna. I spetsen för det arabiska ledarskapet stod medlemmar av den religiösa godsägararistokratin som inbördes bekämpade varandra. En medlem av Hussainisläkten, Haj j Amin el Hussaini, lät sig av engelsmännen utnämnas till Mufti av Jerusalem och ledare för det av mandatregeringen upprättade muselmanska Höga rådet – den andra stora klanen, Nashashibi, kom därmed i underläge och försökte ta vissa kontakter med sionisterna. Släkterna slogs om borgmästarplatser och religiösa poster.

1933-35 stegrades hastigt antalet immigranter på grund av nazismens maktövertagande i Tyskland. De arabiska småbrukarna och jordbruksarbetarna upplevde hur kolonistörerna intensifierade sina ansträngningar att köpa jord och hur godsägarna lät sig lockas av de stora penningsummorna. Arbetarna i städerna som under en kort boom i början på 30-talet för första gången hade fått arbete inom den judiska ekonomiska sektorn – situationen kan jämföras med boomen efter kriget 67 – fick sparken och arbetslösheten var omfattande. 1933 förekom demonstrationer i flera städer och tjugosex araber dödades av engelsmännen. Fedayeen dödade kolonistörer, skövlade deras apelsinodlingar, dödade deras boskap.

Godsägarna och stadsbourgeoisien gjorde ingenting för att organisera folket. Det är typiskt att den enda organiserade grupp som var aktiv under den här tiden bestod av religiösa fanatiker som under ledning av en religiös ledare från Haifa predikade det heliga kriget mot kristna och judar och mördade folk av båda sorterna. När denne ledare, Dervish Az-a-Din al Kassem,

dödades i november 1935 fann godsägarna och Istiqlal-partiet det lämpligt att utnyttja hans begravning till en omfattande religiös-nationalistisk manifestation, varefter man försökte ställa krav på mandatregeringen: upprättandet av en demokratisk regering, förbud för överföringar av jord från araber till judar, ett omedelbart slut på immigrationen. – Kirk kommenterar dessa krav med att säga att de arabiska nationalisterna aldrig kunde uppbringa tillräcklig styrka för sina krav – eftersom det var de som själva sålde jorden till judarna. Många framträdande arabiska nationalister blev dödade av sina landsmän för sina jordaffärer.

Mandatregeringen försökte åstadkomma en kompromiss mellan de arabiska och de sionistiska kraven, men förslaget stoppades av parlamentet i London. Fedayeenattackerna ökade, såväl på landsbygden som i städerna.

Samtidigt tycktes nationalisterna i Egypten och Syrien ha vissa framgångar, gentemot engelsmännen resp. fransmännen. I januari 1936 var det en effektiv generalstrejk i Syrien, demonstrationer och attacker mot mandatregeringens installationer och den 25 februari gav fransmännen löfte om underhandlingar. De fem s.k. partierna i Palestina fick idén att härma syrierna och utnyttja folkets missnöje – och i april upprättades en Arab Higher Committee. Muftin framträdde med pretentioner på att vara hela arabvärldens ledare och utlyste generalstrejk. Undan för undan ökade samtidigt de palestinska gerillaattackerna i bergen.

Den israeliske historikern Yehuda Bauer (i New Outlook nr 6 -66) uppger att gerillan omfattade cirka 5 000 man, opererande i mindre och större grupper och med stöd från befolkningen.

Bauer skriver att det hela tydligt handlade om 'en revolt mot engelsmännen och inte om några "oroligheter" (som tidigare historiker har benämnt aktionerna, S.B.). Aktionerna mot judarna var en vital del av denna revolt, men fienden var England som både innehade makten och nycklarna till judisk immigration'. Bauer skiljer också på gerillakriget som sådant och den nationella ansträngningen att försöka uppnå kraven från november 35.

Revolten hade med andra ord två väsensskilda aspekter: på den ena sidan var det fråga om inledningen till en folklig resning, med arbetare och jordbrukare som slåss för sina rättigheter, sina arbeten och sina hem, på den andra har vi godsägarnas och de borgerliga intellektuella nationalistiska krav.

Kung Abdullah av Transjordanien och den irakiske utrikesministern Nuri es-Sa'id försökte omedelbart 'medla' mellan Muftin och mandatregeringen – England hade makten i såväl Transjordanien som i Irak. Det misslyckades bl. a. därför att Muftin betraktade Abdullah som en rival.

Revolten spred sig alltmer under sommaren och fick fäste i landsortbyarna – men snart tröttnade de borgerliga intellektuella från Istiqlal-partiet och begav sig hem. Sedan började hösten närma sig och därmed skördetiden i apelsinodlingarna. Godsägarna och storbönderna tyckte inte om att strejken skulle drabba deras apelsinvinster. Transjordaniens, Iraks och Saudiarabiens kungar sökte övertyga den arabiska Höga kommittén att engelsmännen hade lovat att gottgöra vad de förbrutit. Muftin förklarade strejken avblåst och intalade gerillan att sluta slåss. I slutet av oktober 36 upphörde de organiserade striderna.

I juli 1937 kom engelsmännen med ett förslag som de trodde skulle tillfredsställa nationalisterna: en delning av Palestina! Det skulle bli två stater – och från den judiska skulle araber antingen förflyttas frivilligt eller med tvång.

Det anses att skälet till att engelsmännen trodde att detta skulle kunna accepteras av araberna var att vissa nationalistledare i Palestina och regimerna i de omkringliggande arabstaterna hade gett sitt stöd åt en sådan lösning. Att Muftin och hans familj sedan sa nej berodde inte på

omtanke om de arabiska jordbrukarna utan i stället på att förslaget gick ut på att de arabiska delarna av Palestina skulle slås ihop med Transjordanien.

Omedelbart efter det att förslaget hade lagts fram började gerillakriget i bergen återigen. I september dödades den enliga Bauer prosionistiske distriktsguvernören Andrews, vilket engelsmännen tog till förevändning för att upplösa den Höga kommittén och deportera flera av dess medlemmar. Muftin flydde till Libanon.

Men gerillaaktiviteten tilltog alltmer. Det har brukat påstås att Muftin skulle ha lett striderna från Beirut innan han till slut hamnade i Tyskland och lät sig backas upp av nazismen, men detta motsägs av stridernas karaktär.

Den pro-sionistiske danske författaren Peter Rodhe ger i sin bok 'Krig og Krise i Mellemøsten' en del sakuppgifter som han tolkar på ett typiskt sätt:

'Det är en avskräckande lista över folk i ledande ställning i de arabiska städerna och byarna som blev mördade under dessa år för att de inte ville vara med och slåss mot judarna.' Och så räknar han upp borgmästaren i Hebron, mukhtarerna (mukhtar= ungefär byäldste eller borgmästare på en mindre ort) i Caesarea, Balad es Shejk, Shahmata, Migdal, Beth Mashir, Deir es Shejk, Beth Hema, och i Akabakvarteret i Nablus, och statsrådsmedlemmar i Tiberias och Jerusalem. Övriga stadsrådsmedlemmar i Jerusalem skulle ha tagit till flykten. Misslyckade attentat skulle ha utförts mot borgmästaren i Haifa, dennes svärson som var sekreterare i stadsrådet där, och borgmästaren i Nablus, som därefter flydde ur landet, 'men först sedan han hade sänt ut ett offentligt utprop till regeringen att undertrycka terrorn'

Dessa attacker tror han är Muftins verk – och det tror också Yehuda Bauer fastän han konstaterar att 'godsägarna upplöstes praktiskt taget som klass, och de flesta av dem flydde till Beirut eller till Egypten'.

George Antonius skriver i 'The Arab Awakening' (som han avslutade 1938):

'En av de vanligaste missuppfattningarna är att oron i Palestina är ett resultat av yttre agitation. Man skyller det omväxlande på godsägarklassens intrigspel, stormuftins ambitioner, italienska och tyska agenter och understöd, kommunistiska sammansvärjningar ... Den nuvarande revolten är i större utsträckning än någonsin förut en revolt av bybor, och dess omedelbara orsak är den föreslagna delningsplanen och i synnerhet den delen av planen som talar om en eventuell förflyttning av arabiska jordbrukare i stor skala för att ge rum åt de immigranter som ska bli medborgare i den föreslagna judiska staten. Vad som ligger bakom revolten är inte de nationalistiska ledarna, av vilka de flesta nu är i exil, utan människor från arbetar- och jordbrukarklasserna som riskerar sina liv genom vad de uppfattar som enda sättet att rädda sina hem och sina byar. Det är en villfarelse att betrakta det som ett verk av agitatorer, arabiska eller utländska. Politisk agitation kan göra mycket för att blåsa liv i ett existerande missnöje, men det kan inte hålla en revolt aktiv, månad efter månad, under sådana svåra och blodiga förhållanden ... deras vrede och våld är lika mycket riktat mot de arabiska godsägarna och mellanhänderna som har gjort försäljningen (av jord) möjlig, som mot mandatmakten genom vars politik dessa transaktioner har kommit till stånd. Det faktum att en del av dessa godsägare har ingått i nationella arabiska organisationer gör dem ännu mer förhatliga inför den upproriska jordbrukarklassen och har minskat de politiska ledarnas möjligheter till inflytande.'

Trots avsaknaden av en politisk organisation och ett politiskt ledarskap lyckades den palestinska gerillan under våren och sommaren 1938 ta över större delen av de icke-judiska områdena i Palestina: gamla staden i Jerusalem, det centrala bergsmassivet med bl. a. Ramallah och Nablus, Galiléen, Hebron-området, Beersheba och Gaza. De tog upp skatter, upprättade domstolar och upprättade en administration över omfattande områden.

Engelsmännen satte in sjutton regementen i kampen mot palestinierna. Stora engelska styrkor frigjordes genom att det upprättades judiska polisstyrkor (den sionistiska armén Haganah blev därmed indirekt legaliserad) som bevakade alla viktiga anläggningar, oljeledningar, hamnar, järnvägar. Kung Abdullah av Transjordanien och alla övriga arabiska regimer såg på medan gerillan slogs ner i oktober och november 1938.

Engelska trupper sattes in från Egypten, Transjordanien och Irak. Palestinierna var förrådda av sina egna – och då detta försök till revolution var krossat stod den sionistiska armén där välrustad med styrkor på 21 000 man.

2. 1948-49

De svagheter i den arabiska nationella rörelsen som blottades under kampen på 30-talet ledde inte till några förändringar. I såväl Palestina som i den övriga arabvärlden fortsatte striderna mot förtrycket att existera på två fristående plan: de härskande klassernas och regimernas halvhjärtade kamp mot de utländska kolonialmakterna som de samtidigt var beroende av för sina positioner; och den folkliga kampen som riktade sig mot såväl inre som yttre fiender men som på grund av bristande organisation och bristande politisk kunskap misslyckades gång på gång. Det palestinska kommunistpartiet, som omfattade såväl judar som araber, hade i början på 30-talet verksamt bidragit till att sprida information bland arbetare i städerna, men förmådde varken under revolten 36-39 eller senare frigöra sig från den interna konflikt som följde av motsägelsen judisk immigration-arabisk arbetslöshet.

När engelsmännen hade slagit ner revolten, sprängt hus och bestraffat byar som hjälpt gerillan och avväpnat landsbygdsbefolkningen, återvände en del av de flyktade godsägarna till sina ägor, sina religiösa och politiska poster. Muftin var landsförvisad och försökte hålla igång en exilregering, de kvarvarande av hans släkt dominerade fortfarande aristokratin i Palestina och bekämpade först och främst de palestinska familjer som ville samarbeta med kung Abdullah av Transjordanien. Också inom Hussaini-släkten uppstod splittring, med en falang som försökte intressera sionisterna för en binationell stat. Då arabstaterna vid andra världskrigets slut arrangerade ett möte för att diskutera den palestinska frågan kunde det politiska ledarskapet i Palestina inte enas tillräckligt för att utse en delegation.

Engelsmännen försökte utnyttja den arabiska samhörighetskänslan till att bilda någon form av större arabisk enhet – för att kungarna skulle kunna skydda varandra – men dess vasaller i Egypten, Transjordanien och Irak hade sina privata önskemål vilket framför allt kom till uttryck i att Abdullah av Transjordanien ville bli kung i ett rike omfattande Irak, Syrien, Transjordanien och Palestina, medan den egyptiske premiärministern Nahas Pasha eftersträvade en central position för Kairo, Ibn Saud betraktade de hashemitiska kungarna i Irak och Transjordanien som sina dödsfiender och ville inte att deras ställning skulle förstärkas. Resultatet blev Arabförbundet, en samarbetsorganisation, 22 mars 1945. Kolonialmakterna hade varit mycket framgångsrika med att av ett etniskt, ekonomiskt och geografiskt sammanhängande område skapa regioner vars härskande grupper var beredda att offra allt för att bevara sina egna positioner.

Arabregimernas insatser för Palestina utgjordes huvudsakligen av en hatisk och våldsam propaganda mot judarna. Abdullah försökte med gåvor och löften om framtida positioner knyta till sig de palestinska godsägare som var i konflikt med Hussaini-släkten. De palestinska jordbrukarna fortsatte sina fedayeen-attacker mot kolonistörerna – den engelska vitboken 5939 hade visserligen begränsat den judiska invandringen och utlovat framtida förhandlingar, men de begränsningar av jordförsäljningen som infördes gällde inte den bästa jorden. Trots att sionisternas terror i Palestina 1943-48 gjorde det tydligt att deras mål var en självständig judisk stat gjordes ingenting för att beväpna eller organisera det palestinska folket – godsägarnas erfarenheter från 1937-39 hade gjort klart för dem att folkets kamp inte bara

gällde kolonistörerna och engelsmännen. Våldsamma arabiska demonstrationer – bl. a. i Jaffa-Tel Aviv sommaren 1946 – visade att det palestinska folket skulle ha varit berett att kämpa.

Abdullah hade tidigt gjort klart att han ansåg att de arabiska delarna av Palestina skulle införlivas med Transjordanien vid en delning av landet. De andra arabregimerna inriktade sig på att hindra honom. Ingen var särskilt intresserad av palestiniernas öde – Egyptens krav på att det skulle existera en palestinsk stat var enbart ett drag riktat mot Abdullah. Inte förrän en månad före FN-resolutionen om Palestinas delning lyckades arabstaterna samla sig till ett möte om vad man skulle ta sig till. Den ömsesidiga misstänksamheten gjorde att man försäkrade varandra att man bara skulle 'hålla vakt vid gränserna' och låta palestinaaraberna och judarna göra upp om saken. Man skulle leverera vapen till palestinierna – men detta förhindrades nästan helt av Abdullah och engelsmännen bakom honom. Abdullah träffade Golda Meir vid Jordanfloden och lovade att inte anfälla men deklarerade att han tänkte lägga beslag på Västra Jordanstranden. Från november 47 till maj 48 stred de oorganiserade och dåligt beväpnade palestinaraberna mot de blivande israelerna, vars organisation och utrustning var förberedd sedan decennier. Flera hundratusen av civilbefolkningen drevs bort – senare skulle sionisterna och kung Abdullah tillsammans uppfinna en myt om att Muftin hade uppmanat dem att fly; för att rättfärdiga sina övergrepp och sitt svek (se 'Palestina och Israel').

En månad innan engelsmännen skulle lämna Palestina kände sig arabregimerna tvungna att visa sig solidariska. De beslöt att attackera så fort engelsmännen försvunnit – Abdullah meddelade att han skulle fungera som överbefälhavare men de andra vägrade att underställa sig honom. Några veckor efter detta möte träffades Abdullah och Golda Meir igen, men det är ännu inte känt i vilken utsträckning dessa båda då gjorde upp om fördelningen av bytet.

Efter detta blev kriget för arabstaterna inte så mycket en kamp mot israelerna som ett manipulerande för att förhindra varandra att uppnå några fördelar. Det egyptiska överkommandot vägrade att delta i en aktion mot Haifa, som skulle ha kunnat leda till att kung Abdullah fick ännu mer än bara Västra Jordanstranden. Under pågående krig, medan de egyptiska trupperna befann sig i stora svårigheter i södra Palestina, lät Abdullah utropa sig till kung av Jordanien, i Jericho. Den transjordanske överbefälhavaren, engelsmannen Glubb Pasha, anklagas också för att ha hindrat de syriska och irakiska trupperna att undsätta de egyptiska vid el Faludja (där Gamal Abdul Nasser förklarade att vägen till Palestinas befrielse går via Egyptens). I Syrien och Egypten följdes nederlaget av våldsamma demonstrationer mot regimerna; i mars 49 skedde den första statskuppen i Syrien, och 1952 störtades kungamakten i Egypten.

3. 1967

Mycket förändrades i arabvärlden 1949-67, men knappast förhållandena för den stora massan bland palestinierna. Palestinska affärsmän, advokater, ingenjörer, lärare och författare har kunnat etablera sig i andra arabstater. Den stora massan har stannat i flyktinglägren längs kolonialstatens gränser, de har vägrat varje form av 'kompensation' men också utnyttjats i arabregimernas maktkamp. De har vägrats rätten att organisera sig, hålla möten, läsa politisk litteratur och bära vapen. Till 1967 väntade huvuddelen av dem på att arabregimerna skulle infria de löften som skreks ut i deras radioapparater. I maj 1967 var dessa radioapparater dagligen fyllda av kamp- och segersånger, deklARATIONER om att stunden hade kommit, och groteska hatorgier mot israelerna. Palestine Liberation Army, trupper organiserade under kontroll av skilda arabiska regimer för att möta ökade palestinska krav, förklarades vara stridens avantgarde. – Och allt detta var bara de sittande arabregimernas desperata försök att rädda sina egna positioner då det blev klart att en israelisk attack var att vänta. Det har inte

framkommit några uppgifter som visar att araberna verkligen tänkte anfälla – i stället desto fler uppgifter från diplomathåll om att de inte hade för avsikt att inleda strider.

Under många år före kriget 1967 hade president Nasser betonat att araberna inte var beredda på ett krig med Israel, att de först måste komma tillrätta med sina egna affärer – dvs. avsätta de existerande reaktionära regimerna och förändra den sociala strukturen. Inte förrän de härskande klasserna i de reaktionära staterna hade krossats kunde man åstadkomma den form av enhet som skulle kunna stå emot Israel och imperialismen.

Så behövdes det inte mer än en provokation från motståndarsidan för att Nasser skulle kasta sig ut i opportunistiska manövrer som innebar en direkt invit till motståndaren att anfälla. Hotet mot Syrien var otvetydigt – men försvarsavtalet mellan Syrien och Egypten krävde knappast att Nasser skulle ge vika för kung Husseins och de andra reaktionära arabstaternas hånfulla anmärkningar om FN-trupperna längs stilleståndslinjen till Israel. Det krävde inte heller att Egypten skulle blockera Tiransundet – där gav Nasser återigen vika för de reaktionära krafterna som i denna opportunistiska aktion såg en seger. I och med den blockaden fick israelerna den bästa förevändning de kunde drömma om. Och den mångåriga och vettlösa arabiska propagandan gjorde att breda lager av dåligt informerade araber stödde de egyptiska manövrerna. Radiostationerna drev fram en total hysteri – i synnerhet Sawt el Arab i Kairo – och skrek ut att Israel skulle krossas och judarna kastas i havet; vilket också ledde till att den israeliska regeringen fick sitt folks fulla stöd för sin attack.

Krisen blottade den egyptiska regimens stora svagheter. Trots allt vad som skett under de femton åren sedan revolutionen i form av industrialisering, bostadsbyggande och sociala reformer var stora delar av samhällsstrukturen densamma, dominerad av borgerliga element med större eller mindre anknytning till de gamla härskande klasserna och först och främst ute efter att slå vakt om sina privilegier eller skaffa sig fler. Och Nasser hade av rädsla för de gamla korrumperade borgerliga partierna från tiden före 1952 kommit att hindra folket från att organisera sig. Proletariatet hade fått lika litet information som förut och var ett lättfångat byte för den reaktionära propagandan. Och Nasser själv hade tvingats samarbeta och kompromissa med reaktionärerna, med de borgerligt-nationalistiska officerarna – och tillsammans med sitt folk blev han till slut deras offer.

Ifråga om palestinierna hade Nasser varit med om att upprätta Palestine Liberation Organization, PLO, avsedd att kanalisera de sedan början på 60-talet allt starkare revolutionära tendenserna i de palestinska flyktinglägren. Men syftet var snarare att passivisera och dominera palestinierna än att stödja dem i deras kamp, och arabförbundet såg till att PLO blev fyllt av nationalistiska pratmakare som inte innebar ett hot mot deras egna positioner. Den sista månaden före kriget 1967 blev också PLO-ledaren Ahmed Shukairys sista stora hetskampanj.

Nasser lät sig föras med så långt att han som krona på verket räddade kung Hussein genom att sluta försvarsavtal med honom dagarna före kriget – vilket dessutom gav israelerna ännu en anledning att attackera. Hans opportunism drev honom i armarna på fienden, han försonade sig med Feisal, och mer än två år efter kriget 67 sitter han fortfarande fast i fiendens strupgrepp (jfr. sid. 108).

Beskedet till den amerikanske diplomaten Charles Yost i början på juni 67, att han kunde tänka sig att låta olja passera genom Tiran, visar att Nasser hade insett att han hade gått för långt; men då var det för sent.

Den andra anti-imperialistiska regimen i Västasien, Syriens, uppträdde knappast mer konsekvent än Nasser. Det syriska baath-partiet hade under åren närmast före kriget inlett arbetet på att organisera folket, infört arbetarmilis och sociala reformer. Man genomskådade

de andra arabregimernas avsikt med PLO och gav sitt stöd åt det växande al Fatah. Man deklarerade att Palestina bara kunde befrias genom gerillakrig. – Men när krisen 1967 började närma sig sin kulmen drogs den syriska regimen med i hysterin och visade att deras propaganda inte stod efter någon annans när det gällde motbjudande hatloskor. Det enda tecknet på att man representerade ett progressivt parti var att man vägrade sluta avtal med kung Hussein och kritiserade Nasser för att han hade gjort det. – Men när kriget kom lät baath-regimen armén slå en ring runt Damaskus och inriktade sig på att skydda sig själv i stället för sitt folk.

I de palestinska lägren på västra och östra Jordanstranden lyssnade Palestinas folk på radioapparaternas hatorgier: oorganiserade, obehäpnade fick de ta emot stöten av den israeliska attacken. Alla talade om att deras land skulle befrias, men ingen av dem som skrek vågade sätta vapen i deras händer. Jag såg dem efteråt, sönderbrända av napalm.

Den palestinska aristokratin fortsätter att spela sin miserabla roll. I New Outlook 2 1969 återges en artikel av palestiniern Joseph Nasri Nasr som berättar om den delen av den palestinska överklassen som finns kvar på Västra Jordanstranden:

‘Det är en känd hemlighet att det traditionella palestinska ledarskapet uppnådde sin ställning i jordanska regeringskretsar genom att underdånigt tjäna den Hashemitiska tronens intressen. Eftersom en självständig palestinsk stat var något som hotade denna monarkis välbefinnande gjorde de allt de kunde för att kväva varje stöd för palestinskt oberoende som dök upp efter nederlaget 1948. Som tack för deras tjänster öste kungen ekonomiska förmåner över dem och lät dem sköta affärerna på Västra Jordanstranden. Efter kriget i juni 1967 uppstod nya politiska realiteter som hotade deras positioner. Om Israel skulle skapa en buffertstat av de ockuperade områdena avsedda att säkra den östra fronten fanns möjligheten att deras lojalitet till Amman skulle få Israel att skrida till verket utan deras välsignelse och aktiva medverkan. För att förhindra detta försökte de sig på en omöjlig manöver genom att då och då uttala sitt stöd åt Amman och åt de tre nejen från Khartoum-konferensen, samtidigt som de flörtade med sina nya herrar i Tel Aviv, för så vitt israelerna menade allvar med sin plan. På detta vis tänkte de att de säkrade sina positioner oavsett vad som skulle hända i framtiden.’

Den palestinska kampen

Den organiserade palestinsk-arabiska frihetskampen befinner sig i ett inledningsskede vars två huvudaspekter är uppbyggnad och kommandoattacker. Uppbyggnaden sker såväl utanför som innanför eldupphör-linjerna från 1967 och går ut på rekrytering, militär och politisk utbildning, socialt arbete och upprättandet av aktionsbaser. En klar förändring i den militära strategin blev tydlig mot slutet av sommaren 1969, då kommandoattackerna – karakteriserade av snabba aktioner mot olika mål och snabb reträtt – i allt större utsträckning ersattes eller kompletterades med direkt konfrontation, planlagda attacker mot fientliga truppstyrkor.

De organisationsformer som finns för närvarande (sommaren 1969) måste betraktas som temporära, som ett stadium i utvecklingen. Den splittring och den form av enhet som existerar är produkter av långvariga historiska processer i förhållande till vilka det medvetna organisationsarbetet har pågått under en mycket kort tidsperiod.

Det existerar två former av kontinuerligt samarbete mellan de väpnade frihetsorganisationerna, det ena inom Palestine Liberation Organization (PLO) – den 1964 av Arabförbundet upprättade officiella palestinska representationen – och det andra inom Överkommandot för den folkliga kampen, upprättat i början av 1969.

PLO som från början var en byråkratisk organisation kontrollerad av arabstaterna integrerades i början av 1969 i den oberoende palestinska befrielseörelsen genom att al Fatah och as

Saeka trädde in i dess ledning med majoritet i förhållande till den tidigare byråkratin. Yassir Arafat, al Fatahs ledare, blev därmed också överbefälhavare för Palestine Liberation Army (PLA), som före kriget 1967 organiserats som militära palestinska enheter underställda olika arabstaters överkommandon. PLA hade efter kriget byggt upp en egen gerillaorganisation, Popular Liberation Forces (PLF), som nu också underställts al Fatah. Fortfarande är däremot PLA och PLF organisatoriskt fristående från al Fatah, och omfattar ungefär lika många militärt utbildade palestinier som al Fatah.

PLO:s exekutiv fungerar i vissa sammanhang som en sorts palestinsk exilregering – t. ex. i förhållande till Arabförbundet – och är ansvarig inför Palestine National Council, i vilket såväl gerillarörelserna som andra organiserade palestinska grupper – som kvinnoföreningar, fackföreningar, studentföreningar – är representerade. Till PLO hör bl. a. ett forskningsinstitut, Palestine Research Centre (att skilja från det fristående privata Institute for Palestine Studies).

Då PLO bildades förband sig arabstaterna att årligen ge bidrag till organisationen – sedan gerillan tog över PLO finns det tecken på att flera av de reaktionära arabiska regimerna vill dra sig undan denna överenskommelse; Fatah har hotat med repressalier i sådana fall och den tidigare diskuterade oljeledningsattacken på Golanplatån var bl. a. avsedd som en varning till de reaktionära staterna.

Då al Fatah och as Saeka tog över PLO:s exekutiv ställde sig flera gerillaorganisationer utanför med motiveringen att de eftersträvade en frontorganisation (med en röst för varje grupp) och inte kunde acceptera majoritetsprincipen som omedelbart skulle leda till att de underställdes al Fatah. De som ställde sig utanför var bl. a. Folkfronten för Palestinas befrielse (PFLP eller al Jabha) – och PLA–PLF som därmed framträdde som oberoende i förhållande till PLO. (Därmed blev Yassir Arafats ställning som överbefälhavare för PLA–PLF till att börja med enbart formell.)

Men kort tid efter Fatahs och Saekas inträde i PLO upprättades Överkommandot för den folkliga kampen – med en röst för varje gerillarörelse. I denna front inträdde från början al Asifa – al Fatahs militära gren – as Saeka, PLF och Demokratiska fronten; den sistnämnda en utbrytargrupp från PFLP som hade splittrats i februari 69. I juli 1969 gick också ett par mindre grupper in i Överkommandot, dock inte PFLP som vill ha friheten att i enlighet med sin strategi attackera imperialistiska mål också utanför Palestina.

Grupperna inom Överkommandot behåller alltså sina fristående organisationer – kommandots uppgifter är begränsade till

- att samordna och intensivt förbereda fedayeen-organisationernas militära aktivitet
- att samordna militära kommunikationer.

Underförstått är Överkommandots uppgift också att möjliggöra samarbete vid väntade konflikter med arabregimerna, främst med kung Hussein.

Al Fatahs löst hållna ideologi är en produkt av de arabiska regimernas och de arabiska politiska rörelsernas totala misslyckanden och svek i förhållande till den palestinska kampen. Det är en ideologi byggd på två hörnstenar: misstroende mot andras vilja och förmåga att hjälpa det palestinska folket, och tillit till det palestinska folkets egna krafter.

– Vår strategi grundar sig på den kraft som folkets massor ger vår kamp.

– Vårt mål är att skapa en palestinsk revolutionär styrka som kan stå emot fienden på alla områden.

- Kampen kommer att vara lång, mycket lång. Den kommer också att förändra medvetandet hos alla dem som bär ansvar i arabvärlden.
- På det militära planet avser vi att bryta ner Israels rasistiska och fascistiska statsstruktur. På det politiska planet vill vi upprätta en progressiv och demokratisk palestinsk stat där alla medborgares rättigheter är fast garanterade.
- Palestina kan inte befrias annat än genom en folklig militär kamp. Vi har valt denna väg därför att vi har gett upp hoppet om att det skulle vara möjligt för oss att återvända på annat sätt.
- Vi har inget organiskt eller ideologiskt samband med någon existerande arabisk politisk rörelse. Däremot tillhör många av våra medlemmar olika sådana rörelser.
- Vi utgör trots detta en integrerande del av den arabiska revolution som går ut på att eliminera den israeliska statsstrukturen och upprätta enhet och social rättvisa i denna del av världen.
- Det arabiska folket kommer att resa sig mot de grupper i arabvärlden som kan tänkas försöka hindra vår revolutionära kamp.
- Vårt mål är att tillåta alla palestinier att återvända till sitt hemland och leva i en palestinsk demokrati, inte att förjaga de människor som är villiga att leva i denna demokrati.
- Vår kamp är en del av den tredje världens kamp och vi utgör en del av den frihetsrörelse som i hela världen bekämpar imperialism, rasism och kolonialism.
- En revolutionär måste ägna ett intensivt studium åt sin egen verklighet för att upptäcka sina egna kampmöjligheter. Han måste också lära av de omfattande revolutionära erfarenheterna i andra delar av världen, i synnerhet av den anti-imperialistiska konfrontationen.
- En revolutionär erfarenhet är att det är nödvändigt att alla som kämpar står förenade under striden mot den gemensamma fienden.

Dessa citat kommer samtliga från officiella publicerade uttalanden av företrädare för al Fatahs politiska ledarskap – uttalanden med samma innehåll återkommer ständigt och kan därför sägas utgöra al Fatahs ideologi; i avsaknad av en sammanfattande programförklaring.

Orsakerna till att al Fatah inte har publicerat ett ideologiskt program är i huvudsak två: den ena härrör från övertygelsen om att samtliga förtryckta klasser inom det palestinska folket har sina roller att spela i befrielsekampen, den andra från övertygelsen om att själva kampen ska avslöja vem som är vän och vem som är fiende och att det är viktigt att uppbyggnadsskedet hinner utvecklas så långt som möjligt innan dessa konflikter blottas.

På grund av al Fatahs taktiska manövrer har bedömare gång på gång hävdat att gerillaorganisationen 'accepterar' de existerande arabiska regimerna, att den tvingas gå dessas ärenden på grund av detta 'accepterande' i kombination med det ekonomiska stöd som arabstaterna ger gerillan.

Krisen i Libanon våren och sommaren 1969 då al Fatah och as Saeka utkämpade regelrätta strider med den USA-stödda regeringens trupper och organiserade demonstrationer av hundratusentals libanesiska arbetare och palestinska flyktingar i Beirut, Saida och Tripoli – demonstrationer under vilka tiotals människor dödades och hundratusen skadades – visar tydligt att al Fatah inte böjer sig för de arabiska regimerna.

Striderna gällde den palestinska gerillans rätt att agera i och från Libanon. Israel avsåg med sin attack mot Beirut flygplats den 28 december 1968 att tvinga den libanesiska regeringen – eller ge den en ursäkt – att förtrycka det palestinska och libanesiska folket ännu mer än den

redan gjorde (det finns cirka 145 000 palestinier i libanesiska läger). Attacken fick den avsedda effekten, och under början av 1969 gjorde regeringen i Beirut upprepade försök att hindra den palestinska aktiviteten. Den libanesiska arbetarklassen gav gerillan sitt stöd och demonstrationerna och striderna nådde sin kulmen i april, då regeringen satte in armén mot folket. Aktionerna ledde till en regeringskris som varade i många månader – den pågår ännu när detta skrivs, i augusti 1969.

Två av de klart synliga effekterna av al Fatahs och as Saekas motstånd mot den libanesiska regeringen är att de härskande klasserna i Libanon har avslöjat sin motsatsställning till folket och till den folkliga kampen och sitt samarbete med sionismen och imperialismen – och att det libanesiska kommunistpartiet frigjorts från sitt tidigare förlamande beroende av Moskva och nu stöder den väpnade kampen. Och al Fatah har helt klargjort sin oberoende ställning.

Folkfronten och Demokratiska fronten (al Jabha al Demuqratiya, DPFLP) framträder båda under ett marxist-leninistiskt program (jämför sid. 14) – det program som antogs vid deras gemensamma moderparti Arab Nationalist Movement's (Kawmeen el Arab) kongress i augusti 1968. Den konflikt inom Folkfronten som i februari 1969 ledde till att en grupp bröt sig ut och bildade Demokratiska fronten har ännu många dunkla aspekter, men det som är känt motsäger alla förenklade påståenden om att det var fråga om en klar splittring i en 'höger'- och en 'vänster'-grupp. Den våldsamhet med vilken splittringen skedde – med bl. a. överfall och arresteringar – ledde under våren till häftiga och tydligt förenklade anklagelser från båda parter.

Följande fakta accepteras av båda grupperna:

- Det marxist-leninistiska programmet antogs av en stor majoritet vid kongressen i augusti 1968
- Det fanns efter denna kongress en minoritet av borgerligt-nationalistiska element som fortsatte att vara aktiva inom Folkfronten.
- Den grupp som bildade Demokratiska fronten frigjorde sig genom splittringen från dessa borgerligt-nationalistiska element. e
- Den grupp som bildade Demokratiska fronten omfattade en stor del av de intellektuella (studenter, lärare m. fl.) inom Folkfronten.
- Bara några få procent av de stridande förbanden, Folkfrontens bas, följde med 'demokraterna' vid splittringen – det gäller också de aktiva i baserna i Israel.

Då jag våren 1969 diskuterade splittringen med representanter för de två grupperna och följde deras arbete i lägren var det tydligt att båda arbetade på att undervisa såväl medlemmarna inom organisationerna som palestinier i flyktinglägren och jordanska jordbrukare i marxismen-leninismen. Kontinuerliga kontakter med dem visar att detta arbete fortsätter på båda håll – vilket också bekräftas av medlemmar av Aktionsgruppen Palestinsk Front som besökte Jordanien sommaren 1969.

Det var givetvis de kvardröjande borgerligt-nationalistiska elementen som var konfliktens yttersta orsak. I förhållande till dessa utbildades två motsatta synsätt bland de progressiva. Enligt det ena måste dessa element omedelbart elimineras för att man skulle kunna inleda arbetet på att bygga upp ett marxist-leninistiska parti. Enligt det andra måste man för den fortsatta militära kampens skull tills vidare fortsätta frontsamarbetet med dessa element – bland vilka fanns flera av de militärt-organisatoriskt skickligaste inom fronten – och i stället förbereda partiet genom medvetandegörande av folket.

Helt klart har det interna ideologiska arbetet drivits längst inom Demokratiska fronten – men det är också helt klart att Folkfrontens ideologiska undervisning följer marxismen-leninismen och når avsevärt många fler av de aktiva inom befrielseörelsen. (För europeiska socialister föreligger risken att låta sig färgas alltför mycket av den mer intellektuella och därför mer 'europeiserade' karaktären hos Demokratiska fronten – man riskerar alltså att nedvärdera dem som det är svårare att få kontakt med.)

As Saeka är den militära grenen av det palestinska baathpartiet (som också kallar sig the Vanguard of the Popular War of Liberation – Tala' Harb el Tahrir as Shaabiye). Det palestinska baath-partiet är sedan länge intimt lierat med baath i Syrien och omfattar liksom det syriska partiet arbetare, bönder och radikala småborgerliga element.

Baath-partiet är liksom Kawmeen el Arab ett all-arabiskt parti med förgreningar över hela arabvärlden, men har sitt ursprung och sitt starkaste fäste i Syrien. Baaths sammansättning och ideologi har utvecklats åt olika håll under de cirka tjugo år som partiet har existerat. Det genomgående slagordet 'Enhet, frihet och socialism' har förändrat innebörd – bortsett från att det alltid har representerat en antikolonialistisk och anti-imperialistisk kamp, en strävan efter arabisk enhet och en kamp mot de gamla arabiska härskande klasserna. I artikel 6 i partiets statuter betecknas partiet som revolutionärt.

Ända från början har baath varit sammansatt av såväl arbetare som borgerligt nationalistiska element – de senares dominerande inflytande under kampen mot kolonialmakterna gjorde att partiet på slutet av 40-talet och i början av 50-talet hade starkt nationalromantiska drag. Såväl i Irak som i Syrien fick partiet starkt fäste inom armén – i Irak där officerskåren rekryterades från de härskande klasserna utvecklades partiet därefter åt fascistiskt håll, medan det i Syrien, där det inte ansågs 'fint' att vara officerare, växte fram en officerskår med rötter i arbetar- och bondeklasserna varefter partiet la allt större tonvikt vid marxistisk analys.

As Saeka ser liksom Folkfronten och Demokratiska fronten den palestinska kampen bara som en del av kampen för arabisk frigörelse. Under senare tid har Saeka haft ett nära samarbete med Fatah.

PLA-PLF fungerar som en s.k. 'opolitisk' militär organisation, men också inom denna organisation har det utvecklats ett marxist-leninistiskt parti som brukar betecknas som Folkorganisationen för Palestinas befrielse – flera inom denna grupp har sedan 1967 gått utbildningskurser i Kina.

Det existerar fortfarande många små fedayeen-grupper som agerar på egen hand eller i samarbete med någon av de större. Abtal el Audeh samarbetar med Folkfronten. En välorganiserad mindre grupp är Jabhat al Nedal, Kampfronten. Palestinska Frihetsfronten, ledd av en av befrielseörelsens främsta strateger, Ahmed Jabril, har tidigare samarbetat med Folkfronten. Aktionsgruppen, al Hayaal Amla, är en grupp som brutit sig ut ur al Fatah. Den våren 1969 bildade Arab Liberation Front har samband med irakiska baath. De progressiva grupperna inom befrielseorganisationerna har kontinuerligt kontakt med varandra, men än så länge huvudsakligen på det personliga planet.

Som sagt, den palestinska befrielsekampen befinner sig i ett inledningsskede och rörelsen kommer att genomgå flera strukturella förändringar innan målet är uppnått.

Den nuvarande mångfalden måste först och främst ses som ett uttryck för ideologiska skillnader, som ett resultat av de olika klasserna inom det palestinska folket. Men också som en följd av att palestinierna har varit spridda i de mest skilda miljöer – som reflexer av de olika politiska strömningarna i de olika arabstaterna t. ex. Utöver detta kan man spåra splittrande faktorer orsakade av de olika arabregimernas försök – framför allt före 1967 – att påverka och utnyttja palestinska grupper och individer. Religionerna spelar också in – de

progressiva kämpar hårt för att lösa upp det grepp de fortfarande har om stora delar av befolkningen. Allteftersom medvetenheten höjs och kampen ökar i omfattning kommer spåren av det långvariga förtrycket att utplånas och rörelsen bli enhetligare och mer enig.

Matzpen (= kompass på hebreiska) eller Israeli Socialist Organization är den enda på en gång anti-imperialistiska och anti-sionistiska politiska organisationen i Israel. Liksom den organiserade palestinska befrielseörelsen har denna marxist-leninistiska organisation först blivit synlig för omvärlden efter kriget 1967 – dess medlemmar är än så länge ganska få.

Matzpen är aktivt såväl i som utanför Israel och publicerar en hebreisk- och en engelskspråkig tidning, 'Matzpen' respektive 'Israc' (förkortning av the Israeli Revolutionary Action Committee – 219, Putney Bridge Road, London SW15). I Israel söker man undervisa arbetare, studenter och skolelever, genom studiecirklar och bl. a. genom att knyta kontakter i samband med arbetskonflikter. Genom demonstrationer och protestmöten attackeras den israeliska regimens ockupation och övergrepp mot araberna.

Citat ur ledaren i tidningen Israc maj 1969:

'Den historiskt komplicerade konflikten i Mellanöstern är inte en sammanstötning mellan judar och araber som sådana, utan en konfrontation mellan sionistisk kolonisation – som är och alltid har varit imperialismens allierade – och den infödda befolkningen i Palestina. Därutöver innebar det 'sionistiska företags' blotta existens en konflikt med det arabiska folkets massor i hela området.

Det palestinska folket, sionismens främsta och direkta offer, befinner sig för närvarande i kamp för sin befrielse. Det är inte bara en rättvis kamp för självbestämmande utan också en möjlighet för en total omdaning av Mellanöstern.

Erfarenheterna av den israelisk-palestinska konflikten bestyrker att nationella problem inte kan lösas på ett nationalistiskt sätt. Liksom alla stora sociala och politiska problem kan de bara lösas på ett icke-nationalistiskt sätt genom en socialistisk revolution : en som inte leder till ett byråkratiskt eller repressivt styre utan till ett nytt samhälle, där folket befriats från allt socialt och nationellt förtryck tillsammans skall skapa den Revolutionära Federationen i Mellanöstern.'

Kommentar av SB:

Matzpen och de palestinska befrielseorganisationerna är alltså överens om att folken i Västasien kan nå befrielse enbart genom en revolution. En förutsättning för att de arabisk- och de hebreisktalande revolutionärerna ska kunna förenas i en gemensam kamp är att båda sidor respekterar varandras rätt till nationellt självbestämmande. För närvarande överensstämmer Matzpens och de palestinska marxist-leninisternas analys i de flesta avseenden – men på grund av att de båda just brister i analysen av rätten till självbestämmande på den ena och den andra sidan föreligger än så länge inte möjligheten till direkt samarbete. Inom Demokratiska fronten och Folkfronten talar man på ett löst sätt om en palestinsk-judisk nationalitet, om att det finns en befolkningsgrupp i Israel som av olika historiska skäl skall tillerkännas rätten till självbestämmande – och Matzpen talar (t.ex. i en deklaration återgiven i 'Kommentar' nr 5-6 1969) lika ospecificerat om 'det israeliska folkets självbestämmanderätt'. (al Fatah har hittills nöjt sig med att konstatera att de judar som vill stanna i det befriade Palestina ska ha rätt att göra det, och ska ha samma rättigheter som övriga medborgare.)

Bland de frågor som måste besvaras på båda sidor är:

Hur ska den nuvarande befolkningsmajoriteten i Israel definieras då Palestina har befriats? Som israeler? Som palestinska judar? Som hebreisk-talande palestinier? – Stämmer de olika definitionerna på olika grupper inom den nuvarande befolkningsmajoriteten i Israel?

Hur, och efter hur lång tid blir en invandrare som har kommit från ett annat territorium, ett annat språkområde och en annan ekonomisk gemenskap medlem av en grupp som har nationell självbestämmanderätt?

Hur ska de människor, och ättlingarna till de människor som fram till 1948 utgjorde majoriteten inom mandatet Palestina definieras? Som palestinier? Som palestinska araber? Som arabisk-talande palestinier?

Vad är Palestina?

Skall ättlingarna till de människor som före 1948 utgjorde befolkningsmajoriteten i mandatet Palestina ha speciell rätt att bege sig till det befriade Palestina under obegränsad tid framåt?

Det är svårt att ge en exakt bild av omfattningen av de palestinska kommandoaktionerna och civilbefolkningens motståndsaktivitet i Israel och de ockuperade områdena. De palestinska och de israeliska uppgifterna stämmer naturligtvis inte med varandra.

De israeliska myndigheterna kunde länge lita på att den egna befolkningen och den väst-europeiska och nordamerikanska pressen mistrodde de palestinska uppgifterna – en följd av den sedan decennier missvisande officiella arabiska propagandan. Men fler och fler israeler och utländska journalister har nu varit med om eller genom personliga kontakter fått kännedom om aktioner som aldrig rapporterats i den israeliska pressen och det har nu uppstått ett s.k. credibility gap också i Israel.

Daily Star, Beirut, rapporterade t. ex. den 10 juni 1969 att *åtta israeliska soldater dödats vid en kommandoattack mot en pansarvagn i närheten av kibbutz Gesher den 9 juni, att en postering 'tystats' i Kraymeh-området i Jordandalen den 6 juni, att en israelisk soldat dödats i Golan den 31 maj, att en israelisk soldat dödats i Juneidiyah-området i Jordandalen den 31 maj, att israeliska truppstyrkor attackerats i Turkumaniya-området den 8 juni, att en jeep sprängts av en mina och dess passagerare dödats och skadats den 9 juni, att flera israeler träffats vid en attack mot polisposteringen i Jebeliya i Gazaremsan den 6 juni, att en mina skadat flera israeler vid polisposteringen i Bureij i Gazaremsan 6 juni, att åtta israeliska soldater dödats vid en attack mot en israelisk postering i närheten av El Arish den 20 maj, att flera medlemmar av en israelisk patrull dödats eller sårats vid en sammanstötning i Shuwe'er-området i Jordandalen den 8 juni, och att kommandostyrkor sprängde järnvägen söder om Gaza den 6 juni.*

Den 12 juni 69 rapporterade samma tidning att *fem israeliska soldater dödats eller skadats vid en attack i närheten av Nablus den 10 juni, att det militära sjukhuset väster om Nablus beskjutits med raketer den 7 juni (rapporten uppger att sjukhuset användes som militärhögkvarter), att en israelisk bil förstördes och dess passagerare dödades av en mina i närheten av Sha'ar Hagolan söder om Galileeiska sjön den 6 juni, att en landrover beskjutits och åtta israeliska soldater dödats eller skadats i närheten av Nablus den 7 juni, att en israelisk militärjeep förstörts av en mina och dess passagerare dödats eller skadats i södra Jordandalen den 10 juni, att flera israeliska soldater dödats eller skadats vid en attack mot en postering vid Nablus den 10 juni, att flera israeliska soldater dödats eller skadats, en radiosändare och flera baracker förstörts vid en attack mot en israelisk truppstyrka i Jordandalen den 10 juni, att ett israeliskt settlement i centrala Negev beskjutits med granatkastare den 10 juni, att flera israeliska soldater dödats eller skadats vid en attack mot en observationspost vid Umm Sidra i Jordandalen den 9 juni, att en israelisk stridsvagn förstörts av en mina i närheten av Khan Yunis i Gazaremsan den 9 juni, och att flera israeliska soldater dödats eller skadats vid en sammanstötning i Gesher-området den 11 juni.*

De här uppräknade attackerna skulle alltså ha inträffat mellan 20 maj och 11 juni – men denna period omfattar naturligtvis också andra rapporter, publicerade andra dagar.

Från Jerusalem Post Weekly 26 maj, 2 juni, 9 juni och 16 juni kan man hämta följande uppgifter om kommandoaktioner:

26 maj rapporterade tidningen att kommandos hade beskjutit settlement Hatzeva i Negev med granatkastare den 24 maj men missat och tagit till flykten då de sedan anfölls, och att ett kloster och en militärkonvoj beskjutits i närheten av Jericho den 24 juni, av jordanier (jag tar här inte upp aktioner i närheten av Suezkanalen och inte heller sådana aktioner vid Jordan floden där det är otvetydigt att det är jordanska styrkor som skjutit).

2 juni rapporterades det om attacken mot oljeledningen i Golan den 30 maj, om att 'ytterligare' 16 personer arresterats för en attack som skadat en polis i Bani Suheila i Gazaremsan den 26 maj, att fem infiltratörer dödats och nio tillfångatagits i slutet av maj, att 69 infiltratörer dödats och 26 tillfångatagits sedan 19 april, att fyra civila och en soldat skadats vid en attack mot Al Hama i Golan utförd av jordanier, och att två personer dödades vid en explosion en ammunitionsdepå 'någonstans i de centrala delarna av landet' den 30 maj – explosionen skulle ha skett genom ett tekniskt missöde, men Moshe Dayan inspekterade platsen efter olyckan. Detta nummer av tidningen uppger också att fem Fatah-medlemmar dömts till livstids fängelse för att ha dödat en israelisk officer i en sammanstötning i december 68, och att tre 'israeliska araber' dömts till livstid för att ha placerat en bomb i Merkaz-biografen i Tel Aviv i maj 69 – en fjärde fick tre års fängelse för att han var medlem av al Fatah.

9 juni rapporterade Jerusalem Post Weekly att en israelisk soldat dödats vid en sammanstötning med terrorister i Jordandalen den 5 juni, att en israelisk soldat dödats norr om al Hama i Golan den 7 juni, att sex terrorister dödats vid Damiyabron den 5 juni, att två infiltratörer dödats vid Beer Ora i Negev den 5 juni, att två civila skadats då en lastbil attackerades av infiltratörer nära den libanesiska gränsen 'under veckoslutet' (7-8 juni), att Nahal Golan i Golan attackerats med granatkastare den 7 juni, att två israeliska patruller attackerats med granatkastare vid Hermon-berget den 7 juni. Om aktionerna den 5 juni – med anledning av attacken 1967 – rapporterar tidningen att det var allmän strejk i östra Jerusalem och Nablus, att en soldat och fyra araber skadades av en granat i Jerusalem, att en polis dödats och en civil skadats vid ingången till Patriarkernas grav i Hebron, att en bombladning påträffats och oskadliggjorts vid Bank Leumi i Hebron, att fem soldater skadats vid attacker mot två polisstationer i Gazaremsan, att Matzpen demonstrerade utanför Knesset. Samma tidning rapporterar vidare att en handgranat kastades mot ett militärfordon i Gaza den 6 juni, att polisstationen vid Jebaliyalägre i Gaza beskötts och träffades av två handgranater den 6 juni, att en vägg till polisstationen i el Burej sprängdes sönder den 6 juni, att en traktor skadades vid en explosion i kibbutzen Ein Hashlosha den 6 juni, att en kulvert sprängdes vid Khan Yunis i Gazaremsan den 5 juni, och att tre israeliska soldater dödades och två skadades vid en attack strax söder om Gaza den 4 juni. En annan artikel i tidningen uppger att 20-åriga Rasmiah Yousef Odeh, anklagad för aktionerna mot Supersol-varuhuset och engelska konsulatet i Jerusalem den 21 februari 69 lämnat ut 80 namn på medlemmar av Folkfronten för Palestinas befrielse utan tortyr.

16 juni rapporterade Jerusalem Post Weekly att två civila skadades då deras bil körde på en mina på en väg förbjuden för civil trafik i Golan den 14 juni, att muren till en pumpanläggning norr om Gaza skadats vid en explosion den 14 juni, att tre israeliska soldater och åtta terrorister dödats vid en sammanstötning i bergen norr om Nablus den 11 juni, att en israelisk sergeant dödades av en mina nära Kuneitra i Golan den 12 juni, att en bomb detonerat utanför arbetsförmedlingen i Hebron den 13 juni, och att nio kommunister eller kommunist-sympatisörer utvisats till Jordanien för att ha organiserat strejkerna den 15 maj och 5 juni.

För att visa att den hittills redovisade aktiviteten inte bara hade att göra med minnesdagen 5 juni tar jag också rapporterna från Jerusalem Post Weekly 21 och 28 juli.

21 juli rapporterades det att två sabotörer dödades vid en sammanstötning i Golan den 18 juli, att fem sabotörer dödades i Jordandalen den 18 juli, att en israelisk soldat dödades i Golan den 14 juli, att två sabotörer dödades vid en sammanstötning i Golan den 15 juli, att tre sabotörer dödades norr om Umm Shurt i Jordandalen den 12 juli, att femton araber arresterats som misstänkta för att tillhöra en Fatah-cell som betraktas som ansvarig för bombattentat mot militär guvernörens högkvarter i Nablus den 26 juni och 6 juli – de misstänktes också för att ha dödat en arab, Ghaleb Kablawi, någon gång under juli.

28 juli rapporterades det att trettio personer arresterats i Hebron som misstänkta för att ha samband med en serie aktioner, nattliga attacker mot militära och civila fordon och en aktion då en handgranat skadade elva kibbutzmedlemmar i en lastbil den 22 juli – sammanlagt skulle tjugo aktioner ha ägt rum i Hebron-området sedan februari och tjugo personer skulle ha skadats. Dayan uttalade sig och sa bl. a. att 'utöver ökad terrorism i territorierna, i synnerhet i Gazaremsan, har det varit en avsevärd ökning av aktioner i judiska befolkningsområden'. Vidare rapporterade tidningen att en person skadats då sprängladdningar placerats i ett stånd med meloner i Haifa den 24 juli, att en person dödats och en skadats vid en bombexplosion i utkanten av Tel Aviv den 23 juli, att en bomb skadat en synagoga i Klar Saba nordost om Tel Aviv den 24 juli, att en bomb exploderade vid militärmyndigheternas högkvarter i Ramallah den 24 juli, att åtta personer skadades då en handgranat kastades in på en polismans bakgård i Rafah i Gazaremsan den 22 juli, att sju personer skadades i det nyupprättade Nahal Yam i norra Sinai den 21 juli (det brukar sägas att dessa nahaler främst är militära installationer i de ockuperade områdena, men i denna artikel står det att 'Dess medlemmars främsta sysselsättning är fiske i viken'). Vidare att två personer skadades vid ett antal sabotage och jordanska beskjutningar i Jordandalen och Beisandalen 25 och 26 juli.

En israelisk talesman meddelade den 10 augusti 69 att gerillan under de tio närmast föregående dagarna attackerat 38 civila och militära mål (DN i i aug. 69).

Den 29 juni 1969 sa den israeliske generalen Gazith enligt Le Monde Hebdomadaire 26 juni-2 juli 1969 att 'samarbetet mellan de palestinska kommandostyrkorna och den arabiska befolkningen har visat påtagliga tecken på att utvecklas. Enligt general Gazith rekryteras palestinier i de ockuperade områdena för att göra sabotage och de får träning i grannländerna innan de går till handling innanför de israeliska linjerna. Denne ledande officer tillade att medlemmar i organisationerna hade säkert stöd från sina familjer och från de flesta samhällena i de ockuperade områdena'.

De palestinska aktioner som har väckt störst uppmärksamhet utomlands under året innan den här boken går i tryck är:

Kapningen av ett El Al-plan till Algeriet 23 juli 1968.

Bombattentatet mot den centrala busstationen i Tel Aviv 4 september 1968.

Bombattentatet mot helgedomen vid Patriarkernas grav i Hebron (en helgedom där kristna, muselmaner och judar slåss om böneplatserna) 9 oktober 1968.

Bombattentatet på grönsakstorget Mahane Yehuda i Jerusalem 22 november 1968.

Aktionen mot ett El Al-plan i Atén 26 december 1968. Aktionerna mot ett El Al-plan i Zürich 18 februari 1969. Bombattentatet mot Supersol-varuhuset i Jerusalem och bombattentatet mot engelska konsulatet i Jerusalem (p.g.a. engelska vapenleveranser till Israel) 21 februari 1969. Bombattentatet mot cafeteria vid Hebrew University i Jerusalem 6 mars 1969.

Raketattacken mot hamnen i Eilat 8 april 1969. Al Fatahs ockupation av byn Hama 2 maj 1969. Attacken av 30 fedayeen mot israeliska ställningar i Jordandalen 17 maj 1969.

Bombattentatet mot oljeledningen i Golan 30 maj 1969. Bombattentatet vid klagomuren i Jerusalem 20 juni 1969. Bombattentatet mot en oljeledning i Haifas hamn 24 juni i 1969.

Bombattentatet i ett israeliskt militärfordon på Karen Hakaymet Avenyn i centrala Tel Aviv 30 juni 1969.

Mörkläggningsaktion av stora delar av Eilat genom ett attentat i juni 1969.

Attacken mot en israelisk patrull i Gaza 8 juli 1969.

Bombattentat mot en pappfabrik vid Lydda 30 juli 1969 (ifråga om denna aktion och den som på hösten 1968 orsakade en våldsamt brand på Lyddas flygplats hävdar israelerna att bränderna uppstått genom olyckshändelser).

Attentatet mot en fabrik i Gaza, varvid vakternas bands och en bomb sprängdes 4 augusti 1969.

Bombattentatet mot en underjordisk pipeline vid Khan Yunis i Gazaremsan 5 augusti 1969.

Minsprängningen av en israelisk militärbuss som därefter störtade ner i en ravin 7 augusti 1969.

Tre kommandogrupper erövrade av israeliska ställningar i Jordandalen natten till den 8 augusti 1969.

Attentat mot oljeledningar i Haifa 15 augusti 1969.

De största massaktionerna under denna tid var de våldsamma studentoroligheterna och demonstrationerna i Nablus och Ramallah 24 oktober 1968, skolflicks- och studentdemonstrationerna i Gaza den 2 februari 1969 – varvid nittio skolflickor skadades – demonstrationerna i Nablus den 5 februari 1969, skolflicksupproret i Gaza den 31 mars 1969 då israeliska bussar attackerades med stenkastning, den stora sittstrejken i Nablus den 31 mars 69 då hundratals kvinnor ockuperade de officiella inrättningarna i staden, och de våldsamma oroligheterna och demonstrationerna i Nablus den 8-9 april 1969. Strejker i östra Jerusalem och i andra arabiska städer genomfördes bl. a den 22 augusti och 27 oktober 1968 och 15 maj och 5 juni 1969. (Se Appendix III)

Arbetet på att stärka det palestinska folket – dess medvetenhet, dess identitet, dess psykiska och fysiska krafter – är en kontinuerlig del av befrielseorganisationernas verksamhet. Al Fatah har startat en social och medicinsk verksamhet (och har bl. a. upprättat Palestinska Röda halvmånen – motsvarande Röda Korset) och börjat upprätta skolor. Samtliga de stora organisationerna har social uppsökande verksamhet och föreläsungsverksamhet – i flyktinglägren och på den jordanska landsbygden. För första gången finns det nu lånebibliotek i flyktinglägren – och för första gången finns där vapen.

De arabiska regimerna har i ett halvsekel hindrat det arabiska folket från att få reda på vad den palestinska frågan egentligen gäller och i stället öst över det svulstig och reaktionär propaganda (vars antijudiska inslag däremot bör betecknas som krigsrasism – med ett uttryck lånat från Maxime Rodinson – snarare än antisemitism i europeisk-amerikansk betydelse). Den palestinska frihetsrörelsen har inlett arbetet på att krossa alla de reaktionära och rasistiska myter som spritts av denna propaganda – genom beskrivningar och analyser av utvecklingen från sekelskiftet och framåt. De olika organisationerna distribuerar ständigt pamfletter och flygblad som underlag för studier och diskussioner, Palestine Research Centre och Institute for Palestine studies publicerar böcker och häften på arabiska och i någon utsträckning på europeiska språk.

Några titlar från Palestine Research Centre's utgivning på arabiska: The Strategy of Israel, Left Wing Zionism, David Ben Gurion, The Histadrut, Arab Oil and the battle for Palestine, The Kibbutz, Interaction of Political, Military and Economic Factors in Israel, Tourism in Israel, The Jewish Minority in the USA, Israel and Oil, Arab Summit Conferences and the Palestine Problem, Herzl's Diaries, A Survey of American-Israeli Relations, Political Life in Israel, Zionist Literature, etc.

Al Fatah publicerar en stencilerad daglig tidning i Amman, 'Al Asifa', Demokratiska fronten ger ut tidskriften 'Al Hurreya' och Folkfronten 'Al Hadaf' (som också ska ges ut i engelsk version). Al Fatah har dagliga radiosändningar från Kairo, varav en del på hebreiska – att den avlyssnas i Israel framgår av att dess uppgifter kommenteras av den israeliska pressen. Fatahs radio, 'Voice of al Asifa' är nu tillsammans med Egyptens 'Voice of the Arabs' (Sawt al Asifa resp. Sawt el Arab) arabvärldens mest avlyssnade radiostation. PLO har en radiosändare i Kairo sedan många år, Sawt al Falastin.) Folkfronten skulle hösten 1969 inleda sändningar från en flyttbar radiostation, riktade främst till befolkningen i Israel och de ockuperade områdena.

Den palestinska frihetsrörelsen har från informationssynpunkt haft stora framgångar under senare tid i den afroasiatiska världen – vid de alliansfria staternas möte i Belgrad i juli 1969 uttryckte slutkommunikén dessa staters stöd åt den palestinska kampen (Dagens Nyheter 13 juli 69). Kina har under det senaste året ägnat stor uppmärksamhet åt den palestinska befrielseströrelsen (t. ex. Peking Review nr 17, 21 och 29 1969).

I Västeuropa och Nordamerika möter palestinierna inte bara det motstånd som riktas mot varje revolutionär rörelse i den kapitalistiska världen utan dessutom de problem som har att göra med den judiska frågan. Där utnyttjas till maximum möjligheten att kalla palestinierna och övriga araber för antisemiter – och då t. ex. al Fatah ordnar studiegrupper för utländska besökare sprider den kapitalistiska pressen groteska påståenden om att dessa studiegrupper sedan ska ägna sig åt 'bojkott av judiska firmor' i sina hemländer. (Antisemitiska aktioner motarbetar givetvis palestinierna eftersom de leder till att Israel får fler immigranter.)

Ett ledarstick i Dagens Nyheter illustrerar hur den judiska frågan används av de härskande klasserna i Västeuropa och Nordamerika för att motarbeta den antiimperialistiska kampen i Västasien:

'Hundratals vrålande västtyska studenter hindrade på måndagskvällen den israeliske ambassadören i Bonn, Asher Ben Nathan, från att i Frankfurts universitet tala om läget i Mellersta Östern. Genom rytmiska handklappningar och fotstampningar samt visslingar och talkörsrefrängen "Ha, ha, ha – al Fatah ist da" berövade de demonstrerande studenterna ambassadören praktiskt taget varje möjlighet att yttra sig, al Fatahs mål är att utplåna Israel och upprätta en arabisk stat omfattande hela Palestina. En sak är att det rent principiellt strider mot demokratins spelregler att beröva företrädaren för en i demokratisk ordning organiserad regim rätten att uttala sin mening. Därtill kommer att det här rör sig om tyska studenter. Det var tyskar som under åren 1933-1945 behandlade judarna som mindervärdiga varelser och som under andra världskriget utrotade 6 miljoner judar. Det är känt att under 1950- och 1960-talen relativt många västtyska ungdomar arbetat på kibbutzer i Israel; de har därigenom velat visa sin vilja att medverka vid den västtyska gottgörelsen till den judiska staten. De på måndagskvällen saboterande tyska studenterna anser förmodligen att nazismens förbrytelser är preskriberade eller är något som inte angår dem, något de inte behöver eller ens bör tänka på. Tyska studenter bör i allra högsta grad ha i minnet vad som skedde för endast ett par årtionden sedan – och dra de självklara slutsatserna när en representant för Israel talar till dem.' (DN i i juni 1969)

Naturligtvis förekom det inte en rad i DN om att universitetsledningen i Frankfurt hade hindrat en representant för Israeliska socialistorganisationen Matzpen att delta i mötet med Ben Nathan. Inte heller fanns det en rad i DN ett par dagar senare, då ett improviserat möte med Matzpen-representanter stoppades av en grupp batongförsedda nynazister som slog ner ett femtital araber och socialistiska studenter.

Men även bortsett från de utelämnade uppgifterna är det citerade ledarsticket ett groteskt exempel på hur den judiska frågan utnyttjas – på ett för oss alla, judar och icke-judar, synnerligen riskabelt sätt. Vilka har ansvaret för nazismens förbrytelser – tyska studenter födda 1944-51? De socialistiska tyska studenter som demonstrerar mot de nya undantagslagarna i Västtyskland, mot Springer-koncernen, som stöder FNL i Vietnam, motståndsrörelsen i Iran och hela den anti-imperialistiska kampen – skall deras rätt att ta politisk ställning begränsas genom de förbrytelser som begåtts av deras politiska motståndare? Är socialister, liberaler och nazister i Västtyskland ett och detsamma? Vilka är de slutsatser tyska studenter bör dra när en representant för Israel talar till dem? Vilka är de slutsatser tyska studenter bör dra när en representant för Polen talar till dem? Vilka är de slutsatser de bör dra när en representant för USA, en representant för Norge, en representant för Frankrike talar till dem?

Anser DN att tyskar bär på någon form av blodsskuld som i fortsättningen kommer att betraktas som en integrerande del i den 'tyska rasen'?

Inte hjälper DN judarna genom sådana rasistiska resonemang – däremot helt säkert Israel. Ju mer DN och andra tidningar och media skriker om tyskhet och antisemitism i samband med de grupper som stöder den anti-imperialistiska och anti-sionistiska kampen i Västasien – desto fler judar lyckas de skrämja att lämna sina hemländer och bege sig till Israel.

Expressen den 7 augusti 1969 ropade ut i en helsidesrubrik: 'Arabagenter styr svensk propaganda mot judarna.' I artikeln talades det om 'gamla nazister som förtjust bör applådera när vänstergrupper nu går ut med förkunnelsen om zionismens förbannelse' och om att 'Parallellen med "Sions vises protokoll" som antisemiter i alla tider upptäckt och "avslöjat" är slående'. Apropå en teckning i Palestinabulletinen nr 3 1969 står det: 'Davidsstjärnan, som Hitlers nazister tvingade alla judar att bära på sina kläder, avbildas som en väsende orm'. – Trots allt är davidsstjärnan nu statseblem för ockupationsmakten Israel.

Aftonbladet den 3 augusti 1969 skriver om att svenska studenter i Jordanien ska lära sig utföra anti-israeliska operationer – 'judebojkott och sabotage med judiska företag'.

Dessa skrivelser går sionismens och antisemitismens ärenden. Och hänsynslöst ger de nya mardrömmar åt de judar som upplevt nazitiden och vars nätter ändå är alldeles tillräckligt söndertrasade.

Antisemitismen är en av palestiniernas främsta fiender: den ger Israel mer folk, mer pengar och ökar sionismens behov av nya territorier.

Sovjetunionen har skarpt kritiserat den palestinska befrielseörelsen och dess väpnade aktioner, har kallat dem 'extremistiska', 'trotskistiska' och 'realistiska'. Regimen i Moskva samarbetar med den i Washington för att försöka åstadkomma en s.k. 'fredlig lösning', dvs. någon form av kompromiss mellan stilleståndslinjerna 1949 och 1967.

Detta sovjetiska ställningstagande får ses emot det allt starkare ryska inflytandet i Egypten och Syrien under 60talet, vilket har varit ett utnyttjande av den situation dessa stater hamnat i på grund av sin anti-imperialistiska hållning. De nuvarande regimerna i Syrien och Egypten ger Sovjetunionen ett visst utbyte – handel, kontroll över nyupptäckta oljetillgångar, bunkringsmöjligheter – som det är osannolikt att man skulle ha fortsatt tillgång till efter en

omvälvning i t. ex. Egypten. Efter kriget 1967 innebär fortsatt israelisk ockupation av Sinai svåra politiska påfrestningar för den egyptiska regimen – alltså strävar Sovjetunionen efter en kompromiss. – Och den palestinska befrielseörelsen står helt klart som ett hinder för en sådan kompromiss.

Sovjetunionen ger sitt stöd åt industriell uppbyggnad och därmed utvecklingen av en arbetarklass men låter samtidigt sina egna intressen komma i förgrunden på ett sådant sätt att man gör gemensam sak med USA-imperialismen och sionismen i strävan efter ett 'status quo'. – I dag är Sovjetunionen en oljeexportör som i allt högre grad konkurrerar med den USA-kontrollerade västasiatiska oljan på den västeuropeiska marknaden – detta gör självklart Sovjetunionen intresserad av ökad kontroll över Västasien. Och det långsiktiga intresset för Västasiens väldiga oljereserver delar socialimperialismen med USA-imperialismen och dess förbundna.

Därför säger Moskva att palestinierna 'inte tar med i beräkningen vilka förhållanden som för närvarande existerar i Västasien'. Den israeliske professorn och experten på Sovjetunionens relationer med Västasien A. Y. Yodfat kommer f.ö. med en intressant uppgift i julinumret 1969 av 'The New Middle East' (London): 'Egyptens flygvapen nådde snart och passerade därefter nivån från före kriget (1967, SB). Men flygplanens begränsade räckvidd uteslöt bombräder mot israeliska befolkningscentra, så länge Sinai-halvön befann sig i Israels händer, och kunde därför bara användas för försvar. Egyptiska förfrågningar om de senaste Mig-23-planen tillbakavisades ...' (Jfr Moshe Dayans yttrande den 24 juli 69 att 'Egypten kan sätta igång kriget med Israel igen och bomba Tel Aviv' – DN, 25 juli 69).

Alltså: Sovjetunionen fördömer den palestinska befrielseörelsen och ser dessutom till att den militära obalansen mellan Israel och arabstaterna bibehålls. Varför? I vems intresse? I samarbete med vem?

Transjordanien, 1969.

– Sun-yat-sen har sagt: Om du känner dig själv och din fiende är möjligheten till seger hundra procent, om du känner dig själv och inte din fiende är den femtio procent, och om du varken känner dig själv eller din fiende är möjligheten ingen.

Mannen i tältet har en bok uppslagen i knät.

– Den handlar om hur israelerna köpte flygplan 1948-49 och om hur det gick till när syriska försök att köpa flygplan och ammunition hindrades.

Efter varje mening ser han misstroget på mig, han misstänker mig hela tiden för att se på honom med nedvärderande europeiska ögon – fast vi känner varandra sedan förr och behandlar varandra som vänner. Det har hänt ofta att jag har träffat palestinska fedayeen som har vägrat att tala med mig på engelska fastän de har kunnat det. Först efter några dagar då vi har samtalat via någon annan har det släppt.

Förr, före kriget 1967, hände inte sådant. Då öppnade varenda palestinier sitt hjärta för en, blottade sin sorg och sitt hat och sin längtan. Då handlade det om ett litet hus någonstans i närheten av Akka eller Jaffa, om apelsinträden, om köksgeråden, om den lilla jordlappen. Sak samma om det var en palestinsk byggnadsarbetare i Kuwait eller en sysslöslig flykting i lägret vid Jericho. De kunde sitta där framför en och gråta – identiteten, självkänslan existerade inte, och inte heller kampen för identitet eller självkänsla.

Då existerade ingen annan form av liv i flyktinglägren än den passiva oändliga längtan – den jordanska regimens förtryck hindrade varje form av organiserat samarbete, politisk debatt och information. Jag minns Jericho-lägret från ett besök 1963 som ett dammig gytter av gråvita

lerhus där bara barnen levde. Inför de vuxnas gråt kunde man inte åstadkomma annat än medömkan.

Först senare har jag förstått i vilken utsträckning palestinierna ändå kämpade under de första nitton åren i lägren, hur deras demonstrationer stoppade varje förslag till 'humanitära' lösningar av deras situation, hur de hindrade kung Hussein att ansluta sig till Eisenhower-doktrinen m.m. Men för att jag skulle kunna förstå det och förstå orsakerna till deras situation krävdes det att de började organisera sig för en konstruktiv kamp.

De som kritiserar de nationalistiska dragen hos den palestinska befrielseörelsen har inte förstått vad striden handlar om. De förstår inte till vilken grad ett folk kan brytas ner av förtryck, och att utvecklingen måste gå stegvis. Ett folk utan identitet kan inte befria varken sig självt eller andra.

– Före 1967 levde vi som slavar i lägren.

Ett stort tält i Bakaa-lägren inte långt från Amman fungerar som kafé och diskussionsplats. Fyrtio-femtio människor trängs kring borden och på lergolvet, de talar med kraftfulla röster.

– UNRWA (FN:s hjälporganisation) är imperialismens vitaminpiller.

De diskuterar varför israeliska stridsvagnsförare är kedjade vid sina platser. Vid slaget i Karameh, 21 mars 1968, då israelerna för första gången fick möta verkligt motstånd oskadliggjordes bl. a. flera stridsvagnar, och i dem satt förarna fastkedjade. Den enda förklaring som alla tycker är någotsånär vettig är att en stridsvagnsförare inte kan tillåtas att få panik och försöka överge sitt fordon.

– Men deras höga stridsmoral som det talas så mycket om?

Det var efter slaget vid Karameh som den palestinska befrielseörelsen började ta fart på allvar. Dessförinnan hade de flesta fedayeen varit studenter, efter Karameh kom arbetarna. Från lägren, från Kuwait, från Saudiarabien, Algeriet och Marocko, från Europa och USA. Nu skolas fedayeen i Algeriet, på Kuba och i Kina.

– Algerierna ger bl. a. träning i hur man strider i städer. Karameh gav identitet.

Mouna hjälper mig i diskussionen.

– Syrien vill inte låta fedayeen arbeta därifrån på grund av en hemlig överenskommelse med Israel, Saudiarabien och USA om oljeledningen i Golan.

– Libanon är också med.

– Det är för tidigt att spränga den nu, vi måste bygga upp först.

– Har ni vapen?

– Det finns vapen i varje tält, och i varje familj är det någon som är fedayh.

Jeeparna med fedayeen passerar alla vägspärrar som upprättats av den jordanska armén och polisen. Utan att minska farten det minsta.

George och jag sitter på krönet av ett brunvitt berg, bland tistlar, vallmo och några glesa pinjer och långbarriga tallar. Intill ligger ett av PFLP:s pojkläger.

– Jag har skrivit fem sånger som pojkarna sjunger – för att lära dem, de kommer ihåg bättre då. En om sionismen, en om socialismen, en om hur vi ska återerövra vårt land från vattnet till vattnet, dvs. från Jordan till Medelhavet, en om att vår front än de fattigas front. En om den 4 november 1968, då kung Hussein försökte göra sig av med gerillan: Jag ska alltid komma ihåg de döda som mördades av kung Hussein.

I tältet har han böcker av Herzl, Menachem Beigin, Sartres utgåva av Les Temps Modernes med israeliska och arabiska synpunkter på Palestinafrågan.

– Jag vill hela tiden veta hur sionisterna tänker – vi måste känna vår fiende.

Många gånger hörde jag detta upprepas i olika former av olika fedayeen. Till skillnad från Mrwan som citerade Sun-yat-sen har George nått den punkt där han kan bortse från om jag är europé och vit.

Han översätter från arabiskan en del titlar på andra böcker i tältet.

‘Marxismens tre källor’ av Lenin, ‘Familjens, den individuella egendomens och statens ursprung’ av Engels, ‘En kortfattad studie i dialektisk materialism’ av Vodostenik Jachov, ‘Socialistiska erfarenheter’ av Sartre, Deutscher, Debré m. fl., ‘Klasskampen i Frankrike’ och ‘Den judiska frågan’ av Marx, ‘Om revolutionen’ utgiven av al Fatah, Maos verk i tre delar, ‘De kapitalistiska ländernas historia’, en del av ‘Kapitalet’ av Marx, ‘Arabisk befrielsekamp i Palestina’ av den palestinske marxist-leninisten Naji Aloush, just utkörd ur Libanon för pro-fedayeens verksamhet.

Utanför har en grupp bland pojkarna skjutövningar. Några sitter och läser Maxim Gorki. Nere i dalen ligger lägret där deras familjer bor i tält eller i små asbestlådor.

Abu Rayeed:

– Under den algeriska revolutionen kämpade alla klasser tillsammans men ledarna var småborgare och efter befrielsen kunde de inte fortsätta revolutionen. Därför måste det palestinska folket börja på annat sätt. Fatah säger att fienden är världsimperialismen och sionismen. Vi anser att fienden också är de reaktionära arabregimerna – med nyansskillnader för Syrien, Irak, Algeriet och Egypten – som utgör en bro för imperialismen och sionismen. De vill ha en fredlig lösning och är därför emot palestiniernas kamp.

Abu Rayeed är medlem av PFLP och far omkring i lägren och byarna och föreläser och undervisar i marxismenleninismen, för jordanier lika väl som för palestinier. Jag stötte ihop med honom en kväll i Bakaa-lägret då han var på väg till en föreläsning. Med ett åttital flyktingar från lägret vandrade han upp över kullarna i mörkret, en halytimmes promenad eller så. I en svacka stod ett stort tält där vi gick in och satte oss kring strumplampan. Min halvarabiska räckte i varje fall till att få en idé om vad han pratade om och hur han presenterade sitt material. Det var en analys av Palestinas historia från 1917 fram till dagens situation och splittringen inom Folkfronten. Han uppehöll sig länge vid den palestinska överklassens svek – Hussaini, Nashashibi, Nusseibe.

Efteråt sa han:

– De stora familjerna som inte älskar sitt land utan bara vad de äger.

Folket i tältet hade lyssnat intensivt och ställt frågor.

– I arabvärlden vet man ingenting om Palestinakonflikten. Stalin trodde 1947 att Israel skulle bli ett ljus i det arabiska mörkret. Montesquieu gav i ‘Lagarnas anda’ motiveringen för imperialismen: att den vite mannen måste sprida sin civilisation till andra länder.

– Folk är på väg över nu.

Det är månljus natt och jag står i ett till hälften sönderbombat hus i en by nere vid Jordanfloden. Jag är där med en fedayeen-grupp ur PLF.

I norr glimmar ljusen från Tiberias, mitt emot lyser det från kibbutzer och vägar. Israelerna sänder upp lysraketer över floden. Artilleriet mullrar runt omkring. Någon berättar att

kibbutzerna på andra sidan är omgivna med ringar av soldater, minfält och stridsvagnar. I bergen bakom oss finns det jordanskt artilleri, längre bort irakiskt.

Gruppen var över floden natten innan och attackerade en israelisk postering. Man förlorade en fedayh.

En av dem beskriver hur det är att springa under ett napalmanf all.

Vi vandrar omkring i den övergivna byn. Skolans grind står öppen, moskén har störtat in, gatan är full av stora hål, överallt står husen med rasade murar, täta småhål i murar och väggar visar att israelerna har använt splitterbomber.

Hela östra Jordanstranden har utsatts för terrorbombning med splitterbomber – Shuneh, Adasia, Meshara – och den överlevande befolkningen bor nu i läger. Det är likgiltigt då om man är palestinier eller jordanier. Jag minns att på den israeliska Touring Map över Israel som sitter på min toalettdörr i Stockholm är alla orter i närheten av Jordanfloden bortsuddade. Shuneh var i alla fall ganska stort och brukade användas av överklassen i Amman som 'winter resort' då det blev kallt i bergen.

Vi dricker te i ett nästan oskadat hus. Där är fedayeen från As Sacka, al Fatah, PLF.

– Vi bryr oss inte om vad ledarna tänker, vi vet vad vi vill. De kan hålla på med sin politik, men det är fedayeen som ska skapa Palestina.

En gammal man serverar teet, han är en av de tre människor som bor kvar i byn. Genom de utslagna fönstren ser man bergen som skuggor i månskenet.

– Vi vill inte tillbaka till något bestämt hus utan tillbaka till vårt land.

– De judar som vill leva med oss i Palestina får göra det.

En av dem är född i Gaza 1946, tog studenten 1962, blev färdig agronom i Kairo 1967. En är född i Safad 1948, gick ut grundskolan i ett läger i Syrien, blev flykting för andra gången 1967, gick direkt till Fatah efter kriget och började med att smuggla vapen från Golan-platån, vapen som lämnats kvar av syriska armén. En är född i Ramleh 1946, tog studenten i Gaza 1965 och har studerat humaniora vid universitetet i Alexandria.

– Muhammed sa att den övre handen är bättre än den undre – den övre är den som ger och den undre är den som tigger.

Hundarna ylar mellan de tomma husen, israelerna skjuter upp lysraketer några kilometer söder om oss.

Lutfi, Demokratiska fronten:

– Den jordanska regeringen är småborgerlig. Den lägger stor vikt lid att skydda ägodelar, hus och fabriker, och där med för den en politik som hjälper Israel.

Mahmoud, al Fatah:

– Genom kampens längd avslöjas motsägelserna och kommer upp till ytan. I Algeriet slutade inte kampen med en seger för befrielseörelsen utan med förhandlingar, därför avbröts revolutionen.

Omar, Demokratiska fronten:

– Vi anser att det hittillsvarande attacksystemet med minor och attacker mot jeepar inte kan leda någonstans. Det måste bli betydligt mer omfattande aktioner, utförda framför allt från baserna inne i Israel. Vi måste ha rörliga baser.

Abdullah, Folkfronten:

– Man kan inte skilja på ekonomiska och militära mål – en stark ekonomi ger en stark armé.

Sami, al Fatah:

– Om arabförbundet skulle vägra pengar till PLO vid något tillfälle kan vi göra som vi har gjort hittills – få pengar privat och inofficiellt från olika arabstater.

Överallt i arabvärlden går anhängare till den palestinska befrielse rörelsen från hus till hus och samlar in pengar – och ger kvitto från ett kvittensblock.

– Till mig brukar de komma varje torsdag från Fatah och dessemellan från andra organisationer.

Tawfik, Folkfronten:

– Det är ingen slump att det har bildats olika grupper, det beror inte på olika individer utan på olikheter ifråga om ideologi, alltifrån hur den individuella fedayh'en betraktas till hela den strategiska bilden – sambandet mellan fedayeen inbördes, sambandet mellan fedayeen och den politiska organisationen, etc. Det finns ett gemensamt mål, det målet räcker inte för en enad organisation, men det räcker för en front där man har enat sig om ett minimum-program.

Med jeep ner till en punkt nära stilleståndslinjen i södra Transjordanien. En gruppchef som vägrar tala engelska till att börja med. I jeepens baksäte ligger sprängdeg och gröna handgranater som ser ut som stora kottar.

Någon frågar mig om jag inte anklagas i Sverige för att vara antisemit.

På vägen passerar vi några stora villor med trädgårdar omkring och Tawfik kommenterar:

– De tar våra skatter och använder för sig själva. Kungen har pengar i Schweiz och i Beirut, och han äger också hus i Beirut.

Basen ligger vid en wadi, en flod som bara innehåller vatten några veckor på våren. Det är varmt och fuktigt, några hundra meter under havets nivå. Man ser jeepar och truckar röra sig på den israeliska sidan.

– Saudiarabien och Libanon skulle gå i allians med Israel om Israel erövrade Transjordanien – det vore önskvärt att provocera fram en sådan situation.

– Amerikanska ambassaden i Amman har lika stor budget som jordanska staten – för att köpa folk att sabotera gerillan.

De har blandad utrustning. Kulsprutepistolerna är av typ Kalachnikov, Carl Gustaf och 'Mao', pansarskotten är engelska och ryska, kulsprutan belgisk. Åtta ur gruppen saknas efter den senaste operationen som gick ut på att förflytta vapen och sprängämnen till en av baserna inom ockuperat område.

– Det finns alltför många Saigon här omkring och inte ett enda Hanoi.

Den kapitalistiska världspressen försöker oupphörligt anklaga palestinierna för att vara arabregimernas lejda agenter, outtröttligt upprepar dessa tidningar att 'sabotörerna' får ekonomiskt stöd från de olika arabregimerna – och i synnerhet nämns de reaktionära regimerna i oljestaterna.

Men det finns än så länge inget Hanoi i Västasien, bara regimer som motvilligt tvingas acceptera den palestinska befrielse rörelsens existens, och som för att visa sig solidariska med sitt folk och med de andra arabregimerna överlämnar sina tributer till en rörelse som en dag kommer att bli ett hot mot bidragsgivarna.

Kung Hussein har utnämnt en av sina farbröder till överbefälhavare. Men gerillan knyter allt närmare kontakter med lägre officerare och meniga inom den jordanska armén.

– En eskalering i form av en israelisk invasion skulle kunna provoceras genom att kungen dödas.

Gerillan gräver ner sig allt djupare i bergen och kullarna, bygger tunnlar.

A 21 år, f.d. soldat i jordanska armén, fedayh sedan 15 månader

20 år, f.d. soldat i jordanska armén, fedayh sedan ett år.

C 27 år, f.d. jordbruksarbetare, fedayh sedan 1956.

D 25 år, studentexamen, f.d. kontorist, fedayh sedan ett år.

E 19 år, studentexamen, fedayh sedan ett år.

F 24 år, f.d. chaufför, fedayh sedan åtta månader.

G 20 år, f.d. chaufför, fedayh sedan fyra månader.

H 18 år, avbrutna gymnasiestudier, fedayh sedan ett år.

I 20 år, f.d. elektriker, fedayh sedan ett år.

J 24 år, f.d. jordbruksarbetare, fedayh sedan sex månader.

K 21 år, studentexamen, fedayh sedan juni 1967.

Appendix I

Korrigeringar av uppgifter i 'Palestina och Israel'.

1. Den stora israeliska räden mot Gaza 1955, då 38 palestinier dödades, utfördes den 28 februari i stället för som felaktigt uppges 28 april.

2. Den israeliska säkerhetstjänstens bombattentat i Kairo (den s.k. Lavonaffären) inträffade 1954, inte 1955.

3. Angående den israeliska erövringen av det område där Eilat nu ligger, i början av mars 1949. Det är i och för sig korrekt som jag uppger att erövringen inträffade efter det egyptisk-israeliska stilleståndsavtalet (som var den 24 februari) och att israelerna utnyttjade avspänningen efter avtalets undertecknande för att erövra detta område vid Akabaviken. Men vad jag har förbisett är att avtalet mellan Israel och Egypten bara omfattade halva södra spetsen av Palestina – den västra halvan – medan den andra halvan då sedan kort tid tillbaka hölls av transjordanska trupper av begränsad omfattning (se Appendix II till 'Egyptian–Israeli General Armistice Agreement', Rhodos 24 februari 1949). Däremot kvarstår mitt argument: israelerna utnyttjade därefter det faktum att egyptierna var ur vägen och bröt mot den passus i avtalet som föreskrev att ingendera parten skulle få använda avtalet till militär vinning. De transjordanska trupperna gjorde knappast något motstånd (enligt vissa uppgifter, som däremot inte stämmer med dem som ges av den transjordanske överbefälhavaren Glubb Pasha, fanns det enbart engelska styrkor i området) – då denna räd gjordes under pågående stilleståndsförhandlingar mellan Israel och Transjordanien på Rhodos (Glubb Pasha, 'Soldier with the Arabs').

Egypten var huvudmotståndare på denna front fram till dess krigshandlingarna upphörde i Sinai den 7 januari (Th. Draper, 'Israel and World Politics') och ansåg därför att israelerna bröt mot stilleståndsavtalet genom sin räd ner mot Akabaviken. Israel utnyttjade såväl avtalet med Egypten som förhandlingarna med Transjordanien. I kraft av sin erövring kunde israelerna därefter tvinga till sig kustområdet i avtalet med Transjordanien. – Argumentet att

detta område ju var 'tilldelat' Israel genom FN-resolutionen 1947 faller om inte annat på att Israel under kriget 1948-49 erövrade stora områden som FN 'tilldelat' den arabiska staten – och israelerna erkände aldrig en typen av argument när det framställdes av araberna.

En del kritiker har invänt mot mitt påstående att 'Israelerna har förbjudit all framställning och försäljning av icke-israelisk-styrda tidningar på västra Jordanstranden' och framhållit att det sedan november 1968 existerar en självständig arabiskspråkig tidning, 'Al Quds' (= Jerusalem på arabiska). Den skäller hur mycket som helst på ockupationen, säger mina kritiker. – Jovisst, men på vilket sätt? I själva verket är det israeliska stödet åt al Quds en smart repressiv åtgärd avsedd att låta den ockuperade befolkningen få utlopp för sina känslor mot ockupationen – utan att dessa känslor kanaliseras till ett motstånd mot israelerna. Al Quds har inte rätt att skriva konstruktivt om den palestinska befrielseörelsen, men däremot om de israelisk-inspirerade planerna på att göra Västra Jordanstranden till en autonom Israel-kontrollerad buffertstat, ledd av quislingar inom de palestinska härskande klasserna. Den tidningen har ingenting med reell pressfrihet att göra. – I New Outlook nr 2 –69 skriver palestinern Joseph Nasri Nasr en kritisk artikel om de israeliska försöken att knyta kontakt med den gamla aristokratin på Västra Jordanstranden; och syftande på Al Quds skriver han att israelerna understödjer 'en arabisk tidning avsedd att sälja detta projekt till invånarna i de ockuperade områdena'. – Tidningen leds av Muhammed Abu Zuluf, en gammal god vän till kung Hussein och de rika familjerna på Västbanken – en man som varje medlem i den palestinska befrielseörelsen identifierar som en förrädare. – Den palestinier som ertappas av israelerna med någon av de existerande stencilerade arabiska tidningarna blir omedelbart arresterad. Den ockuperade befolkningen får bara läsa de israelisk-kontrollerade Al Quds och Al Ambaa. – Inte ens den arabiskspråkiga israeliska kommunisttidningen Al Ittihad får läsas av de ockuperade – de i öst-Jerusalem undantagna.

Ifråga om israelisk tortyr mot palestinska fångar hänvisas till Barbro Alvings artikel i Veckojournalen den 29 maj 1969, The Statesman 23 juli 1968, och The Guardian 26 januari 1968, samt till de israeliska advokaterna Felicia Langer och Ali Rafae, Jaffa Road 60, Jerusalem. En undersökningsgrupp från FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna anlände i mitten på augusti –69 till Beirut för att ta reda på om Israel har kränkt Genèvekonventionen om skydd för civilbefolkningen i krig. I Israels grannländer sammanträffade de med personer som uppger sig ha utsatts för tortyr eller terror under ockupationen (jfr Dagens Eko 12 augusti 1969 – se Appendix III, punkt 7) .

Appendix II

Litteratur

George Antonius, The Arab Awakening, New York 1965 Uri Avneri, Israel without Zionists, New York 1968

Uri Avneri, artikelserie i Der Spiegel nr 6-12 1969

Neville Barbour, Nisi Dominus, a Survey of the Palestine Controversy, London 1946

Michael Bar-Zohar, 'Histoire Secrète de la Guerre d'Israel, Paris 1968

Michael Bar-Zohar, Le Prophète Armé, Paris 1966

Georges G. Corm, Les Finances d'Israel, Beirut 1968

Isaac Deutscher, Den ojudiske juden, Tema 1969 [artikel om Israel på marxistarkivet: [Israels 10:e födelsedag.](#)]

Daniel Djurberg, Geografiskt lexicon, Örebro 1813

J. G. Mac Donald, My Mission to Israel, London 1951

Charles Douglas-Home, The Arabs and Israel, London 1968 Robert Engler, The Politics of Oil, Chicago 1967

Facts about Israel, Jerusalem 1969

Saul Friedländer, Reflexions sur l'avenir d'Israel, Paris 1969 Sami Hadawi, Bitter Harvest, New York 1967

Theodor Herzl, The Jewish State, London 1967

Sabri Jiryis, The Arabs in Israel, Beirut 1968

Joachim Joesten, Öl regiert die Welt, Düsseldorf 1958

Leila S. Kadi, A Survey of American-Israeli Relations, Beirut 1969

George E. Kirk, A Short History of the Middle East, London 1964 Bo Kuritzén m.fl., Om Förenta Staternas Imperialism, Unga Filosofer, Tema 1969

Abraham Léon, La conception matérialiste de la question Juive, Paris 1968 [på svenska:

[Marxismen och judefrågan](#) – Red anm]

A. Lilienthal, What Price Israel? Chicago 1953

John Lindberg, Spelet om Arabien, Natur och Kultur 1956

B. Litvinoff, Ben Gurion of Israel, London 1954

S. H. Longrigg, Oil in the Middle East, London 1968

Ashraf Lutfi, Opec Oil, Beirut 1968

John Marlowe, Arab Nationalism and British Imperialism, London 1961

Moshe Menuhin, The Decadence of Judaism in Our Time, New York 1965

The Middle East and North Africa, Europa Publications London 1966

Arthur Morse, While Six Million Died, New York 1965

New Outlook, Tel Aviv, nr 2, 6, 7 och 9 1966, nr 7 1968 och nr 2 och 4 1969

Bahman Nirumand, Shahens Persien, Tema 1968

Harvey O'Connor, The Empire of Oil, New York 1955

Peter Rohde, Krig og krise i Mellemøsten, Köpenhamn 1967

Maxime Rodinson, Israel and the Arabs, Penguin 1968

Thomas Rördam, Finansmakt och storpolitik, Rabén & Sjögren 1964

J. P. Sartre, Les Temps Modernes, N° 253 Bis 1967, Paris

Patrick Seale, The Struggle for Syria, London 1965

Tour Israel, Jerusalem 1969

Ytterligare studiematerial:

Tariq Ali, De nya revolutionärerna, kapitlet "Kampen i Mellanöstern" av Tony Cliff, Aldus

1969 [på marxistarkivet: [Tony Cliff: Kampen i Mellanöstern](#)]

Caleb J. Anderson, Vår otrygga värld, Tema 1965

Staffan Beckman, Palestina och Israel, Tema 1969 [på marxistarkivet: [Staffan Beckman:](#)

[Palestina och Israel – en analys från vänster](#)]

Vanna Beckman, Dagbok från en kris, Aldus 1967

Lorand Gaspar, Palestinas historia, Pan 1969

Karl Marx, Om judefrågan, i Människans frigörelse, Aldus 1965 [på marxistarkivet: [Marx om judefrågan.](#)]

Caleb J. Anderson, Israels styrkepolitik, Aftonbladet 27 aug. 1969

Staffan Beckman, 23 frågor om antisemitism m.m., Tidsignal 16 1969

Staffan Beckman, DN och debatten om Västasien, Kommentar 8 1969

Isaac Deutscher m.fl., Israeldossier Ord & Bild 7 1967

Per Garthon, Artikelserie i Aftonbladet i 14 och 18 febr. 1969

Per Garthon, Att ta ställning i Palestinakonflikten, DN 5 dec. 1967

Jan Guillou, Maktkampen i Israel, och Palestinas befrielseörelser, Tidsignal 33 och 34 1969

Leif Roland Jönsson, Israel, Palestina och imperialismen, Marxistiskt Forum 5 1968

Bo Kuritzén, Artikelserie i Aftonbladet 20 juli, 12 och 13 aug. 1968

Bo Kuritzén, Brev till en hygglig israel, Tidsignal 38 1968

Jan Myrdal m.fl., Clartés Palestinanummer, 4 1967

Göran Palm, Detta med antisemitism, DN 7 aug. 1969

Göran Palm, Hur bekämpa antisemitismen?, DN 13 sept 1969

Göran Rosenberg, Israel efter 'tredje omgången', Clarté i 1969

Göran Rosenberg, Amos Kenan, Matzpen, Kommentar 5 1969

Victor Vinde, Israel inifrån, Aftonbladet 15 april 1969

Victor Vinde, Rättvisa åt palestinierna, Aftonbladet 23 sept. 1969

Stormklockan 1, sept. 1969, Lång tradition av befrielsekamp i Palestina, och Imperialismen i Västasien

Vietnambulletinen 3 1969, Oljan i Västasien

Bulletiner:

Palestinabulletinen, utgiven av Arbetsgruppen för Palestina, tel. 08/97 52 47

Palestinadebatt, utgiven av Palestinagruppen i Lund, tel. 046/ 14 72 67

Palestinsk Front, utgiven av Aktionsgruppen Palestinsk Front, tel. 08/32 47 18

Israc, utgiven av Israeli Revolutionary Committee (Matzpen), 219 Putney Bridge Road, London SW 15

Appendix III

Uppgifter införda i samband med korrekturläsningen av denna bok, i slutet av september 1969.

1. The Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC) har publicerat följande siffror för oljeproduktionen i medlemsländerna under 1966, 1967 och 1968. Siffrorna står för antal 1000 barrels *per dag*.

Free Palestine, 48 Falcon Road, London SW Lutte Palestinienne, C. Krouch, 23801 Paris R. P

	1966	1967	1968
Abu Dhabi	360,6	382,1	496,6
Indonesien	464,6	505,4	600,7
Iran	2 131,8	2 603,2	2 839,8
Kuwait	2 484,1	2 499,8	2 613,5
Libyen	1 501,1	1 740,5	2 590,9
Qatar	291,3	323,6	339,4
Saudiarabien	2 609,9	2 806,2	3 044,2
Venezuela	3 371,1	3 542,1	3 604,8
Summa	14 599,7	15 631,1	17 630,3

2. Le Monde Hebdomadaire 28 augusti-3 september 1969 uppger att den amerikanska Wheelus-basen i Libyen vid tidpunkten för statskuppen den 1 september 69 omfattade 6 000 man, och att flygeskaderna utgjordes av plan av typ Phantom F-4.

3. Jerusalem Post Weekly 25 augusti 1969 citerade en uppgift ur New York Times enligt vilken Israel levererar vapen till kurderna i Irak – uppgiften presenterades utan kommentar.

4. I Tariq Alis bok 'De nya revolutionärerna' (Aldus 1969) finns ett kapitel av Tony Cliff kallat 'Kampen i Mellanöstern'. Tony Cliff var bosatt i Palestina på 30-talet. Ett citat:

'Alla medlemmar av den zionistiska fackföreningsrörelsen – Histadruth – måste betala två speciella tvångsavgifter: 1) – 'För judiskt arbete' – pengar som gick till att organisera strejkvakter etc. mot anställandet av arabiska arbetare, och 2) – 'För judiska varor' – där pengarna användes till en bojkott mot alla arabiska produkter. Inte ett enda zionistiskt parti – inte ens den allra extremaste 'vänstern' i hashomer hatzair, numera mapam – vände sig mot bojkotten mot arabiska arbetare i judiska fabriker, på judiska byggplatser och i judiska

fruktträdgårdar. Ingen vägrade att betala de där båda avgifterna till Histadruth. I hela kibbutzrörelsen fanns det inte en enda arab (sedan staten Israel upprättats har läget på denna punkt dock undergått en radikal förändring: nu finns det en arabisk medlem i kibbutzen En-Dor!). Inte ett enda arabiskt barn fick tillträde till någon judisk skola eller barnträdgård.’

5. Palestine National Council (jfr sid. 145) höll sin sjätte kongress i Kairo första veckan av september 1969. Man valde en ny exekutivkommitté för Palestine Liberation Organization, PLO, och den främsta nyheten var att en representant för Demokratiska fronten (DPFLP) invaldes. Exekutiven kom därmed att omfatta fyra representanter för al Fatah, två för as Saeka, en för DPFLP och fem s.k. independenter. En betydelsefull nyhet var också att Abdel Majid Shuman, ägaren till Arab Bank, lämnat exekutiven (jfr artikeln ‘Palestinska befrielse-rörelser i omvandling’ av S.B., i Kommentar 3 1969). I nationalrådets slutkommuniké sas det bl.a. att ‘palestinierna är beslutna att fortsätta sin revolution till seger och upprättandet av en demokratisk palestinsk stat utan religiös eller rasistisk diskriminering’. Vidare betonade man ‘den palestinska verksamhetens totala oberoende och motsatte sig alla försök som syftar till att påverka eller dominera denna verksamhet’, och underströk att man inte avsåg att blanda sig i arabstaternas interna affärer ‘så länge dessa avhåller sig från att hindra revolutionens utveckling’.

6. Uppmärksammade palestinska aktioner från slutet av augusti till slutet av september 1969:
Stora folkliga demonstrationer och strejker i Jerusalem efter attentatet mot Al Aksa-moskén 21 augusti

Anfallet mot polisstationen i Suwaymah i Jordandalen 23 augusti

Attentatet mot det israeliska rederiet Zims London-kontor 25 augusti

Raketbeskjutningen av västra Jerusalem från ställningar inom israelkontrollerat område 26 augusti

Kapningen till Damaskus av ett plan tillhörande det amerikanska Trans World Airlines 29 augusti

Bombattentatet på en bilparkering i Haifa 31 augusti

Den samlade attacken av tretton fedayeengrupper mot israeliska ställningar i Golan 31 augusti

Flera fedayeengrupper attack mot israeliska ställningar vid bl.a.

Kefar Rupin, Ma’oz Haiyi och Beit Yosef i Jordandalen 31 augusti–1 september

Raketanfallet mot den israeliska staden Qiriat Shemom 2 september

Flera fedayeengrupper attack mot israeliska ställningar och settlements söder om Genesarets sjö 3-4 september

Bombattentaten mot de israeliska ambassaderna i Bond och Haag samt mot El Al-kontoret i Bryssel 8 september

Sprängningen av Nahraim-dammen där Yarmuk flyter ihop med Jordan 12 september

Den samlade attacken av flera hundra fedayeen mot israeliska ställningar i Jordandalen 18 september 1969.

7. Aktionsgruppen i Palestinsk Front spelade den 12 augusti 1969 av följande rapport i Dagens Eko:

‘I Beirut befinner sig just nu en FN-grupp för att undersöka anklagelserna mot Israel för folk mord och tortyr. Magnus Faxén Beirut.’

‘Gruppen leds av Ibrahim Boyer, som är Senegals ambassadör vid Förenta Nationerna, och den har fått i uppdrag av FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna att undersöka vad som ligger bakom rapporterna om påstådda israeliska förbrytelser mot Genève-konventionen av år 1949, den som gäller civilbefolkningens skydd i krigshärjade områden. Kommittén inledde sina förhör i går kväll i Beirut och fortsätter i morgon i Damaskus och avslutar sina förhör i Amman på fredag. Hittills har bara en del av materialet offentliggjorts. Först när arbetskommittén har avslutat sitt arbete kommer man att frige materialet. Huvudvittne vid förhöret igår kväll inför kommittén var professor George Dieb, professor i internationell rätt vid Libanons universitet. Han svarar för sammanställningen av materialet på uppdrag av ett palestinskt forskningsinstitut här i Beirut. Han gav en skildring i stora drag av konsekvenserna av den israeliska ockupationspolitiken. Han stöder sig på 200 enskilda vittnesmål samlade dels genom förstahandsskildringar men också på rapporter om övergrepp mot araber som har publicerats i israeliska tidningar. Anklagelsen för folkmord baserar sig på en händelse i juni 1967, ett par veckor efter kriget, då 23 araber sköts som vedergällning i Sinai-öknen nära Rafah, och begravdes i en massgrav. Professor Dieb uppgav inför FN-gruppen, att den israeliska polisen och säkerhetstjänsten tillämpar 17 olika tortyrmetoder, en lista som i sina fasansfulla detaljer väl mäter sig med vad som kommit fram från grekiska tortyrkamrar. Offren slås, piskas, utsätts för elektriska stötar och förödmjukas sexuellt för att erkänna kommandoverksamhet och uppge namn på gerillamän. I dagens förhör vittnade tre amerikaner, en anonym, den andre var Beirutkorrespondenten för Christian Science Monitor, och den tredje hustrun till en libanesisk läkare som tidigare arbetade i Jerusalem. Den amerikanska läkarfrun berättade om de israeliska truppernas försök att hindra internationella hjälporgan att operera i Jerusalem och på Västra Jordanstranden efter den israeliska inmarschen i juni 1967. Den amerikanska journalisten vittnade om samtal han hade haft med israeliska advokater, som inte kunde få kontakt med sina häktade arabiska klienter, därför att den israeliska polisen ständigt gör svårigheter. I ett fall hade det gått så långt att advokaten hade skaffat sig en detektiv för att kunna spåra sin klient, som flyttades från fängelse till fängelse. Israel har vägrat att släppa in FN-gruppen på ockuperat territorium, eftersom FN-kommissionen inte har velat samtidigt undersöka rapporterna om förföljelser av judar i arabiska länder.’

8. I början av september 1969 överlämnade aktionsgruppen Palestinsk Front följande uttalande till Dagens Nyheter, Aftonbladets och TT:s redaktioner:

‘Flera tidningsreferat i samband med den palestinska Folkfrontens kapning av ett TWA-plan till Damaskus har återgett ett citat från ett uttalande av frontens talesman, George Habash. I Svenska Dagbladet 30 augusti heter det, att Habash förklarade ‘att hans grupp tänker slå till mot sin israeliska fiende var som helst i världen. Han hotade med nya attacker i London samt en utvidgning av kampanjen till USA’. Den 30 augusti fick vi tillstånd att på nyhetsbyråerna UPI:s, AP:s och TT:s redaktioner i Stockholm gå igenom samtliga översatta telegram om kapningen sedan det första flash-telegrammet dagen innan. TT:s telegram omfattade också AFP:s och Reuters. – Den enda nyhetsbyrå som citerade Habash var AP, och de gjorde det i den form SvD återgav uttalandet.

Men Dagens Nyheter som i sitt referat den 30 augusti uppger att man bygger på materialet från AP, UPI och TT-Reuter skriver att Habash varnade för att ‘terrorvägen mot judiska ”sionistiska” företag i London kan fortsätta och fortplantas till andra länder’. Detta återges på sid. 1 och 8 i tidningen. AP hade som sagt skrivit ‘israeliska’. I AP:s ingående material från London står det ‘the Israeli enemy wherever he might be’.

Aftonbladet 30 augusti skriver: ”När som helst kan en bomb explodera på ett judiskt företag i Sverige – eller var som helst på jorden där judar bedriver affärsverksamhet eller där det finns

sionistiska organisationer. – Vi kommer att operera på allt fler platser, i alla delar av världen, sa igår doktor George Habash

Den svenska aktionsgruppen Palestinsk Front finner det ytterst angeläget att påpeka hur riskabelt det är om intervju-uttalanden på det här sättet förvanskas eller tolkas på ett okunnigt sätt. Den palestinska befrielseörelsen bekämpar den israeliska staten och den sionistiska ekonomiskt-politiska apparat vars syfte är att upprätthålla och förstärka Isrel. Man bekämpar USA-imperialismen som stödjer och utnyttjar Israel och sionismen, och som låter sig utnyttjas av Israel och sionismen. Men den bekämpar inte judarna som sådana. Det borde vara enkelt att begripa att antisemitismen mot judarna är en rasism som motarbetar palestinierna, därigenom att den leder till ökat ekonomiskt stöd och ökad invandring till Israel. Att antisemitismen i Polen kallas antisionism och att de heliga platserna i Jerusalem leder till utbrott av religiös fanatism har ingenting med den palestinska kampens syften att göra. Aktionsgruppen Palestinsk Front.' 9. F. israeliske Sverige-ambassadören Yaacov Shimoni uppgav inför skandinaviska besökare i Givat Haviva i augusti 69 att han 1948-49 var chef för de sionistiska radiosändningarna på arabiska och kunde intyga att inga arabiska radiostationer före eller under kriget uppmanat palestinierna att fly. Men alla palestinska ledare hade flytt redan i april 48, uppgav han (jfr sid. 139).